

စိတ်ကူးသစ်စာပေ

လေယုမင်းသူရဲ

ဂမ္ဘီရဘောင်မြေ

ဇာတ်ကောင်

ဆောင်တွင်းဂမ္ဘီရဝတ္ထုတိုများ

ဂန္ထီရအောင်မြေ

(၁)

ရွှေဘိုနယ်ခံ ရွာနေပြည်ထိုင် မိတ်ဆွေများကို ကျွန်တော် မကြာခဏ ကလိလေ့ရှိသော စကားခွန်းလေး တစ်ခုရှိသည်။ ။ ထိုစကားခွန်းလေးဖြင့် မထိတထိပစ်ပေါက်လိုက်တိုင်း မခံချိတတ်ကြ။ မငြင်းသာမကွယ်သာ ပကတိဖြစ်ရပ်မှန်မို့သာ တဟဲဟဲနှင့် သွားဖြုတ်ရယ်ပြတတ်ကြရလေငြား၊ ရင်ထဲမှာ တော့ ကလိတိတိ၊ တငြိငြိ ရှိတတ်လေမည်ထင်သည်။ ။

“ရွှေဘိုသားတွေဟာ အလောင်းမင်းတရားကြီးရဲ့ အောင်မြေနင်းပြီး ဘာမထိသာကီမျိုးတွေရယ်လို့ မိုက်ရဲ၊ တိုက်ရဲ၊ ဇာတိမာန် သွေးရဲကြပေမဲ့၊ တကယ့်အောင်မြေအစစ်ကို ယောင်လို့ တောင် ခြေမချခဲ့ကြဖူးပါဘူးဗျာ။ အောင်မြေအတုပေါ်ခြေတင်ပြီး ဘဝင်ခပ်မြင့်မြင့် လုပ်နေကြတာပါ။ ။ တကယ့် (ဂန္ထီရအောင်မြေ) အစစ်ကို ကျုပ်တို့ ကောင်းမှုကြောင့်သာ မြင်ကြရ၊ တွေ့ကြရ၊ နင်းဖူးကြရတာပါ။ သမိုင်းဝင် "ဂန္ထီရအောင်မြေ" ပေါ်မှာ ဒီဘက်ခေတ် ကနဦးခြေချဖူးတာ ကျုပ်တို့ မှ အစစ်အမှန်ပါ။ ဒါကြောင့် ရွှေဘိုသားရယ်လို့ မိုက်ဂုဏ်ပြလာရင်ဖြင့် ကျုပ်တို့ က ရယ်ချင်ဖို့ ထားလို့ ၊ ပြုံးတောင် မပြုံးမိဘူး။ ဂန္ထီရအောင်မြေတန်ခိုးကြောင့် ဘုန်းစွမ်းနဲ့ လူစ ပြကြစတမ်းဆိုရင် ဒီဘက်ခေတ် ရွှေဘိုသားတွေမှန်သရွေ့ ကျုပ်တို့ ရဲ့ နောက်တစ်ခေါ်လောက်မှာ ပြတ်ကျန်ခဲ့မယ်ထင်တယ် ... ဟုတ်စ၊ ဟဲ ... ဟဲ ... ဟဲ”

ရွှေဘိုသားတစ်စက်မျှပါလျှင်ပင် အခံရခက်ချိမ့်မည့် သည်

စကားခွန်းကို မိတ်ရင်းဆွေညာတို့ စကားပိုင်း၌ နိုင်ဖဲတစ်ချပ်နယ် ပစ်ခဲ့၊
ပေါက်ခဲ့၊ နှိပ်နယ်ခဲ့သည် မှာ အကြိမ်ကြိမ်။ အချက်အလက်နှင့်တကွ နှု
တ်လှန်မထိုးသာအောင် ရာဇဝင်ခင်းပြခဲ့ဖူးသည် မှာ ခဏခဏ။
ပြောရဲပါသည် ကော။ "ငါးမည်ရပြည်ရွှေဘို" မှ
အလောင်းမင်းတရားကြီး၏ "ဂန္တီရအောင်မြေ" ကို တကယ့်တကယ် သ
မိုင်းဝင်အဖြစ် ဖော်ထုတ်ခဲ့သည် က ဖြစ်ရပ်အမှန်ပေကိုး။

သည် လိုပါခင်ဗျာ။ သေချာထင်လင်းအောင် ဇာတ်စုံခင်းပြပါရစေဦး

။

(၂)

၁၉၉၁ ခုနှစ်၊ မန္တလေးဗဟိုအကျဉ်းထောင်ကြီးတွင် စက်မှုလက်မှုအ
လုပ်ရုံဌာနမှူးနှင့် ဆောက်လုပ်ရေးဘက်ဆိုင်ရာ တာဝန်ခံ ဌာနမှူးအဖြစ်
ကျွန်တော်တာဝန်ထမ်းဆောင်စဉ်ကာလက ဖြစ်ပါသည် ။ ကျွန်တော်
တို့ ဆရာကြီး(ဦး)ရန်အောင်မောင်မောင်၏ "ကြမ္မာရဟတ်တစ်ပတ်လ
ည်" ဝတ္ထုကြီး (နောင်အခါ 'သိကြားစေသက်သေညွှန်း' အမည်ဖြင့် ရုပ်ရှ
င်ရိုက်ကူးသည် ။) ပေါက်ဖွားခဲ့ရာ အနီဌာနကြီးသည် ရေခဲမြေခံ ဘူမိန
က်သန်မှန်လွန်းသည် ထင့်။ ဆရာကြီးအတွက်
Masterpieceလက်ရာများ ဖြစ်သော ဝတ္ထုကောင်းကြီးများ ဟောတစ်ပုဒ်
၊ ဟောတစ်ပုဒ် မွေးထုတ်နိုင်ခဲ့လေသကဲ့သို့ ကျွန်တော်တို့ အတွက်လည်း
စာတင်ပေတင် ဖူးပွင့်မလာနိုင်သေးလေငြား၊ ရင်ထဲမှာ အမြဲတေအစိုင့်
အခဲဖြစ်တည်ခွင့်ရခဲ့သည့် ဇာတ်လမ်းပေါင်း သောင်းခြောက်ထောင်ကို
တွေ့ကြုံဆုံမြင်ခဲ့ရဖူးပါသည် ။ ဤ "ဂန္တီရအောင်မြေ" သည် လည်း ဤ
အလုပ်ရုံဌာနမှ ပင် အခြေတည်ပေါက်ဖွားခဲ့သည် ဟု ပင် ဆိုရပါမည်။

“ဆရာဦးဇော်မြင့်၊ ထောင်ပိုင်ကြီးက ညွှန်ကြားရေးမှူးရုံး လိုက်ခဲ့ပါ

တဲ့ ။ ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ အစည်းအဝေးတစ်ခုလုပ်
မှာ မို့ ယူသင့်တဲ့ စာအုပ် စာတမ်းတွေလည်း တစ်ပါးတည်း ယူခဲ့ပါတဲ့ ...

ထောင်ပိုင်ကြီးရုံးခန်းမှ အကူရဲဘော်တပ်သားကျော်မင်းသူ (ယခု
ထောင်မှူးကြီး၊ မြင်းခြံအကျဉ်းထောင်၊ တစ်လောလေးက ဆုံးရှာပါပြီ)
က လာရောက်သတင်းပို့သည် ။”

“ညီလေး ... ဘာကိစ္စတဲ့ လဲကွ။ နည်းနည်းမသိခဲ့ဘူးလား။”

“ညွှန်မှူးဖုန်းဆက်လို့ ဆရာရေ။ ထောင်ပိုင်ကြီးတော့ ချက်ချင်းထွက်
သွားလေရဲ့ ။ ဆရာကို သတင်းပို့ပြီး အတူလာခဲ့ပါဆိုလို့
ကျွန်တော်ပြေးလာတာ။ ဘာမျှ မသိခဲ့ရဘူး။ လိုတာယူပြီးရင် သွားစို့ဆရာ။
ကိစ္စအရေးကြီးပုံပေါ်တယ်”

သိတော်မူကြသည့်အတိုင်း လူကြီးအနားက လူယုံရဲဘော်ဆိုတာ နည်း
နည်းတော့လည်း ပြတတ်သည် ချည်းပင်။ သို့တစေ ကိုယ့်အထက်
လူကြီးဆီက လာသော အရေးကြီးကိစ္စဟူသည် ကိုယ့်ကို ချက်ချင်း ကူးစက်
စေတတ်သော အပူမီးမဟုတ်ပါလား။ လိုအပ်တာ ပြင်ဆင်ယူငင်၍
တပ်သားကျော်မင်းသူနှင့်အတူ ညွှန်ကြားရေးမှူးရုံးသို့ မပြေးရုံတစ်မည်
သာ ထွက်လာခဲ့မိပါတော့သည် ။

(၃)

“ကဲ ... ကိစ္စကတော့ အဲဒါပဲ။ မင်းတို့ ဘယ်လိုလုပ်ကြမလဲ။ ဘယ်လို
လုပ်ရင်ကောင်းမလဲ။ လိုအပ်တာညှိနှိုင်းပြီးရင် သုံးရက်အတွင်း စီမံချက်
တင်ရမယ်။ လိုအပ်တာတွေ ကြိုတင်စီစဉ်ဖို့ ဆွေးနွေးနိုင်အောင်ခေါ်
ရတာပဲ။ ဘာလုပ်မလဲ။ ဘာလုပ်သင့်သလဲ။ ငါနဲ့ ညွှန်ချုပ်ရုံးက၊ ဌာနက
ဘာတွေဖြည့်ဆည်းပေးရမလဲ။ အကြီးအကဲရဲ့ လိုအပ်ချက်ဟာ တို့ အတွက်

က် အမိန့်ပဲ၊ ဒါကို မမေ့နဲ့ ”

ညွှန်ကြားရေးမှူး ဗိုလ်မှူးကြီးကျော်ထွန်း (ယခုညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် (အငြိမ်းစား) အဘဦးကျော်ထွန်းက သူ၏ ရှင်းပြချက်ကို နိဂုံးချုပ်လိုက်သည် ။ ထောင်ပိုင်ကြီးဦးဝင်းမြင့် (ဗိုလ်ကြီးဝင်းမြင့်၊ ညွှန်ကြားရေးမှူး (ငြိမ်း) စိုက်/မွေး၊ အကျဉ်းဦးစီးဌာန)နှင့် ထောင်ပိုင်လေးဦးထွန်းလှစိန် (လက်ထောက်ညွှန်မှူး၊ ဗဟိုအကျဉ်းထောင်၊ မန္တလေး ယခုကွယ်လွန်ရှာပါပြီ) တို့ က ကျွန်တော့်ကို လှမ်းကြည့်သည် ။ ညွှန်မှူးရုံးအဖွဲ့ဝင် ကျွန်တော့်ဆရာ ထောင်မှူးကြီးဦးမြဦး (လက်ထောက်ညွှန်မှူး (ငြိမ်း) ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်ရုံး၊ အကျဉ်းဦးစီးဌာန)ကလည်း ကျွန်တော့်ကိုပင် မျက်ရိပ်ပြနေသည် ။ မင်းပဲ ကြည့်ရှုင်းပေတော့ဟု ဆိုနေကြသလိုပင်။

ကျွန်တော်လည်း လူကြီးမင်းများ ၏ အသံကိုနာခံရင်း ကိုယ်လုပ်ရမည့်အလုပ်ကို တစ်ဆက်တစ်စပ်တည်း ကရွတ်ကင်းလျှောက်တွေးနေမိသည် သာ။ ဟုတ်သည် လေ၊ အလုပ်က ကိုယ်နှင့် တိုက်ရိုက်သက်ဆိုင်နေသောအလုပ်။ လုပ်ငန်းတာဝန်သဘောအရ ကိုယ်ကအလျင် ဦးအောင် တင်ပြရမည့်အလုပ်။ ပြီးတော့ နိုင်ငံတော်အကြီးအကဲများ ထံမှ တိုက်ရိုက်ကျလာသော အမျိုးသားရေးလုပ်ငန်း တာဝန်တစ်ရပ်လည်း ဖြစ်လို့နေသည် ။

ရှင်းပြပါဦးမည်။ အဆိုပါကာလက နိုင်ငံတော်ငြိမ်ဝပ်ပိပြားမှု တည်ဆောက်ရေးဖွဲ့ အစိုးရသည် မျိုးချစ်စိတ်ဓာတ်ရှင်သန်ထက်မြက်ရေးနှင့် အမျိုးဂုဏ်၊ ဇာတိဂုဏ်မြှင့်တင် ထိန်းသိမ်းရေးလုပ်ငန်းများကို အလေးအနက်ထားကာ အထူးဇောက်ချ လုပ်ဆောင်နေချိန်ဖြစ်သည် ။ မှတ်မိကြလိမ့်ဦးမည် ထင်ပါသည် ။ အထက်မြန်မာပြည် မန္တလေးမြို့၌

လှေသဘင်ပွဲတော်ကြီးများ ၊ မြင်းခင်းသဘင်ပွဲတော်ကြီးများကို ခြိမ့်ခြိမ့် သဲမျှ နှစ်စဉ်ကျင်းပလျက်ရှိပြီး နန်းမြို့အတွင်း၌ လည်း စစ်အတွင်းက စစ်ဒဏ်ကြောင့် မီးလောင်ပျက်စီးခဲ့ရသည့် မြန့်မာဦးစွန်း "မြနန်းစံကျော်" ရွှေနန်းတော်ကြီးကို ရှေးမူမပျက်အသစ်ပြန်လည် တည်ဆောက်နေဆဲ ကာလ ဖြစ်ပါသည်။ ။

မြန့်မာပြည်အကြေ၊ အညာ၊ မြေလတ် အရပ်ရပ်ဒေသတိုင်း၌ ဇာတိ ပုညဂုဏ်မာနကို ထက်သန်တက်ကြွလာစေမည့် သမိုင်းဝင်ဒေသများ ၊ အဆောက်အဦများ ၊ နန်းမြို့နန်းရာဟောင်းများကို ပြန်လည်ရှာဖွေဖော် ထုတ်နေသည် မှာ လည်း အရှိန်အဟုန်ပြင်းလှသည်။ ။ စစ်ကိုင်းတိုင်း၊ ပုံတောင်ပုံညာအရပ်က တွေ့ရှိဖော်ထုတ်နိုင်ခဲ့သော "ပုံတောင်ဂျီးယား" လူတူပရိုင်းမိတ် ကျောက်ဖြစ်ရုပ်ကြွင်းများကြောင့်လည်း ကမ္ဘာ့အလယ်တွင် "လူသားမျိုးနွယ် အစမြန်မာက" ဟု တခမ်းတနား အရသာယူကာ ဝင့်ထည်နိုင်နေချိန်လည်း ဖြစ်ပါသည်။ ။

သို့ကလို မျိုးချစ်စိတ်ဓာတ်ထက်သန် ပြင်းပြနေချိန် နှောင်းခေတ် မျိုးဆက်သစ်တို့ အား "ငါတို့ မြန်မာသည် ကား ခေသူမဟုတ်ကြပေတကား" ဟု အမျိုးသားရေး ဝိညာဉ်ကို ပူးကပ်နိုးထ စေလျက်ရှိချိန်တွင် နိုင်ငံတော်အကြီးအကဲများ ၌ အခါကာလအားလျော်စွာ ထက်သန်ပြင်းပြသော ဆန္ဒကြီးတစ်ရပ် ကိန်းဝပ်ဖြစ်တည်လာခဲ့ဟန်တူပါသည်။ ။

မဟာမြန်မာတို့ ၏ ရွှေရောင်ဝင်းပ ပြုံးပြုံးပြက်သည့် ရွှေခေတ်ကာလတစ်ရပ်ကို စွမ်းစွမ်းတမံ ထူထောင်တည်ဆောက် ဝင့်ထည်နိုင်ခဲ့သော ကုန်းဘောင်ဆက် မြန်မာနိုင်ငံတော်ကြီး၏ ဘူမိနက်သန်သန္ဓေတည်ရာ "ငါးမည်ရပြည်ရွှေဘို" ၌ အလောင်းမင်းတရားကြီး၏ ရွှေဘုံရွှေနန်းကြီးကို ဖော်ထုတ်ကာ ခုံခုံညားညား ပြန်လည်တည်ဆောက်ရသော် ကောင်း

လေစွ။ သင့်နိုးလေစွ။

အကြီးအကဲများ ၏ ဤမျှသော စိတ်ကူးအကြံကို လက်တွေ့အကောင်အထည်ဖော်ရန်မှာ ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးရုံးမှ တစ်ဆင့် အကျဉ်းဦးစီးဌာနသို့ လက်ပြောင်းရောက်ရှိလာခဲ့ပါသည်။ ။ ပြီးမှ အနီးဆုံးတွင် ရှိသော ကျွန်တော်တို့ သုံးဦးထံ ဦးတည်ဆိုက်ကပ်လာခဲ့သည်။ ။

ကျွန်တော်မတ်တတ်ထရပ်၍ ညွှန်ကြားရေးမှူး အဘဦးကျော်ထွန်းအား တင်ပြရတော့သည်။ ။

“ကျွန်တော်နဲ့ ဆောက်လုပ်ရေး ကျွမ်းကျင်နည်းပြ အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့က ရွှေဘိုအကျဉ်းထောင်ကိုသွားပြီး ယခင်နန်းတော်ရာဟောင်းနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ အချက်အလက်တွေကို လေ့လာစုဆောင်းပါမယ်။ ဒေသခံမြို့ခံ၊ ရှေ့မီနောက်မီ ဆရာတော်ကြီးတွေ၊ သက်ကြီးဝါကြီးတွေနဲ့ လည်း တွေ့ပြီး ရနိုင်သမျှ သတင်းစုပါမယ်။

ရွှေဘိုမြို့နယ် မ.ဝ.တ အဖွဲ့နဲ့ လည်း ချိတ်ဆက်ပြီး ညှိနှိုင်း ဆွေးနွေးမှုတွေ ဆောင်ရွက်ပါမယ်။ မော်တော်ယာဉ်အစီအစဉ် အဆင်ပြေရင် ဒီကနေ့ ညနေပိုင်းပဲ ခရီးစထွက်ပါမယ်။ ဒီရှေ့ပြေးခရီးစဉ်က ရရှိတဲ့ သတင်းအချက်အလက်တွေပေါ် အခြေခံလို့ လုပ်ငန်းစီမံချက်မူကြမ်းကို တင်ပြပါမယ်ခင်ဗျာ။ ညွှန်မှူးကြီးနဲ့ လူကြီးများက လိုအပ်တဲ့ လမ်းညွှန်ချက်၊ ညွှန်ကြားချက်နဲ့ Guide-line များ သီးသန့်ပေးဖို့ ရှိရင်လည်း အသေးစိတ် နာခံချင်ပါတယ် ခင်ဗျာ”

“အေး ... ကောင်းတယ်။ ဒီအလုပ်က ချက်ချင်းဆောင်ရွက်ရမယ့် အရေးကြီးအလုပ်။ ဖင့်နှေးနေလို့ မဖြစ်ဘူး။ လူကြီးတွေကလည်း တို့ ဆီကစီမံချက်နဲ့ အသေးစိတ်အစီအစဉ်တွေကို သိချင်နေကြတယ်။ မော်တော်ယာဉ်နဲ့ လိုအပ်မယ့်စုဖွဲ့မှုတွေ၊ ငွေကြေးကအစ အုပ်ချုပ်မှုကိစ္စတွေ

အားလုံးကို ထောင်ပိုင်ကြီး၊ ထောင်ပိုင်လေးတို့ က ပြည့်စုံအောင် စီစဉ်ပေးပါ။ သွားမယ့်အဖွဲ့အမည်စာရင်းရယ်၊ ထွက်မယ့်အချိန်ရယ်ကို ပြန်သတင်းပို့ပါ။ မြန်မြန်တော့လုပ်ကြ”

“ဟုတ်ကဲ့ ... ညွှန်မှူး”

နဂါးခေါင်းကတော့ ဘယ်ညာနှစ်ချက် ဟန်မပျက်လှုပ်လိုက်ယမ်းလိုက်ပေပြီ။ နောက်ကလိုက်ရမည့်အမြီးပိုင်းဝင်ကရမယ့် ကျွန်တော်တို့တော့ အမောတကော ပြေးလိုက်ပေဦးပေါ့။

*

(၄)

ရွှေဘိုမြို့။

တစ်ခေတ်တစ်ချိန်က "မုဆိုးဘို၊ ရွှေဘို၊ ကုန်းဘောင်၊ ရတနာသိင်္ဃီ၊ ရန်ကြီးအောင်" ဟု အမည်တော်ငါးရပ်ဖြင့် ခမ်းခမ်းနားနား ဝင့်ထည်နိုင်ခဲ့သည့် မြန်မာတို့ ၏ "ကုန်းဘောင်ရွှေပြည်" ကြီးအား ပစ္စက္ခကာလတွင် ကြည့်ရမြင်ရသည် မှာ အားမရစရာပါ။ မြန်မာပြည်တစ်ခွင် လုပ်ငန်းတာဝန်ဖြင့် အတော်ပင်နွဲ့နွဲ့စပ်စပ် သွားလာဝင်ထွက်ခဲ့ဖူးသော ကျွန်တော့်မျက်မြင်၌ ရွှေဘိုသည် မြို့ကြီးတစ်မြို့နှင့် အလျှင်းမတူ။ သိက္ခာကြီးသော ကျေးရွာကြီးတစ်ရွာကဲ့သို့သာ မြင်တွေ့နေရသည် ။

၁၉၈၈ ခုနှစ်နှောင်းမှ စတင်ကာ န.ယ.ကအစိုးရ၏ တည်ဆောက်ပြုပြင်၊ တိုင်းကျိုးပြည်ပြု ဆောင်ရွက်ချက်များ အရှိန်အဟုန်ကြီးစွာ စီးဆင်းနေသည့်တိုင် သည် အလျင်က ရွှေဘိုကို ထိရောက်စွာ ရိုက်ခတ်နိုင်ခဲ့ဟန်မတူ။ မြို့အခင်းအကျင်း၊ မြို့ကွင်းမြို့ကွက်၊ လမ်းများ တည်ဟန်၊ မြို့ပြဆိုင်ရာ အဆောင်အယောင်များ ၊ ဈေးနှင့်စားသော

က်ဆိုင်များ . . . စသည် စသည် မြင်လေသမျှမှာ အခြားမြို့ရွာများ ၏ စည်ပင်ဖွံ့ဖြိုးမှုများ ထက် ခြေတစ်လှမ်းမက နောက်ကျကျန်နေသည့်နှယ် ။ ညံ့ဖျင်းလွန်းလှသည် ဟု မဆိုနိုင်လေငြား ခေတ်ပြိုင်မြို့ပြများ ၏ ခံ့ညားမှုကိုမူ အဆင့်မမီဟု ကား ပိုင်းဖြတ်၍ ရသည် ။

သည် မြို့ကြီးကို တစ်ခေတ်တစ်ခါကနှယ် စည်ပင်ဖွံ့ဖြိုးကာ သည် မြေသည် ဒေသ၏ မြန်မာ့အမျိုးသားရေး သမိုင်းစဉ်အပေါ် ကြီးစွာသော ကျေးဇူးဖြစ်တည်ခဲ့မှုကို နှောင်းလူတို့ အောက်မေ့တသ အရေးတယူရှိ စေချင်လှသော စေတနာတို့ ကျွန်တော့်ရင်မှာ လှုပ်ခတ်လာမိသည် ။

လုပ်ရမည့်လုပ်ငန်းတာဝန်အရလည်း ရှေ့နေကြီးဦးမြင့်သန်း၊ မြို့မျက်နှာဖုံးစီးပွားရေး လုပ်ငန်းရှင် အဘဦးတိုက်ကြီးမောင်၊ ဆန်စက်ပိုင်ဦးတင်ဝင်း၊ ထောင်ပိုင်ကြီး(အငြိမ်းစား)ဦးမောင်ကို (စာရေးဆရာ မြောင်းမြမောင်ကို) စသည့်မိတ်ဆွေများ ၊ ဆရာသမားများ မြို့မိမြို့ဖများ စသည့် တွေ့သင့်၊ တွေ့ထိုက်၊ တွေ့အပ်သူများကို စုံလင်အောင် တက်သုတ်ရိုက်၍ တွေ့ရသည် ။ ရွှေဘိုမြို့နယ်စု ဥက္ကဋ္ဌ ဒုတိယ ဗိုလ်မှူးကြီး မင်းဆွေအပါအဝင် ဒေသအာဏာပိုင် အဖွဲ့အစည်းများကိုလည်း နှံ့စပ်အောင် ဂါရဝပြုကာ သတင်းပို့အဆက်အစပ်ပြု၍ လမ်းညွှန်ချက် ခံယူရသည် ။ လက်ရှိရွှေဘိုအကျဉ်းထောင်အား ထိန်းသိမ်းအုပ်ချုပ်လျက် ရှိသော ရဲအုပ်(စခန်းမှူး)ဦးညွန့်ရွှေနှင့်တွေ့ဆုံ၍ ရွှေဘိုအကျဉ်းထောင်မှ အဆောက်အဦများ ၏ မျက်မြင်အခြေအနေ ပန္နက်မြေပုံ၊ ဆက်စပ်ဝန်းကျင် အနေအထားတို့ ကိုလည်း အသေးစိတ်လေ့လာရသည် ။

သည် တွင် . . . ယခုဇာတ်လမ်းပါ "ဂန္ထီရအောင်မြေ" ၏ ခြေရာကို ကောက်မိခဲ့ရခြင်းပင်။ အမှတ်မထင်မှ အမှတ်တရသို့ အမှတ်ထင်ထင် သတိပြုမိခဲ့ရခြင်းဟု ဆိုသော် ရနိုင်ပါသည် ။

“ဆရာရေ၊ ဒီနေရာကတော့ အမျိုးသမီးအဆောင်အဖြစ် သတ်မှတ်ထားတဲ့ အဆောက်အဦပါပဲ။ ဒါပေမဲ့ အမျိုးသမီး အချုပ်သူ၊ အကျဉ်းသူတွေတော့ တစ်ကြိမ်မျှ နေရာချထားခြင်းမရှိခဲ့သေးဘူး။ ဟိုးအရင် အကျဉ်းထောင်ဟောင်းလက်ထက်ကလည်း မထားခဲ့ဘူး။ ကျွန်တော်တို့ ရဲတပ်ဖွဲ့က လွှဲပြောင်းရယူပြီးတဲ့ နောက် ကျွန်တော့်အရင် စခန်းမှူးတွေ လက်ထက်ကလည်း မထားခဲ့ဘူး။

ကျွန်တော် တာဝန်ယူတဲ့ ကာလမှာ လည်း မထားခဲ့ဘူး။ မထားခဲ့ဘူးဆိုတာထက် ထားမရခဲ့ဘူးလို့ ပဲ ဆိုရမယ်ဗျ။ ကျွန်တော် လူသိပ်ကျပ်လွန်းလို့ ထားကြည့်သေးတယ်။ ထားတဲ့ အမျိုးသမီးတွေအားလုံး အိပ်မရ၊ နေမရ၊ မူးမေ့လဲ၊ လန့်အော်၊ ဝမ်းတွေသွားလို့ ချက်ချင်းပဲ ပြန်ပြောင်းလိုက်ရတယ်။ ရှေးမီနောက်မီ ဆရာကြီးများ ရဲ့ အဆိုအရတော့ အဲဒီနေရာဟာ အလောင်းမင်းတရားကြီးရဲ့ "အောင်မြေ" နေရာလို့ ဆိုကြတယ်။ ယုံတာ မယုံတာတော့ ကိုယ့်အမြင်ပေါ့လေ။ အခုတော့ ကျွန်တော်တို့ အနေနဲ့ ဘာနေရာချထားမှုမျှ မလုပ်တော့ဘူး”

စခန်းမှူး ဦးညွန့်ရွှေက အသေးစိတ်ရှင်းပြပါသည် ။ ရွှေဘိုအကျဉ်းထောင် (ယခု "ရွှေဘိုရတနာ" ရွှေနန်းတော်ကြီး တည်နေရာ၏ အရှေ့တောင်ထောင့်တွင် ပေတစ်ရာပတ်လည်ခန့် ကျယ်သည့် နေရာ၌ သစ်သားနှစ်ထပ်အိပ်ဆောင်ကလေးတစ်လုံးသာ တွေ့ရသည် ။ သည် နေရာကလေး၏ ထူးခြားချက်က နှစ်ချက်ရှိသည် ။ ပြင်ပဘုရားစေတီများ ၏ ရှေ့တွင် တွေ့မြင်ရလေ့ရှိတတ်သော တံခွန်တိုင်သဖွယ် (လုံးပတ်နှစ်ပေ၊ အမြင့်ပေနှစ်ဆယ်ခန့်) ကျွန်းတိုင်ဟောင်းတစ်ခု ထီးထီးမားမား ရှိနေခြင်းနှင့် မြေပြင်ကွက်လပ်မှန်သမျှ မြေစာမြက်ပင်များက စိမ်းစိမ်းစိုစို သန့်သန့်စွမ်းစွမ်း ပေါက်ရောက်နေခြင်းပင်။

မြေသဘာဝကလည်း သဲနန်းမြေသဖွယ် မြေဖြူနုများ ဖြစ်ပြီး မြေပြင်က ညီညာပြန့်ပြူးလွန်းသည်။ လူမနေသည့် အဆောက်အဦ အဟောင်းနှင့်ပင် မတူ။ သန့်ရှင်းလွန်းလှသည်။ သည် နေရာတွင် ရပ်နေရသည်မှာ ပင် အလိုလိုလန်းဆန်းရွှင်ပျနေမိသလို စိတ်ထဲခံစားရသည်။

“တို့ ရွှေဘိုအကျဉ်းထောင်ဟာ မြန်မာပြည်မှာ ရှိတဲ့ ထောင်မှန်သမျှထဲမှာ တော့ တော်တော်ဝိသေသထူးတဲ့ ထောင်ကွ။ ရွှေဘိုထောင်ရောက်တဲ့ ထောင်ပိုင်၊ ထောင်မှူးမှန်သမျှ ရောဂါကင်းတယ်။ စီးပွားဖြစ်တယ်၊ ရာထူးတက်တယ်။ ရွှေဘိုထောင်မှာ ပြဿနာဖြစ်တာ၊ ရာထူးကျတာ မဖြစ်သေးဘူး။ တို့ သိမီသမျှ ဒါအမှန်ပဲ။ နောက်ထူးခြားချက်က အလောင်းမင်းတရားကြီး ဦးအောင်ဇေယျရဲ့ “အောင်မြေ” အစစ်အမှန်က ရွှေဘိုထောင်ထဲမှာ ရှိနေတယ်လို့ ပြောကြတယ်။

အင်္ဂလိပ်က ရွှေဘိုနန်းတော်ကိုငုံပြီး ထောင်ဆောက်ခဲ့တာ။ နံနှိမ်တဲ့ သဘောပေါ့ကွာ။ ရွှေဘိုထောင်ရဲ့ အရှေ့တောင်ထောင့် မြေစာမြက်တွေ တောဖြစ်အောင် သန်တဲ့ နေရာဟာ “အောင်မြေ” နေရာလို့ အစဉ်အဆက် မှတ်သားခဲ့ကြတာပေါ့။ အထူးခြားဆုံးကတော့ ရွှေဘိုထောင်ထဲက ညောင်ပင်ကြီးအောက်မှာ ရှိတဲ့ ဆုတောင်းပြည့် ရုပ်ပွားတော်ကို နှစ်စဉ် ကဆုန်လပြည့်နေ့တိုင်း ညောင်ရေသွန်းလောင်း ပူဇော်ပွဲနဲ့ အတူ ဗုဒ္ဓပူဇော်နိယပွဲတော် ကျင်းပလေ့ရှိတယ်။

မြန်မာပြည်အရပ်ရပ်မှာ ဘယ်ထောင်မဆို အကျဉ်းသား၊ အချုပ်သားကလွဲလို့ ဘယ်အရပ်သူ၊ အရပ်သားမျှ ထောင်ထဲဝင်ခွင့် ပေးရိုးထုံးစံမရှိပေမဲ့ ရွှေဘိုထောင်ရဲ့ အဲဒီညောင်ရေသွန်းပွဲနဲ့ ဗုဒ္ဓပူဇော်နိယပွဲကို ရွှေဘိုသူ ရွှေဘိုသား၊ အရပ်သားလူထုတွေ တရားဝင်ဝင်ပြီး ပူဇော်ခွင့်၊ ညောင်ရေသွန်းခွင့် ရခဲ့ကြတယ်။

ဗြိတိသျှခေတ်ကတည်းကနေ ဒီကနေ့အထိ ဘယ်သူက ဘာကြောင့် ထူးထူးခြားခြား ခွင့်ပြုခဲ့တယ်ဆိုတာ မသိပေမဲ့ ဒီအလေ့အထ၊ ဒီဓလေ့ရှိ နေတာတော့ အမှန်ပဲ။ ဆရာကြီးမြောင်းမြမောင်ကို လက်ထက်မှာ ခြိမ်းခြံမိသဲသဲ စည်ကားခဲ့သေးတာပေါ့။ အဲဒီအခါတုန်းက ငါတို့ က ထောင်မှူးပေါက်စပဲ ရှိသေးပေမဲ့ ကောင်းကောင်း မှတ်မိနေတာပေါ့ကွာ ”

အကျဉ်းဦးစီးဌာနအုပ်ချုပ်မှုအောက် ရွှေဘိုအကျဉ်းထောင်တွင် တာဝန်ခံအရာရှိအဖြစ် နောက်ဆုံးတာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့သော ထောင်ပိုင်ကြီး ဦးသောင်းမြင့် (လ/ထ ညွှန်ကြားရေးမှူး (ငြိမ်း)၊ ယခုတိုင် ကျန်းမာစွာရှိနေဆဲ) နှင့် မွန်ပြည်နယ်၊ မုပွလင်ရာဘာ စိုက်ပျိုးရေးအလုပ်စခန်းတွင် ဆုံခဲ့ကြစဉ်က ဆရာ၏ ရှေးဖြစ်ဟောင်း အောက်မေ့ဖွယ် စကားခွန်းကလေးများကို ကြားယောင်မိသေးတော့သည် ။ ဆရာညွှန်း ဆိုခဲ့သော "အောင်မြေ" ပေါ်မှာ ခြေစုံရပ်ကာ ဆရာ့ကိုသတိရနေမိခြင်း ပါ။

“အလောင်းမင်းတရားကြီးရဲ့ လက်ထက်တော်အခါက ပထမ မြန်မာနိုင်ငံတော်ကြီးကို တည်ဖန်ဖို့ စစ်ထွက်ရတဲ့ အခါတိုင်း မင်းတရားကြီးဟာ ဒီအောင်မြေမှာ အောင်မြေနင်းပြီး အခါတော်ယူလေ့ ရှိသတဲ့ ။ ဒီအောင်မြေပေါ်ပဲ ရွှေမြူတာ(ရေပြည့်ပန်းစိုက်) ညောင်ရေအိုးကို ကိုင်တော်မူပြီး "ငါတည်းသာသနာတော်ကို ပြုထိုက်ပါမူကား ငါက အောင်စေသတည်း။ သူလည်း သာသနာကိုပြုထိုက်ပါမူကား သူက အောင်စေသတည်း" လို့ အဓိဋ္ဌာန်ပြုတော်မူကာ ရေစင်သွန်းချ ဆုတောင်းတော်မူခဲ့တယ်လို့ ကုန်းဘောင်ဆက် ရာဇဝင်တော်ကြီးမှာ ဖတ်ခဲ့ရဖူးတယ်။ ဒီအခါမှာ သက်ရှိ ကျေးဌာန်များ သာမက သက်မဲ့မြေ၊ ရေ၊ ကောင်းကင်တို့ ကပင် အထင်အရှား နိမိတ်ပြအားပေးကြတယ်လို့ လဲ ဆိုရိုးရှိ

ခဲ့တယ်။

အဲဒီအလောင်းမင်းတရားကြီးရဲ့ အောင်မြေဆိုတာ အခု ဒီအောင်မြေ ကျောင်းတိုက်ထဲက နေရာဟာ အစစ်အမှန် မဟုတ်ဘူး ကွဲ့။ တကယ့်နေ ရာမှန်က ရွှေဘိုထောင်ကြီးရဲ့ အတွင်းမှာ လို့ ဆိုကြတယ်။ တို့ များ ရဲ့ ဝေဘူဆရာတော်ဘုရားကြီးက ဒီအောင်မြေကျောင်းတိုက်ကို တည် တော်မူတဲ့ အခါ သာသနာတော်အခွန်ရှည်သရွေ့ ဒီကျောင်းတိုက်ကြီးတ ည့်ထွန်းပြီး သာသနာတော်ကို အထောက်အပံ့ပြုနိုင်အောင် ထောင်ကြီး ထဲက အောင်မြေနေရာမှာ ဆရာတော်ကြီးကိုယ်တိုင် အောင်မြေနင်းလို့ အဲဒီဘူမိနက်သန်မြေကို သယ်ယူခဲ့ကာ ဒီကျောင်းတိုက်အတွင်းမှာ ပွား ယူလို့ "အောင်မြေ" သမုတ်ခဲ့တာပဲ။

ဒါပေမဲ့ သာမညတော့ မထင်လေနဲ့ နော်။ မူလအောင်မြေဓာတ်ရဲ့ ဟိ တ်နဲ့ ဆရာတော်ဘုရားကြီးရဲ့ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ အရှိန် အဝါအနု ဘော်ကြောင့် ဒီအောင်မြေကလည်း ပဲ အကျိုးထူးအနန္တကို ရစေနိုင်တ ယ်။ ဝေးဝေးမကြည့်လေနဲ့ ။ တစ်မြို့လုံး ဘယ်နေရာ ရေတွင်းတူးတူး ရေငန်တွေပဲထွက်တဲ့ ဒီရွှေဘိုမြို့မှာ တို့ များ ရဲ့ အောင်မြေကျောင်းတိုက် အတွင်းမှာ တော့ ဘယ်နားတူးလိုက်တူးလိုက် ရေချိုရေအေးပဲထွက်နေ တာ လက်တွေ့အမြင်ဗျ။ သိပ်နက်နဲတဲ့ ဂန္ထီရ သဘောတွေပေါ့ဗျာ”

နံနက်ဦးက ဂါရဝပြုဖူးမြော်ကန်တော့ခဲ့သော ရွှေဘိုမြို့အောင်မြေ ကျောင်းတိုက် ဆရာတော်ကြီး (ဘွဲ့တော်ကိုဖြင့် မမှတ်မိတော့ပါ) ၏ မိန့်ကြားချက်ကလည်း အလောင်းမင်းတရားကြီး၏ မြို့နန်းတည်ရာနှင့် "အောင်မြေ" တည်နေရာကို ရွှေဘိုအကျဉ်းထောင်နှင့် အဆက်အစပ်ပြု ပေးနေပြန်သည် ။

ဟုတ်တော့လည်း ဟုတ်သား။ ရေချိုးရဖို့ မူ (ဆည်ရေပေးမြောင်း)

ရေနောက်ကျိကျိကို ကျောက်ချဉ်ထည့်အနည်ထိုင်စေ၍ သောက်ရသုံးရသော မြို့ရွှေဘိုသားတို့ အားကိုးရာ သောက်ရေချိုချိုကို အောင်မြေကျောင်းတိုက် ရေချိုတွင်းကပဲ တစ်မြို့လုံးသယ်ကြ၊ သုံးကြရသည်။ ။

ရွှေဘိုသူ အညာပျိုမေချောတို့ စက်ဘီးကိုယ်စီဖြင့် ရေအိုး နှစ်လုံးသုံးလုံးဆင့်ကာ ရေသယ်ကြသည့် မြင်ကွင်းဆန်းဆန်းက နေ့စဉ်နံနက်တိုင်း၊ ညနေတိုင်း မြင်နေတွေ့နေရသည်။ ။ သည် မြင်ကွင်းကပင် ဆရာတော်ကြီး၏ မိန့်ခွန်းတော်ကို အထောက်အခံကောင်းပြုနိုင်ပါသည်။ ။

“အဲဒီရွှေဘိုထောင်ထဲမှာ ပဲဗျ။ ရှေးကဘေးလောင်းတော်ဘိုးလောင်းတော်တွေ အစဉ်အဆက်ကိုးကွယ်ခဲ့ကြတဲ့ ဆုတောင်းပြည့်ရုပ်ပွားတော်မြတ်တွေ ကိန်းဝပ်စံပယ်ခဲ့တဲ့ ဗောဓိညောင်ပင်ကြီးရှိသေးတယ်။ နှစ်စဉ်ညောင်ရေသွန်းပွဲလုပ်သမို့လား။

အဲဒီညောင်ပင်ကြီးပေါ့ဗျာ။ ရုပ်ပွားတော်မြတ်တွေကတော့ ရှေးနှစ်ပေါင်းများစွာကပဲ မန္တလေးနန်းမြို့ထဲက ဆုတောင်းပြည့်ဘုရားဂန္ဓကုဋီတော်ထဲမှာ ပြောင်းရွှေ့စံပယ်တော်မူခဲ့ကြတယ်လို့ သိခဲ့ရဖူးတယ်။ အဲဒီ အဆက်အစပ်တွေတော့ သေချာသုတေသနပြုမှ ပဲ သိနိုင်မှာပါ။”

ဆရာတော်ကြီးက မိန့်လိုက်သေးသည်။ ။ ဟုတ်ပါသည်။ ။ ရနိုင်ရတတ်သမျှ သတင်းနှင့်အချက်အလက်များကို ဆက်နွယ်ဖော်ထုတ်ပါက မဝေးလှသေးသော “မြန်မာခြေရာ” ကို ကောက်နိုင်ဦးမည်ဧကန်။

“ဗြိတိသျှနယ်ချဲ့တွေက မြန်မာနိုင်ငံကို သိမ်းပိုက်ပြီးတာနဲ့ တစ်ပြိုင်နက် သူတို့ရဲ့ မြို့ပြအုပ်ချုပ်ရေး စနစ်ကို အခြေချတဲ့ အခါ အရေးတကြီး အလျင်အမြန်ဦးစားပေး တည်ဆောက်ခဲ့တာ သုံးရပ်ရှိတယ်လို့ မှတ်သားဖူးတယ်ဗျ။ (Fort) လို့ ခေါ်တဲ့ “ခံတပ်မြို့” တွေတည်ဆောက်ခြင်း

ကပထမ။ စစ်ရေးတည်ဆောက်မှုပေါ့ဗျာ။ အခု ကျုပ်တို့ သိနေတဲ့ မြစ်ကြီးနားတို့ ၊ ပြင်ဦးလွင်(မေမြို့) တို့ ဆိုတာ သူတို့ ရဲ့ အခိုင်အမာခံတပ်မြို့ကြီးတွေပေါ့။ နောက်တိုင်းရင်းသား မျိုးချစ်ပုဂ္ဂိုလ်တွေရဲ့ ဆန့်ကျင်တော်လှန်မှုမှန်သမျှကို အမြစ်အရင်းကနေ ပိုက်စိပ်တိုက်ပြီး နှိပ်ကွပ်ဖို့ အတွက် (Jail) လို့ ခေါ်တဲ့ "အကျဉ်းထောင်" တွေကို တစ်ပြည်လုံးအနှံ့ တည်ဆောက်ခဲ့ကြတယ်။ ထောင်တွေကတော့ သူတို့ ရဲ့ နှိပ်ကွပ်ရေးစခန်း၊ သတင်းရင်းမြစ် ညှစ်ထုတ်ရယူတဲ့ ဌာနတွေပေါ့ဗျာ။ နောက်ဆုံးကတော့ ကျုပ်တို့ ဘာသာ၊ သာသနာကို အခြေယိုင်အောင်လှုပ်ဖို့ နဲ့ဖို့ ၊ သာသနာဝင်အင်အားတွေ ပြိုကွဲသွားစေဖို့ သူတို့ ရဲ့ (church) လို့ ခေါ်တဲ့ "ဘုရားကျောင်း" တွေကို တည်ထောင်သာသနာပြုခဲ့ကြတယ်။ ဒါသူတို့ ရဲ့ လက်အောက်ခံ ကိုလိုနီနယ်မြေတစ်ခုအပေါ် စနစ်တကျသိမ်းပိုက်ရေး နည်းဗျူဟာတွေပဲ”

“ဆိုတော့၊ အဲဒီခံတပ်တွေ၊ ထောင်တွေ၊ ဘုရားကျောင်းတွေ တည်ထောင်ဆောက်လုပ်တဲ့ အခါ မှာ လည်း အရှေ့တိုင်းသား ကျုပ်တို့ မြန်မာတွေရဲ့ မိရိုးဖလာစွဲလမ်းယုံကြည်မှုတွေနဲ့ ဆိုင်တဲ့ ကိုးကွယ်မှုလေ့တွေ၊ ရိုးရာအစဉ်အလာတွေကို စနစ်ကျကျ အကွက်ချချိုးဖျက်ခဲ့တာတွေကိုလည်း သုတေသနပြုတွေ့ရပြန်တယ်။ အထူးသဖြင့် ဂန္တီရဆိုင်ရာ လောကီ အစီအရင်တွေကို တန်ပြန်စီရင်မှုတွေ၊ အင်္ဂိဝိဇ္ဇာပညာရပ် အကူအညီနဲ့ နံနိမ်တဲ့ အစီအရင်တွေကို ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြတာကိုလည်း တွေ့ရှိရတယ်ဗျာ ...”

ကျွန်တော်တို့ ၏ လုပ်ငန်းအစီအစဉ်အရ ရွှေဘိုမြို့နယ်စု ငြိမ်ဝပ်ပိပြားမှု တည်ဆောက်ရေးအဖွဲ့ ဥက္ကဋ္ဌကြီး ဒု- ဗိုလ်မှူးကြီး မင်းဆွေထံ သတင်းပို့သြဝါဒခံယူခဲ့ရာတွင် အဘကစိတ်ဝင်တစား လက်ခံဆွေးနွေးကာ ဤသို့ အမှာ စကားမိန့်ကြားခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည် ။ စာပေအ

လေ့အလာကြွယ်ဝ၍ လောကီဝိဇ္ဇာပညာရပ် နယ်ပယ်တွင် လည်း ကျွမ်း
ဝင်နှံ့စပ်သူ စစ်ဘက်အရာရှိကြီးတစ်ဦး၏ မှတ်သားဖွယ်စကားများကို
စေ့စေ့စပ်စပ်နာခံကာ ရေးမှတ်ယူခဲ့ရပါသည်။ ။

“ကြည့်ဗျာ။ ၁၈၈၅ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာမှာ မြန်မာမင်းဆက်
နောက်ဆုံးစိုးစံခဲ့ရာ ရတနာပုံမန္တလေး နေပြည်တော်ကိုအပိုင် တိုက်ခိုက်
သိမ်းယူပြီးတဲ့ အခါ မြို့ပြအုပ်ချုပ်ရေးစနစ်ကို စတင်တည်ဆောက်မယ်
ဆိုတော့ မြန်မာဘုရင်ရဲ့ မှူးကြီးမတ်ကြီးတွေ အများ စုပါဝင်တဲ့ လွှတ်
တော်ကို ကင်းဝန်မင်းကြီးဦးကောင်း ဦးစီးလို့ ဆောင်ရွက်စေခဲ့တယ်။

အဲဒီက အကြံဉာဏ်တွေရယူပြီးမှ ရတနာပုံမြို့နန်းတည်စဉ် လက်ထ
က်တော်အခါတုန်းက နန်းဓလေ့ထုံးတမ်းတွေအရ အစီအရင်ပြုခဲ့တဲ့ မြို့
တံခါးကြီးလေးရပ်က "သမ္မုဒ္ဒေအင်း" ချထားတဲ့ ရွှေအင်းတော် ကြေးအ
င်းတော်တွေ၊ ဆီခန်းနေပြီဖြစ်တဲ့ ရာဝင်စဉ်အိုးကြီးတွေ၊ အခြားဂမ္ဘီရ
အင်္ဂါဝိဇ္ဇာနည်း ပညာစီရင်မှုတွေကို နုတ်ပယ်ပစ်ခဲ့တယ်။ လောကီ ထုံးဓ
လေ့ယုံကြည်မှုအရပဲ တန်ပြန်အစီအရင်တွေကို စနစ်တကျ လုပ်ဆောင်
ခဲ့တယ်လို့ စာပေပညာရှင်ကြီး ဆရာဇော်ဂျီ ရေးသားဖူးတာကို ဖတ်ခဲ့ရ
ဖူးတယ်။”

“ဒါကြောင့် တတိယ မြန်မာနိုင်ငံတော်ကြီးကို တည်ထောင်ပြီး ကုန်း
ဘောင်ဆက်ရာဇဝင်ကြီး ရေးထိုးခဲ့တဲ့ အလောင်းမင်းတရားကြီးရဲ့ သမို
င်းဝင်ဘူမိနက်သန် “အောင်မြေ” နေရာနဲ့
ဆုတောင်းပြည့်ရှုပ်ပွားတော်မြတ်တွေကို အကျဉ်းထောင်ဝင်းအတွင်း
ထည့်သွင်းဆောက်လုပ်လို့ နံနှိမ်စီရင်ခဲ့မယ်ဆိုရင် ဖြစ်ကောင်းဖြစ်နိုင်စ
ရာ အကြောင်းရှိတယ်လို့ ယူဆနိုင်တယ်။ လက်ရှိအကျဉ်းထောင်ကြီးရဲ့
အရှေ့မြောက်ထောင့် ပေ (၅၀) လောက်အကွာမှာ အလောင်းမင်းတရား

ကြီးရဲ့ အလောင်းတော် မြှုပ်နှံထားတဲ့ သင်္ချိုင်းဂူဘုရားရှိနေတာကိုထောက်ရင် ဖြစ်နိုင်ဖို့ က တော်တော်နီးစပ်နေပါတယ်”

လေးစားရပါသည်။ ။ တိုက်ပွဲပျော်စစ်သားကြီး တစ်ယောက်၏ မြန်မာ့အမျိုးသားရေး သမိုင်းဆိုင်ရာ အလေ့အလာ၊ အမှတ်အသားများ နှင့် ကောက်ယူဆင်ခြင်ပုံများမှာ ယထာဘူတကျ လွန်းလှသဖြင့် လေးစားရပါသည်။ ။

မုဆိုးဘိုရွာဇာတိ ဦးအောင်ဇေယျသည် အလောင်းမင်းတရား ဘွဲ့ကို ခံယူပြီး ၁၇၅၂ ဧပြီမှ နတ်ရွာစံသည့် ၁၇၆၀ မေ(၁၁)အထိ ကုန်းဘောင်မင်းဆက်၏ နိုင်ငံနှင့်အမျိုး၊ ဘာသာ၊ သာသနာထူထောင်ရေးကို မနားမနေဦးဆောင်ခဲ့၏။ "ပြည်ရွာငြိမ်း စည်းရုံးမိမှ သာသနာကို ပြုသင့်သည်ဆိုသည့် စကားကို ငါကြိုက်တော်မမူ။ ပြည်ထဲရေးကိုသာ နေလိုနေရမည်။ သာသနာကိုပြုလိုသောကြောင့်ပင် ငါမင်းမူသည် ကိုကား သာသနာရေး၊ ပြည်ထဲရေး တစ်ချက်တည်း ပြုစုတော်မူသည်။ ။ သာသနာရေး၊ ပြည်ထဲရေး တစ်ချက်တည်း ပြုစုတော်မူသည်။ ။ (မင်းမိန့်၊ တွဲ ၃၊ စာ ၁၈၂) "ဟူသော ခံယူချက်ဖြင့် အထူးဂရုဓမ္မပြုကာ ကြောင့်ကြစိုက်လုံလပြုခဲ့သည်။ ။

ယိုးဒယားမြို့တော် သိမ်းခါနီးမကျန်းမာ၍ ပြန်လာခဲ့ရာ မုတ္တမနယ်၊ ကင်းရွာအနီး၌ မြန်မာသက္ကရာဇ်(၁၁၂၂) ကဆုန်လပြည့်ကျော် (၁၂) ရက် တနင်္ဂနွေနေ့၊ (၁၇၆၀) မေ (၁၁) တွင် သူ၏

တိုင်းတော် ပြည်တော်အား မျက်နှာလွှဲခဲ့ရရှာသည်။ ။ အလောင်းမင်းတရားကြီး၏ အလောင်းတော်ကို ရွှေမြို့တော် ရတနာသိင်္ဃီအထိ ပြန်လည်သယ်ယူခဲ့ကာ ရွှေနန်းတော်ကြီးအနီး၌ သင်္ချိုင်းတော်ဂူ ဘုရားအဖြစ် တည်ထားတော် မူခဲ့ကြကြောင်းလည်း အမှတ်အသားရှိခဲ့ပေရာ အဘ ဗို

လ်မှူးကြီးပြောသကဲ့သို့ ကိုယ်တွေ့မျက်မြင်နှင့် သမိုင်းအချက်အလက် တို့က ဟပ်စပ်ကိုက် ညီနေသည် ဟု ဆိုရပါမည်။

“၁၉၄၅ ခုနှစ်၊ ကမ္ဘာကျော် ဖက်ဆစ်ဂျပန်တော်လှန်ရေးကို စတင်ဖို့ တာရှုကြိုးပမ်းနေကြစဉ်တုန်းက၊ အဲဒီအချိန်နိုင်ငံတော် အဓိပတိ ဒေါက်တာဗမော်က ရွှေဘိုမြို့မှာ ရှိတဲ့ အလောင်းမင်းတရားကြီးရဲ့ “အောင်မြေ” နေရာကနေ မြေလက်တစ်ဆုပ်ယူခဲ့ပြီး ကန်တော်ကြီး ကျွန်းတစ်နေရာမှာ အခမ်းအနားနဲ့ အောင်ဓာတ်ယူ၊ အောင်မြေချခဲ့တယ်။ အဲဒီတုန်းက စစ်ဝန်ကြီး ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနဲ့ စစ်သေနာပတိ ဗိုလ်မှူးကြီးနေဝင်း အပါအဝင် ဗမာ့တပ်မတော်တပ်မှူးကြီးတွေ အတော်များများ လည်း ဂျပန်တော်လှန်ရေး တပ်မထွက်မီ အောင်မြေ နင်းခဲ့ကြတယ်လို့ စစ်တက္ကသိုလ်မှာ ဆရာတစ်ဦးက အမှတ်မထင် ပြောကြားခဲ့ဖူးတယ်ဗျ။ ဒေါက်တာမောင်မောင် (နိုင်ငံတော် သမ္မတကြီး) ရဲ့ “သားမောင်စစ်သည် သို့” စာအုပ်တစ်နေရာမှာ တော့ အဲဒီအချက်ကလေးကို တော်တော်တိတိ ကျကျ ရေးထားတာ တွေ့ရတယ်။

ဆိုတော့ဗျာ ကျွန်တော်တို့ အခုရှာဖွေဖော်ထုတ်ရမယ့် အလောင်းမင်းတရားကြီးရဲ့ နန်းတော်ရာဟောင်းနဲ့ အောင်မြေနေရာ အစစ်အမှန်ဟာ ဒီအကျဉ်းထောင် အနီးတစ်ဝိုက်မှာ ရှိပြီး မကြာခင် ရှာဖွေတွေ့ရှိလိမ့်မယ်လို့ ကျုပ်တော့ယုံကြည်တယ်။ အောင်မြေရဲ့ ဂမ္ဘီရတန်ခိုးကလည်း အောင်ဟိတ်၊ အောင်နိမိတ်ပြပါလိမ့်မယ်ဗျာ။ ယုံယုံကြည်ကြည် အလုပ်လုပ်ကြဖို့ ပဲ ရှိပါတယ်”

ရွှေဘိုမြို့နယ်စု ဥက္ကဋ္ဌကြီးက စကားစသိမ်းလိုက်သည် ။ သည် ကနေ့တစ်နေ့စာ လှုပ်ရှားဆောင်ရွက်မှုများ နှင့် စုဆောင်းရရှိသည့် သတင်းအချက်အလက်များကို စုစည်းသုံးသပ်ကာ ကျွန်တော့် ညွှန်ကြား

ရေးမှူးထံ အစီရင်ခံတင်ပြရပါဦးမည်။ လုပ်ငန်းလမ်းညွှန်ချက် ခံယူရပါဦးမည်။ ချီလေတဲ့ ချီလေ။ အောင်မြေ့နန်း၊ ရည်မျှော်မှန်းကာ ချီပါလေပေါ့ခင်ဗျာ။

(၅)

“ကဲ . . . ညွှန်မှူးကြီးဆီလည်း ဒီကအခြေအနေတွေ တင်ပြပြီးပြီ။ အသေးစိတ်ညွှန်ကြား ချက်တွေလည်း ထပ်ရပြီးပြီ။ ရှေးဟောင်း သုတေသနဦးစီးဌာနနဲ့ ဆရာဦးဝင်းမောင် (မြန်မာမှုအနုပညာရှင်နှင့် သုတေသီ၊ တမ္ပဝတီ)၊ ဆရာကြီးဦးမောင်မောင်တင် (မဟာဝိဇ္ဇာ) တို့ ထံကလည်း ကျွန်တော်တို့ အခုပြန်လည်ဖော်ထုတ်မယ့် "ရွှေဘုံရတနာ နန်းတော်" ကြီးနဲ့ "ဂမ္ဘီရအောင်မြေ" ဆိုင်ရာ အချက်အလက် တော်တော်များများလည်း မန္တလေးညွှန်မှူးရုံးမှာ ရထားပြီးပြီလို့ ဆိုတယ်။

အတိအကျမသိရသေးတာက "ဂမ္ဘီရအောင်မြေ" နေရာ အတိအကျနဲ့ နန်းတော်ရာ အခင်းအကျင်းပန္နက်မြေပုံ (Palace Location plan) မရသေးတာပဲ။ ညွှန်မှူးကြီးက တစ်ရက်ထပ်နေပြီး ဒီလိုအပ်ချက်တွေရရှိဖို့ ဒီထက်ပိုပြီး အလုပ်လုပ်စေချင်တယ်တဲ့ ။ အကြီးအကဲတွေ ကိုယ်တိုင်လည်း ဒီကအခြေအနေကို စိတ်ဝင်တစား စောင့်ကြည့် နားထောင်နေကြတော့ဆိုတော့ ဒါဟာ အရေးကြီးကိစ္စတစ်ရပ် ဖြစ်လာခဲ့ပြီ။

ဒီတော့ ဘာဆက်လုပ်မလဲ။ ဘာလုပ်ရင် ပိုကောင်းမလဲ။ ပိုမြန်မလဲ ဆွေးနွေးကြဖို့ ပါ။ အကြံဉာဏ်ယူကြဖို့ ပါ။ ဒီကနေတော့ တစ်ခုခုအဖြေရသည် အထိ ထိုင်ကြဖို့ လိုမယ်ထင်တယ်

ပြည်ရွှေဘုံ၏ ဆောင်းဦးက အအေးကြမ်းသည် ဆိုကြပါ၏။ သို့တစေ ရင်ထဲက သောကအပူကြောင့် ဘယ်လိုအေးသည် ကိုပင် သတိမထားမိ၊ သတိမထားနိုင်ခဲ့။ အရေးပေါ်ညှိနှိုင်းဆွေးနွေး ခေါင်းချင်းရိုက်ရ

ပါလေပြီ။ အလုပ်လုပ်ဖို့ အချိန်ကသိပ်မရှိ၊ နည်းလွန်းလှသည် ။ ထို့အပြင် မိမိအပါအဝင် အဖွဲ့ဝင်များအားလုံးလည်း အဖွဲ့ငယ်များ ခွဲကာ အသီးသီးတစ်နေ့လုံး ပြေးလွှားလှုပ်ရှားထားကြရသည် မှာ ဖတ်ဖတ်မောနေပြီ မို့ ယနေ့တစ်ညတော့ဖြင့် အနားယူဖို့ အမှန်လိုအပ်နေသည် ။ အခြားတစ်ဖက်ကလည်း ကျွန်တော်တို့ ၏ ရည်မှန်းချက်တာဝန်ဖြစ်သော နန်းတော်ရာနှင့်အောင်မြေနေရာ အတည်ပြုနိုင်ရေးမှာ အပူတပြင်း ဆောင်ရွက်ရမည့်ကိစ္စ ဖြစ်လို့ နေသည် ။ ခက်ပဲခက်ရချည့်။”

“ဆရာ . . . တစ်ခုတော့ ကျွန်တော်ပြောကြည့်ချင်တယ်။ ဆရာတို့ နဲ့ သဘောထား အယူအဆတူချင်မှ တော့ တူလိမ့်မယ်”

အသံလာရာကို ကျွန်တော်လှမ်းကြည့်မိသည် ။ အဘဦးတင်မြ။ ကျွန်တော့်အလုပ်ရုံ စက်မှုလက်မှုဌာနတွင် အသက်အရွယ်အကြီးရင့်ဆုံး လက်သမားနည်းပြ ဆရာကြီးဖြစ်သည် ။ ဘာသာတရားကိုင်းရှိုင်း ရှိသေ၍ မန္တလေးဗဟိုအကျဉ်းထောင်၏ သာသနာရေး၊ သာသနာမှု အလုံးစုံကို ဦးစီးဆောင်ရွက်နေရသူ တစ်ဦးလည်း ဖြစ်သည် ။ ယခုခရီးစဉ်တွင် အသက်အရွယ်ကြီးရင့်ပြီ ဖြစ်၍ ချန်ထားလိုခဲ့သော်လည်း ၎င်း၏ ဇာတိရပ်ရွာ ရွှေဘိုနယ်သို့ ၎င်းကိုယ်တိုင်လိုက်ပါလိုသည့် ဆန္ဒနှင့် သက်တော် ဝါတော်ရင့်ဆရာတော်၊ သံဃာတော်ကြီးများ နှင့် လျှောက်ထားပြောဆိုရာတွင် ၎င်းကသာ အသင့်တော်အလျောက်ပတ်ဆုံးမို့ ခရီးစဉ်တွင် အားနာနာနှင့် အတူခေါ်ဆောင်လာခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည် ။

“ပြောပါအဘ၊ ဒီအချိန်မှာ ရှိသမျှအကြံ၊ တွေ့သမျှနည်းလမ်းမှန်သမျှကို စဉ်းစားဆွေးနွေးပြီး ဆောင်ရွက်ကြဖို့ ပါပဲ။ အဘမှာ ဘယ်စိတ်ကူးရှိလို့ ပါလဲ”

“ဆရာ . . . လောကီအစီအရင်ဆိုတာတွေ အယုံအကြည်ရှိသလား”

“ဟာ . . . အဘရယ်၊ အခုအချိန်မှာ ယုံကြည်တာ မယုံကြည်တာထက် လုပ်သင့်တဲ့ နည်းလမ်းရှိသမျှ လုပ်ကြည့်ဖို့ ကျွန်တော်စိတ်ကူးရှိပါတယ်။ တစ်ခါတစ်ရံ ကျွန်တော်တို့ လက်လှမ်းမမီတဲ့ လောကီ အစီအရင်ဆိုတာတွေကလည်း အံ့ဩစဖွယ် အဖြေရှာပေးနိုင်တာတွေလည်း ရှိတတ်တယ်ဆိုတာ ကျွန်တော်ဖတ်ဖူး မှတ်ဖူးပါတယ်။ အဘဘယ်လို အကြံပေးချင်လို့ ပါလဲ။ ပြောကြည့်ပါ။ လိုအပ်ရင် လုပ်ကြည့်ကြတာပေါ့”

အဘ ဦးတင်မြက ခေတ္တတော့ တွေနေသေးသည် ။ ပြောသင့် မပြောသင့်ချိန်ဆနေဟန်တူပါသည် ။ ပြီးမှ . . .

“ဒီလိုပါဆရာ . . . ”

*

အချိန်တော့ အတော်လင့်နေပါပြီ။ အကျဉ်းထောင်အုတ်ရိုး အတွင်းဝင်သင့်သည့် အချိန်တော့မဟုတ်ပါ။ သို့တစေ မြို့နယ်စုဥက္ကဋ္ဌကြီးထံ တယ်လီဖုန်းဖြင့်လှမ်း၍ တင်ပြကာ ခွင့်ပြုချက်တောင်းခံခဲ့ပြီး ဖြစ်၍ စခန်းမှူးကြီး ဦးညွန့်ရွှေကလည်း လိုအပ်သည် များကို လိုလေသေးမရှိအောင် ကူညီဆောင်ရွက်ပေးပါသည် ။ အဘဦးတင်မြ၏ အစီအမံအရ အုန်း၊ ငှက်ပျော၊ လက်ဖက်အစုံဖြင့် ကန်တော့ပွဲကိုးပွဲကို ရှာဖွေပြင်ဆင်နေရသည် နှင့်ပင် ညဆယ်နာရီကျော်ခဲ့ပါပြီ။

ကျွန်တော်အပါအဝင် တစ်ဖွဲ့လုံး "ဂန္တီရအောင်မြေ" ဟု သတ်မှတ်ယူဆထားသော အမျိုးသမီးအိပ်ဆောင်ဝင်းအတွင်း တံခွန်တိုင်ရှေ့၌ စုဝေးရောက်ရှိနေကြပါပြီ။ နတ်အပေါင်းတို့ ကောင်းချီးငြာ၍ ထင်ရှားစွာသော သာသနာပြုမင်း (ဝါ) သာသနာ့ ဒါယကာ ဘုရားဗျာ ဒိတ်တော်ရမင်း (ဝါ) သာသနာပြု ပြည်မိပြည်ဖမင်း (ဝါ) ဘုရားရှင်အမိန့်တော်ရ သိုက်ဝင်မင်းဟု ကုန်းဘောင်ခေတ် ရာဇဝင်တွင် ထင်ရှားခဲ့သော

အလောင်းမင်းတရားကြီးအား တိုင်တည်လျက် "ဂန္ထီရအောင်မြေ" ကို စိုးမိုးစောင့်ရှောက်ကြသော မြင်အပ်၊ မမြင်အပ်နတ်ဒေဝတာများ အပါအဝင် ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါအပေါင်းတို့ အား ရတနာသုံးပါးပူဇော်ရန် ကန်တော့ပွဲနှင့် ဆီမီး၊ ရေချမ်း၊ ပန်းများ ပေးလှူလျက်ပင့်ဖိတ်ကာ အကူအညီတောင်းဖို့ ၊ တိုင်တည်ပန်ကြားဖို့ ပြင်ဆင်နေကြခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ။

ကျွန်တော်ကတော့ သည် အတွေ့အကြုံမျိုးသည် တစ်ကြိမ်သာ နဖူးတွေ့ခူးတွေ့မို့ သစ်ဆန်းနေသည် ။ မြို့နယ်စု ဥက္ကဋ္ဌကြီးနှင့် စခန်းမှူးကြီးက သည် ဂန္ထီရနယ်တွင် အတော်အသင့်ယဉ်ပါး ကျွမ်းဝင်နေကြသူများ မို့ အဘဦးတင်မြ၏ အစီအစဉ်ကို လှိုက်လှိုက်လဲ့လဲ့ကြီး အားပေးထောက်ခံကြသည် ။ ယခုလည်း စခန်းမှူးကြီးက အတက်ကြွဆုံး။

“ထူးခြားတဲ့ ကောင်းမွန်အကျိုးရှိတဲ့ တုံ့ပြန်မှုတစ်ခုတော့ ကြုံရမှာပါဆရာ။ ကျွန်တော့် မနောအာရုံမှာ အလိုလိုသိနေပါတယ်။ ဒီကနေ့ ထူးခြားမှုပြပါလိမ့်မယ်”

ကန်တော့ပွဲများကို နေရာချရင်း ကျွန်တော့်ကို ပြောသည် ။ အဘဦးတင်မြကတော့ ဝတ်ဖြူစင်ကြယ်တွင် ယောဂီတဘက်ကို ဆင်ကာဆီမီးတိုင်များ စတင်ထွန်းနေပြီ။ လက်သမားနည်းပြ တပ်ကြပ်တင်ရွှေ (ယခု မန္တလေးဗဟိုအကျဉ်းထောင်)၊ ဒုတပ်ကြပ်တင်ရွှေ (ဂျပတင်ရွှေ၊ ယခုအငြိမ်းစား၊ မန္တလေးဗဟိုအကျဉ်းထောင်)၊ တပ်သားဆန်းမြင့်အောင် (ယခုလက်သမားနည်းပြ၊ အင်းစိန်ဗဟိုအကျဉ်းထောင်)နှင့် ရဲအရာခံကြီး ဦးထွန်းညိုတို့ က လိုသလို ကူညီရန်အဆင်သင့်။

“နမောတဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ”

“.....”

ဘုရားရှင်အား အမှူးထား၍ ပူဇော်ကန်တော့မှု အစီအစဉ်အား အတဦးတင်မြဲက စိတ်အားထက်ထက်သန်သန်၊ အသံနေအသံထားကြည်ကြည်လွင်လွင်ဖြင့် စတင်ပါလေပြီ။ ကျွန်တော်နားမယဉ်သော အသုံးအနှုန်းများ၊ အခေါ်အဝေါ်များ၊ ဝေါဟာရများ၊ ပါဠိစကားများ ဖြင့် ပြွမ်းတီးနေသော်လည်း နားထောင်၍ တော့ အကောင်းသား။

ရှေးရှေးကမ္ဘာအစ မဟာသမ္မတမင်းမှ သည် ဘိုးလောင်းတော် ဘေးလောင်းတော်များ၊ မြင်အပ်မမြင်အပ် အရပ်ရပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါအဆုံး အားလုံးပါသည်။ ။ ကုန်းဘောင်ဆက်အနွယ်ကို စတင်ပန္နက်ချခဲ့သော အလောင်းမင်းတရားကြီး၏ မြေထူးမြေမြတ် "ဂမ္ဘီရအောင်မြေ" နှင့် "ရွှေဘုံရတနာနန်းတော်ကြီး" ၏ နန်းဆောင်တည်ရာ ဌာနများအား ဖော်ထုတ်နိုင်ရေး ကူညီညာဝိုင်းကြဖို့ နှိုးဆော်နေသည် ဟု တော့ သိသာပါသည်။ ။

“ကဲ . . . ကဲ အားလုံးထိုင်ပြီး ရတနာသုံးပါး အာရုံပြု ပူဇော်ကြပါ။ ပထဝီဇယ မန္တန်တော်ကြီးကို တစ်ရာရှစ်ခေါက်တိတိ ရွတ်ဆိုပူဇော်မှာ မို့ ပူဇော်မှုမပြီးမချင်း အခုထုံးဝိုင်းထားတဲ့ စည်းအပြင် မထွက်ကြဖို့ လိုပါတယ်။ ဆရာရဲစခန်းမှူးကြီးက အဲဒီမှာ အဆင်သင့် လုပ်ထားတဲ့ ကြက်လျှာအလံကလေးပါတဲ့ ပန္နက်တိုင်ကလေးကို အလွယ်တကူလည်း ဆွဲနုတ်လို့ မရအောင်၊ နုတ်မရပြုမရသည် အထိ ခိုင်မြဲအောင်လည်း မဟုတ်ဘဲ အခု "အောင်မြေ" အဖြစ် ကန်တော့ပွဲ ပေးလျာထားတဲ့ နေရာမှာ ရိုက်ပေးပါ။ ဆရာတို့ နှစ်ဦးက ဦးစီးဦးဆောင် သူတွေဖြစ်တော့ အဓိဋ္ဌာန်ပြုရွတ်ဆိုဖို့ ကို ကိုယ်တိုင်ဆောင်ရွက်ပေးပါ။ စာသားတော့ ရှေ့က ကျွန်တော်ကြောင်းပေးပါမယ်။ ဘာတွေပဲဖြစ်ဖြစ်၊ ဘာကြောင့်ပဲဖြစ်ဖြစ် မန္တန်တော်ကြီးပူဇော်နေတုန်း လုံဝမတုန်လှုပ်ကြပါနဲ့။ အဆင်သင့်ဖြစ်ရင် စကြရအောင်”

အဘဦးတင်မြက စေ့စပ်သေချာသည် ။ ကြိုတင်မှာ ကြားစရာ ရှိသည်များကို လစ်ဟာမှု မရှိအောင်စီမံပေးနေသည် ။ ကျွန်တော်ကတော့ ကျွန်တော်ကျွမ်းဝင်၊ ကျွမ်းကျင်သည့် အလုပ်မဟုတ်သည့် အတွက် အညွှန်းအတိုင်း လိုက်ဆောင်ရွက်ရုံသာ။

မှတ်မှတ်ရရ ည (၁၁) နာရီ (၁၀) မိနစ်တွင် မန္တန်တော်ပူဇော်ပွဲ စတင်ပါသည် ။ မြို့ရွှေဘို၏ နာမည်ကျော် ဆောင်းဦးညဉ့်လယ် အအေးဓာတ်က သိသိသာသာ အစွမ်းပြလာပါပြီ။ လှုပ်ရှားမှုမရှိ။ ပကတိငြိမ်သက်စွာတည်နေရသော အခြေအနေမို့လည်း အအေးဒဏ်က ပို၍ သိသာလာသည် ဟု ထင်ရသည် ။ ဝန်းကျင်တွင် အဘဦးတင်မြ၏ မဟာပထဝီဇယ မန္တန်တော်ကြီး ရွတ်ဖတ်သရဇ္ဈယ်နေ သံသာလျှင် သက်ရှိဝိညာဉ်တစ်ခုပမာ ဟိုမှ သည် ဝဲပျံလှုပ်ရှားနေပါတော့သည် ။

“ဟာ . . . မီပျက်သွားပြီ။ အဆောင်မီးတွေအာလုံး ပျက်သွားပြီ”

“တစ်မြို့လုံးပျက်တာဟေ့။ အားလုံးအမှောင်ကျသွားတာ”

“အရေးပေါ်မီးစက်မောင်းဖို့ လုပ်၊ မြန်မြန်လေး . . . မြန်မြန်လေး”

“အိပ်ဆောင်တာဝန်ကျနဲ့ ညကင်းအဖွဲ့တွေ နီးနီးကြားကြား ရှိကြဟေ့။ အချုပ်သားညကင်းစောင့်တွေလည်း အခန်းအလိုက် လူစစ်သတင်းပို့ခိုင်း”

ရုတ်တရက်ပင် ဝန်းကျင်လောက၊ ဩကာသတစ်ခုလုံး မှောင်ကျသွားသည် ။ လျှပ်စစ်မီးပြတ်တောက်သွားခြင်း ဖြစ်ပေမည်။ တာဝန်မှူး၊ တာဝန်ကြပ်နှင့် လုံခြုံရေး အဖွဲ့များ ၏ လှုပ်ရှားသံ၊ ဆော်ဩသံများကို ကြားနေရသည် ။ ကျွန်တော်တို့ ကတော့ လှုပ်၍ မရသေး။ မန္တန်တော်ကြီး ရွတ်ဖတ်မှုက မပြီးဆုံးသေး။ ကန်တော့ပွဲနှင့်အတူ ထွန်းညှိပူဇော်ထားသော ဖယောင်းတိုင်ကိုးတိုင်၏ အလင်းအားသာ ကျွန်

တော်တို့ တစ်သိုက်ကို လွှမ်းခြုံထားသည် ။ ဝန်းကျင်ကား ပကတိ အမှောင်တိုက်။

“ဆရာ . . . ဆရာ ဘေးပတ်လည်ကို သေချာကြည့်စမ်းပါဦး။ ဘာတွေထူးခြားမှုရှိသလဲ . . . ကြည့် . . . ကြည့်”

စခန်းမှူးကြီးက ကျွန်တော့်အနားအသာတိုးလာ၍ လက်တို့ ကာ တိုးတိုးပြောသည် ။ ကျုံ့ကျုံ့ထိုင်၍ အဘဦးတင်မြ၏ မန္တန်ရွတ်ဆို ပူဇော်သံကိုသာအာရုံပြုကာ ကိုယ်နေဟန်ထားကို အသာပြင်ပြီး ဘေးဝန်းကျင်အမှောင်ထုအတွင်းသို့ ကြည့်လိုက်မိသည် ။

အလို . . . ဘုရား . . . ဘုရား။ အမြင်တွေများ မှားလေရောသလား။ ကိုယ့်မျက်စိအစုံကိုပင် နှစ်ခါသုံးခါ အဖွင့်အပိတ်လုပ်၍ သေချာအောင် ကြည့်မိသေးသည် ။ စိတ်ကအထင်လား။ တကယ်အဖြစ်မှန်လား။ ကျောထဲကစိမ့်၍ ကြက်သီးများ တုန်ခနဲတက်လာမိသည် ။ အူအသည်းများ ပင် အေးလာသည် ထင်မိသည် ။

ကျွန်တော်ကဲ့သို့ပင် ကျန်အဖွဲ့ဝင်များ လည်း လှုပ်လှုပ်ရွရွ ဖြစ်ကာ နီးရာနီးရာလှည့်၍ ကြည့်နေမိသည် ကို သတိထားမိ၏။ အဘဦးတင်မြကမူ ရွတ်ဖတ်ပူဇော်မှုကိုမရပ်။

ကျွန်တော်နှင့် စခန်းမှူးကြီးအား အဘဦးတင်မြစေခိုင်း၍ ထားခဲ့ရသော ကြက်လျှာတိုင်သုံးတိုင်၏ ပတ်ပတ်လည်တွင် နှင်းလိုလို၊ မြူလိုလို အဖြူငွေ့ငွေ့များ သည် လူပုဂ္ဂိုလ်များ လှုပ်ရှားသွားလာနေဘိသကဲ့သို့ရှိနေကာ ကြက်လျှာတိုင်များ အနီးတွင် သာ စုစု စုစုဖြင့် ဖွဲ့တည်နေသည် ။

ရွှေဘိုဆောင်းက အအေးကြမ်းသည် ဆိုစေဦး၊ ယခုလို ဆောင်းဦးကာလတွင် မြူနှင်းတွေထုထည်ဖွဲ့အောင် ကျရိုးထုံးစံမရှိ။ ပြီးလျှင် ဝန်း

ကျင်တစ်ခွင်လုံး မြူနှင်းတို့ ဝေနေသည် လည်း မဟုတ်။

“အောင်မြေ” တည်ရာ ကြက်လျှာတိုင်များ ဝန်းကျင်တွင် သာ . . . ။
ပကတိ ပိန်းနေအောင်မှောင်သော ညဉ့်နောက်ခံတွင် အဖြူငွေ့ငွေ့ အ
ရာများ ဧါ လှုပ်ရှားမှုက ညင်သာလွန်းသည် ။ အရိပ်ပြပွဲပမာ
သတိထားကြည့်မှ သိသာသည် ။

“ဒီလို ကြက်လျှာအလံကလေးတွေ စိုက်ထားတာရဲ့ ရည်ရွယ်ချက်က
ကျွန်တော်တို့ ဂမ္ဘီရနယ်၊ လောကီပညာနယ်မှာ တော့ နယ်ခံ၊ မြေခံပုဂ္ဂို
လ်များ ရဲ့ ကိုယ့်အပေါ်လက်ခံ၊ လက်မခံ၊ ကိုယ့်လုပ်ရပ်ကို သဘောတူ၊
မတူ စမ်းကြည့်တာပါပဲ။ သူတို့ ကို ပင့်ဖိတ်၊ ကြိုတင် မေတ္တာရပ်ခံပြီး လ
က်မခံ၊ သဘောမတူရင် ကြက်လျှာတိုင်လဲပြပါစေလို့ အဓိဋ္ဌာန်ရတယ်။
ပြီးရင် မေတ္တာပို့၊ မေတ္တာသုတ်နဲ့ မဟာပထဝီဇယ မန္တန်တော်ကြီးကို ရွတ်
ဖတ်ပူဇော်ရပါတယ်။ တကယ်လည်း အထင်အရှား ပြတတ်ပါတယ်။

မြေကြမ်း၊ တောကြမ်းတဲ့ ဒေသ နယ်ခံတောပိုင်၊ တောင်ပိုင်၊ နယ်ပိုင်
နဲ့ တကွ မြင်အပ်၊ မမြင်အပ်ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါတွေရဲ့ ဆန္ဒကို ခံယူကြည့်တဲ့
သဘောပေါ့။ လက်မခံ၊ သဘောမတူရင်တော့ အဲဒီလိုနေရာကို ရှောင်
ပေတော့။ အသစ်ရှာပေတော့။ အန္တရာယ်တစ်ခုခုနဲ့ တွေ့ဖို့ မလွဲဘူး။ အ
သေအချာပဲ။ အဲ . . . ကြက်လျှာတိုင် မလဲမပြုနဲ့ နဂိုအတိုင်း တည်နေပြီ
ဆိုရင်တော့ ဒါကိုယ့်ဆန္ဒ၊ ကိုယ့်လုပ်ရပ်ကို ပရလောက၊ ပရနယ်သား
တွေ သဘောတူတယ်လို့ အချက်ပြတာပါပဲ။

အခု ကျွန်တော်တို့ ရဲ့ ကြက်လျှာတိုင်ကလေးတွေကို မနက်အရုဏ်
တက်မှာ ပြန်ကြည့်ရင် အဖြေရမှာ ပေါ့။ ဒီအပြင်နေရာဟာ အောင်မြေ
အစစ်အမှန်ဆိုခဲ့ရင် နတ်ရွာစံခဲ့တဲ့ အလောင်းမင်းတရား
ကိုယ်တော်ကြီးနဲ့ တကွ ကုန်းဘောင်ဆက် အနွယ်တော်

လောကသားများက ထင်ရှားပြပေးဖို့ ပါ အဓိဋ္ဌာန်တင်ထားတော့ ထူးခြားတဲ့ ဖြစ်ရပ်ကလေးတွေတော့ ရှိလာလိမ့်မယ် ဆရာရေ”

အဘဦးတင်မြက သည် သို့ ကြိုကြိုတင်တင်ပြထား၍ သာ။ သို့မဟုတ်က သည် မြင်ကွင်းမှာ လိပ်ပြာစဉ်၍ နှလုံးသွေးပျက်စရာ။ တွေ့ဦးကြိုသစ်မို့ ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင်ပင် ရင်တုန်ချင်ချင်။ ဒါတောင် ကျွန်တော်က ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓသာသနာမှ လွဲ၍ ကျန်ဝါဒများကို သိပ်အယုံအကြည်ထားသူမဟုတ်။

ဝိညာဉ်လောကတို့ ၊ ပရလောကတို့ ဆိုသည် ကိုလည်း ကိုယ်နှင့် အလှမ်းဝေးလွန်းသည် မို့ သိပ်စိတ်မဝင်စားတတ်။ ထဲထဲဝင်ဝင်လည်း မစူးစမ်းခဲ့စဖူး။ ယခုမူ ကြုံတောင့်ကြုံခဲ မြင်နေတွေ့နေရပြီ။

အသွင်သဏ္ဌာန် ဝီဝီပြင်ပြင်မဟုတ်လေငြား လူသတ္တဝါကဲ့သို့သော ရုပ်ဒြပ်များ ဖွဲ့တည်လှုပ်ရှားနေသယောင်တော့ မြင်ရသည် ။ ကိုယ်တစ်ဦးတည်းလည်း မဟုတ်။ ဤနေရာတွင် စုဝေးနေသူအားလုံး မြင်ရတွေ့ရခြင်းမို့ အမြင်တိမ်းခြင်း၊ ထင်ယောင်မှားခြင်း၊ အာရုံမှောက်ခြင်းဖြင့်တော့ မဟုတ်။ ဒါတော့ အသေအချာ သံသယကင်းသည် ။ "ဂန္ထိရအောင်မြေ" ၏ အောင်ဟိတ်အောင်နိမိတ်တို့ ပြချေပြီထင်။

သိပ်အကြာကြီးလည်း မဟုတ်၊ ဆယ်မိနစ်စွန်းစွန်းလောက်သာ ရှိမည်ထင်ပါသည် ။ မီးများ ဝင်းခနဲ ပြန်လာပါပြီ။ "ဟေး" ခနဲ ဟစ်အော်လိုက်သော အကျဉ်းထောင်ဝင်းအတွင်း လုံခြုံရေးရဲဘော်များ ၏ မြူးထူးဟစ်ကြွေးသံက လျှပ်စစ်အလင်းရောင်နှင့် အတူ အဖြူငွေ့ငွေ့ဝိညာဉ် ပုံသဏ္ဌာန်များအား လှန့်ထုတ်လိုက်ပုံရသည် ။ အမြင်အာရုံတွင် ဖျတ်ခနဲ ပျောက်ကွယ်သွားပုံမှာ မယုံစရာ။ စောစောက ဖွဲ့တည်နေခဲ့သော မြူငွေ့သဏ္ဌာန်များ မရှိတော့။ မြန်ဆန်လွန်းလှပါသည် ။

“လျှပ်စစ်မီးပြန် လာပြီ”

ကျွန်တော့်ဘေးတွင် မှ င်တက်မိနေသော စခန်းမှူးကြီးက ယခုမှ ပင် သတိဝင်လာသလို တိုးတိုးရေရွတ်သည်။ ။

“ဆရာ လေးချောကို ကြည့်ပါဦး။ လေးချော ဘာဖြစ်နေတာလဲ။ ဟေ့ ကောင် . . . လေးချော သတိထားစမ်း . . . သတိထားစမ်း”

တပ်သားစန်းမြင့်အောင်က အလန့်တကြား အော်သည် ။ ဟုတ်ပ။ သူ့အော်လေမှ လေးချော (တပ်သားလေးချော၊ ယခု အောင်ချမ်းသာကျေးရွာ၊ ပုသိမ်ကြီးမြို့နယ်တွင် ကြီးပွားချမ်းသာလို့ နေ ပါပြီ) ကို ဂရုပြုကြည့်လိုက်မိသည် ။ ဗုဒ္ဓေါ။ နောက်တစ်ခါ လာပြန်ပြီ ဟေ့ဟု သာ အော်လိုက်ချင်တော့သည်။ ။

ကျွန်တော့်အဖွဲ့ဝင်များ ထဲတွင် အသက်ငယ်ဆုံး၊ လုပ်သက်အနုဆုံးနှင့် လိပ်ပြာအငယ်ဆုံး အကောင် တပ်သားလေးချောမှာ မျက်လုံးများ ပြူးထွက်ကာ ပါးစပ်မှ အမြှုပ်တစ်စီဖြင့် သတိမေ့နေပါလေပြီ။ စောစောက မြင်ကွင်းများကြောင့် အကြောက်လွန်ပြီး မေ့သွားလေသလား။ ဘာကြောင့်လဲ။ သဲကွဲသေချာ မသိတတ်နိုင်။ ထူးဆန်းထွေလာတွေသာ ဆက်တိုက်ကြုံနေရသမို့ ရင်ထဲရှင်းလင်းငြား ကိုယ်ရည်ရွယ်ရာ လုပ်ငန်းနှင့် နွယ်နေပြီမှန်း ထင်ထင်လင်းလင်း ရိပ်မိ လာပြီမို့ ရင်ထဲက ကျိတ်၍ ဝမ်းသာမိသည်။ ။

အဘဦးတင်မြက လက်တစ်ဖက်ကာပြာကာ မန္တန်တော်ကိုပဲ ဖိရွတ်နေသည်။ ။ ဘေးအန္တရာယ် တစ်စုံတစ်ရာ မရှိနိုင်။ လုပ်စရာရှိတာ ဆက်လုပ်ကြဖို့ အချက်ပြခြင်းဖြစ်တန်ရာသည်။ ။ ကျွန်တော်တို့ လည်း တိုးတိုးတိတ်တိတ်ပင် မန္တန်တော်ကြီးပြီးဆုံးသည် အထိ တပ်သားလေးချောကို ဝိုင်းပွေ့ထားကာ တတ်သမျှမှတ်သမျှဖြင့် ပြုစုနေမိကြရသည်။ ။ ဘာတွေ

ဆက်၍ ကြုံရလေဦးမည်နည်း။

စုစုပေါင်းနှစ်နာရီကျော်ခန့် ကြာပါသည်။ အဘဦးတင်မြ၏ ပင့်ဖိတ်ထားသော နတ်ဒေဝတာနှင့် ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ အပေါင်းတို့ အား ဆိုင်ရာဆိုငံရာပြန်ပို့ပြီး မေတ္တာပို့ အမျှဝေသံ၏ နိဂုံး၌ ကျွန်တော်တို့ အဖွဲ့က အသင့်ဆောင်ထားသော ကြေးစည်၊ ကြေးမောင်းတို့ ကို တစ်ပြိုင်နက် တီးခတ်လိုက်ကြပါသည်။

ကြေးစည်၊ ကြေးမောင်းတို့ ၏ အသံနှင့်အတူ ဝေါခနဲ မြည်ဟည်းလိုက်သံကြီးက "အောင်မြေ" နေရာဆီမှ ထွက်လာကာ အရှေ့မြောက်ထောင့် အရပ်ဆီသို့ အော်မြည်ပျောက်ကွယ်သွားတော့၏။

မထိတ်သာ မလန့်သာပါတကား။ ကျွန်တော်တို့ ဝိုင်းပွေ့ထားသော တပ်သားလေးချောသည် ငေါက်ခနဲထ၍ ထိုင်ကာ အဆိုပါအသံကြီးသွားရာအရပ်သို့ လက်ညှိုးညွှန်လျက်၊ "ဣန္ဒြာသာလာ" ဆိုသော အမည်ကို ရေရွတ်မြည်တမ်းရင်း ခွေခွေကလေး လဲကျသွားပါတော့၏။

“အောင်မြင်ပါပြီဆရာ။ 'ဣန္ဒြာသာလာ' ဆိုတဲ့ စကားကိုသာ အနက်ဖော်နိုင်ရင် အဖြေတွေ့ပါပြီ။ လေးချောကိုတော့ ရေအေးအေးကလေးနဲ့သာ မျက်နှာကိုတောက်လိုက်ပါ။ သတိပြန်ရလာမှာ ပါ။ မစိုးရိမ်ပါနဲ့။”

အဘဦးတင်မြ၏ ရွှင်လန်းနေသောအသံကြောင့် ဘာမှန်းပင်မသိဘဲ အားသစ်ရပါသည်။ သို့တစေ . . . 'ဣန္ဒြာသာလာ' ဆိုသော စကားကို ရှာပုံတော်ခရီးက ရှေ့မှာ ကာဆီးနေပါသေးတကား။ နီးအောင် လှမ်းဖို့ အားသစ်ထားရပါဦးမည်။

(၆)

အကောင်းဆုံးကို မရနိုင်လျှင် ရနိုင်သမျှ ရတတ်သမျှနှင့် အကောင်း

ဆုံး ဆောင်ရွက်တတ်ဖို့ ဘဝကကျွန်တော်တို့ ကို သင်ကြားလေ့ကျင့်ပေးခဲ့သည်။ ။ သည် အလေ့အလာ သည် အညွှန်းအပြက နိုင်ငံဝန်ထမ်းဘဝ တစ်လျှောက် စနစ်တကျ ထုဆစ်ပုံလောင်းခဲ့ပြီးမို့ ပုံစံကျနေပါပြီ။

လူ့သဘာဝ၊ လူ့ညဉ်အတိုင်း အကောင်းဆုံးကို မျှော်တတ်လေငြား၊ ဖြစ်လာလိမ့်နိုးဖြင့် ငုတ်တုတ်ထိုင်၍ တော့ဖြင့် စောင့်မနေတတ်။ ရသမျှ ရှိသမျှဖြင့် ဖြစ်အောင်လုပ်ကြည့်တတ်စမြဲ။ တစ်လှမ်းရွေ့၊ နှစ်လှမ်းရွေ့ဖြင့် လိုရာခရီးပေါက်အောင် လျှောက်ခဲ့စမြဲ။

မိမိ၏ စေတနာသည် သာ မိမိ၏ အလုပ်၏ အဆုံးအဖြတ်ဟု လည်း မမှီ တ်မသုန် သက်ဝင်ယုံကြည်သည်။ ။ ထေရဝါဒဗုဒ္ဓသာသနာ အဆုံးအမ၏ စူးစူးနစ်နစ်တည်သောဘဝကို ပြုစုနိုင်ခဲ့ပြီးမို့ ကံနှင့်ကံ၏ အကျိုးကံသည် စေတနာ၊ စေတနာသည် သာ ကံဟူသော ပြဋ္ဌာန်းချက်တွင် စွဲမြဲသည်။ ။

ယခု ကိစ္စတွင် လည်း ကြည့်။ မိမိတစ်ဦးတစ်ယောက် တစ်ခုတစ်ဖွဲ့ အတွက် မဟုတ်၊ အမျိုးဘာသာ သာသနာတစ်ရပ်လုံးအတွက် ကျေးဇူးများ မည့် လုပ်ရပ်ဖြစ်၍ ကောင်းသောရလဒ်ကို ဆောင်ကာ ကောင်းသောနိဂုံးဖြင့်သာ အဆုံးသတ်မည်ဟု နှစ်နှစ်ကာကာ ယုံသည်။ ။

လူ၊ ရှင်၊ ရဟန်း ဆက်ရာနွယ်ရာများ မျှသာမဟုတ်။ အမျိုးအနွယ်၊ ဘာသာသာသနာကို စောင့်ရှောက်ကုန်သော နတ်ဒေဝတာ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါအပေါင်းတို့ သည် ကိုယ်စီကိုယ်စီ သင့်ရာသင့်ရာ ဝိုင်းဝန်းကူညီ မှိုင်းမကြပေလိမ့်မည်။ စေတနာမပြောက်မကျားဘဲ စိတ်ရှည်ခံရှိဖို့ ပဲ လိုသည်။ ။

ယခုပဲကြည့်။ ညဉ့်က အတွေ့အကြုံဆန်းကြောင့် တော်တော်နှင့် မအိပ်နိုင်ကြ။ ဟိုမှ သည် ၊ သည် မှ ဟို ထိုထိုရာရာစကားဆုံးနေကြကာ

မျက်စိကျယ်နေမိကြသည်။ မိမိတို့ တည်းခိုနေကြသည် က မြို့ရွှေဘို၏ အဓိကရ ရန်ကြီးအောင်ဧည့်ရိပ်သာမို့သာ တော်ပေတော့သည်။ သာမန် အရပ်ထဲသာဆို မအိပ်မနေ ပေါက်ပေါက်ဖောက်နေမိသဖြင့် ခဲထုခံရဦးမည်။

ရောက်တတ်ရာရာ စကားဝိုင်းဖွဲ့နေကြစဉ် ဧည့်ခံတံခါးဝတွင် လူရိပ် မြင်၍ စကားသံများ တိတ်သွားသည်။ ဥပမိကောင်းကောင်း သန့်သန့်ပြန့်ပြန့် ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးကို တွေ့ရသည်။

“ဪ... အဘ ကြွပါခင်ဗျာ။ ကျွန်တော်တို့ စကားသံတွေနဲ့ မို့ အိပ်မရဖြစ်နေထင်ပါရဲ့။ ကျွန်တော်တို့ လည်း အိပ်ကြတော့မလို့ ပါ”

ကျွန်တော်က ပဋိသန္ဓာရစကားဖြင့် ကြိုဆိုမိသည်။ ဟုတ်သည် လေ။
စိတ်လှုပ်ရှားဖွယ် အတွေ့အကြုံကြောင့် တက်ကြွနေသည့်စကားသံများက မည်မျှ ထိန်းထိန်းသိမ်းသိမ်းရှိငြား ညသံမို့ အတန်ကျယ်နေလေမည်သာ။

“ရပါတယ်ဗျာ... ကျွန်တော်က ဗိုလ်မှူးကြီးရဲ့ ဧည့်သည် ပါ။ မိတ်ဆွေပဲ ဆိုကြပါစို့။ ဝေဘူဆရာတော်ဘုရားကြီးရဲ့ အင်ကြင်းပင်တောရမှာ တရားပတ်ဝန်းအပြီး ဒီမှာ ခဏလာ နားနေတာပါ။ ဒီက ဆရာတို့ ဆွေးနွေးနေတဲ့ အကြောင်းအရာတွေကို စိတ်ဝင်စားလို့ ထလာခဲ့တာပါ။ ပြင်ပဂ္ဂိုလ်တွေ မသိသင့်တဲ့ ကိစ္စ ဆိုရင်တော့ လည်း တောင်းပန်ပါတယ်”

“ရပါတယ်အဘ... ကြွပါခင်ဗျာ”

သည် ပုဂ္ဂိုလ်၏ ပြင်ပသဏ္ဌာန် အမူအရာက ငြိမ်းချမ်းလှသည်။ ငြိမ်းအေးကြည်လင်နေသော သူ့အသွင်က ရင်ထဲတွင် အမှန်ပင် ငြိမ်းချမ်းအေးမြစေသော ဆောက်တည်မှုတစ်ခု အခိုင်အမာရှိနေပြီကို

သိသာလွန်းနေသည်။ ။ ဤသို့ဖြင့် ကျွန်တော်တို့ မမောနိုင်မပန်းနိုင် ဇာတ်ကြောင်း လှန်ကြပြန်တော့သည်။ ။ ဂမ္ဘီရနွယ်သော ဖြစ်စဉ်၌ တွေ့ဦးကြုံသစ်မို့လည်း စိတ်ဝင်စားမှု ပိုပိုသာသာ အားပါနေမိတာလည်း ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။

*

“ဣန္ဒာသာလာ . . . တဲ့ လား”

သူကတိုးတိုးရေရွတ်သည်။ ။ မျက်စိကိုမှိတ်၍ ခေတ္တငြိမ်နေသည်။ ။ တစ်စုံတစ်ခုကို အလေးအနက် စဉ်းစားနေသည့်သဘောမို့ ကျွန်တော်တို့ ငြိမ်ပြီး ကြည့်နေမိရသည်။ ။

“အင်း . . . ရွှေဘိုမြို့ရဲ့ အရှေ့မြောက်ထောင့်မှာ အခုကျွန်တော်တို့ မြို့ထောင့်စေတီရယ်လို့ သိမှတ်ပူဇော်နေကြတဲ့ ဘုရားစေတီကြီး တစ်ဆူရှိတယ်။ အဲဒီစေတီကြီးကို အလောင်းမင်းတရားကြီးက ဟံသာဝတီ၊ ပဲခူးကို သိမ်းပြီးအပြန်မှာ တည်ထားတော်မူခဲ့ခြင်း ဖြစ်တယ်။ စေတီတော်တည်ရာ ကုန်းတော်ဟာ “ဣန္ဒာသာလာ” လို့ အမည်ရှိတယ်ဆိုတာကို ကုန်းဘောင်ဆက်ရာဇဝင်ကြီးမှာ ဖတ်ခဲ့ဖူး၊ မှတ်ခဲ့ဖူးတယ်ဗျာ။

အလောင်းမင်းတရားကြီးရဲ့ နန်းမြို့နန်းရာနဲ့ “ဘူမိနက်သန်အောင်မြေ” ကို ဖော်ထုတ်ပြီး အသစ်ပြုပြင် တည်ဆောက်ကြမယ့် တကယ့်ကုသိုလ်မှု ကိစ္စကြီးကို မင်းတရားကြီးရဲ့ ကုသိုလ်တော်ဖြစ်တဲ့ အဲဒီစေတီတော်ကြီးပေါ်မှာ ကုသိုလ်အမျှဝေလို့ တိုင်တည်နိုင်ခဲ့ရင် ပိုပြီး ကောင်းမွန်ထင်ရှားတဲ့ တုံ့ပြန်မှုတွေ ရမယ်ထင်တယ်။ ခင်ဗျားတို့ ပြောတဲ့ ညက “အောင်မြေ” ဖြစ်ရပ်ဆန်းမှာ ညွှန်းတဲ့ “ဣန္ဒာသာလာ” ဆိုတဲ့ စကားကလည်း အဲဒီကိုပဲ ညွှန်းနေတယ်မဟုတ်လား”

ဧည့်သည် ပုဂ္ဂိုလ်၏ စကားအဆုံးတွင် ပုတီးစိပ်ရင်း အာရုံပြုနေသော အဘဦးတင်မြ လှုပ်ရှားလာသည်။

“ဟုတ်ပြီ . . . ဆရာကြီးရေ . . . ဟုတ်ပြီ။ ကျွန်တော်က ဆရာကြီးလို စာပေအဖတ်အပြု အားနည်းခဲ့တော့ အတော်ကြီးကို စဉ်းစားနေရတာ။ ဒုတိယအဆင့် အစီအရင်တစ်ခုက အလောင်းမင်းတရားကြီးရဲ့ ကုသိုလ်တော် စေတီရင်ပြင်တစ်ခုခုမှာ ပြုလုပ်စီရင်ရမှာ ။ ဒါပေမဲ့ ကျွန်တော့်စိတ်ထဲမှာ မြို့ထောင့်စေတီမှာ ပဲ ဒီအစီအရင်ကို လုပ်ရမလား၊ ကုန်းကြီးရွာနားက စေတီတော်ကြီးမှာ ပဲလုပ်ရမလား တွေးလို့ မရဘူး။ မနက်မှ ပဲ မြို့ခံ ရှေ့မီနောက်မီပုဂ္ဂိုလ်များ ဆီက အကြံဉာဏ်နဲ့ ဩဝါဒခံယူဖို့ စဉ်းစားနေသေးတာ။ ညက မောင်လေးချော လက်ညှိုးညွှန်ရင်းပြောသွားတဲ့ “ဣန္ဒသာလာ” ဆိုတဲ့ စကားလုံးကိုလည်း အမည်ဖော်လို့ မရဘူး။ အခုတော့ရှင်းပါပြီဗျာ။ ဘာဆက်လုပ်ရမလဲဆိုတာလည်း သေချာသွားပါပြီ။ ကျေးဇူးကြီးပါရဲ့ခင်ဗျာ”

အဘဦးတင်မြ၏ အသံက လှိုက်လှိုက်လဲ့လဲ့ကြီး ဝမ်းပန်းတသာ ရွှင်ရွှင်လန်းလန်း ထွက်လာပေပြီ။ သေချာတယ်။ ဒါဆိုလျှင် အဘတွင် တိကျသော၊ သေချာသော အစီအစဉ်တစ်ရပ် ရှိနေပေပြီ။ ခြေလှမ်းသစ်တစ်လှမ်းရှေ့ကို တက်နိုင်တော့မည်။ ထိုသို့ဖြင့် နံနက်ဦးတွင် နှစ်နှစ်ခြိုက်ခြိုက် အိပ်လိုက်ကြပါတော့၏။ ရွှင်လန်းမှုဖြင့် အပန်းပြေခဲ့ရသော ညပေတကား။

“ဆရာ . . . ဆရာ၊ ထ . . . ထ ဗိုလ်မှူးကြီး ရောက်နေတယ် ဆရာ့ကို မေးနေတယ်”

အိပ်လိုက်ရသည် ပင် မထင်မိပါ။ မြို့နယ်စုဥက္ကဋ္ဌကြီး ကြွလာသည်

ဆို၍ အိပ်မှုနံရံမှားဖြင့် ထလိုက်ရတော့သည်။ ။ ဧည့်ခန်းသို့ ကျွန်တော် ရောက်သွားတော့ အဘဦးတင်မြဲသည် ညက အတွေ့အကြုံများကို ရှင်းပြနေပေပြီ။ ဥက္ကဋ္ဌဗိုလ်မှူးကြီးကလည်း စိတ်အားထက်သန်စွာ နားထောင်နေသည်။ ။ စကားဆက်ပြတ်သွားမည်မို့ ကျွန်တော် အသာပဲ ဝင်ထိုင်မိသည်။ ။ အဘဗိုလ်မှူးကြီးမင်းဆွေအား ပဋိသန္ဓာရ စကားပင် မဆိုမိ။ ပုဂ္ဂိုလ်ကလည်း အဘဦးတင်မြဲ၏ စကားတွင် ဝင်စားနစ်မျောနေသည် ထင့် ငြိမ်လို့။ ။

“ဒါဆိုရင် အဘရေ . . . အဲဒီ “ဣန္ဒသာလာ” ဆိုတဲ့ နေရာကိုရော ဖော်ထုတ်လို့ ရပါပြီလား။ ဘယ်လိုဆောင်ရွက်မယ်ဆိုတဲ့ အစီအစဉ်ရော ရှိပြီလား။”

ဥက္ကဋ္ဌကြီး မအောင့်နိုင်၊ မစောင့်နိုင်တော့ပါ။ စကားဆုံးမရောက်မီပင် ဖြတ်၍ မေးချေပြီ။

“ဖော်ထုတ်လို့ ရပါပြီ ဗိုလ်မှူးကြီး။ ဒီရိပ်သာမှာ ပဲ တည်းနေတဲ့ ဗိုလ်မှူးကြီးရဲ့ မိတ်ဆွေက အစဖော်ပေးခဲ့လို့ “ဣန္ဒသာလာ” ဆိုတာ ယခုမြို့ထောင့်စေတီတည်ထားတော်မူတဲ့ ကုန်းတော်ပါပဲဆိုတာ အတိအကျသိရပါပြီ။ ဒီကနေ့ မနက်ပိုင်းမှာ ပဲ မြို့ထောင့်စေတီတော်မှာ အချို့သော အစီအရင်ကလေးများ ဆောင်ရွက်ပြီးရင်တော့ ပြီးပြည့်စုံသွားမယ်လို့ ထင်ပါတယ်ခင်ဗျာ”

အဘဦးတင်မြဲ၏ အဖြေ။ ကျွန်တော်ကလည်း အဘဗိုလ်မှူးကြီး၏ မိတ်ဆွေညွှန်ပြ၍ သာ “ဣန္ဒသာလာ” ကုန်းတော်ကို ခြေရာခံ ခြေရာကောက်မိခြင်းဖြစ်၍ အထူးကျေးဇူးတင်ရပါကြောင်းဖြင့် လေးလေးစားစား လောကဝတ်စကားဆိုရပါသည်။ ။

“ဘာလဲဗျာ . . . ကျွန်တော့်မိတ်ဆွေဆိုတာ။ ဒီရွှေဘိုမြို့နယ်စုကို

ရောက်ကတည်းက၊ တာဝန်ယူကတည်းက ကျုပ်တပည့်တစ်ယောက်က လွဲလို့ မိသားစုတစ်ယောက်တောင် ပါမလာခဲ့ဘူး။ ဘုန်းမောင့်တစ်ကိုယ် တည်းပဲ။ ကျုပ်မိတ်ဆွေသင်္ဂဟဆိုတာလည်း မလာဘူး။ မရောက်ဖူး သေးဘူး။ ဒီရန်ကြီးအောင် ဧည့်ရိပ်သာမှာ တည်းဖို့၊ ခိုဖို့ ဆိုတာကတော့ အဝေးကြီး။ ဘာတွေ၊ ဘယ်သူတွေလဲ . . . မောင်ဦး၊ ဟေ့ . . . မောင်ဦး”

ရှုပ်ထွေးမှုတစ်ခုက စပြီး။ ညက "ဣန္ဒာသာလာ" ကုန်းတော်နှင့်ပတ် သက်၍ ညွှန်ပြခဲ့သူပုဂ္ဂိုလ်ကို သူမသိဟု ဗိုလ်မှူးကြီးက ဆိုလာပါချေပြီ။ သူ၏ ရိပ်သာစောင့် ကိုမောင်ဦးအား ခေါ်ယူမေးမြန်းကာမှ ပို၍ သာ ဆန်းကြယ်ဖွယ် ဖြစ်ရပြန်ချေပြီ။

“မောင်ဦး . . . ဒီရိပ်သာမှာ ငါ့မိတ်ဆွေဆိုပြီး တည်းနေတာ ရှိသလား ။ ဘယ်သူလဲကွ။ ငါမသိလိုက်ရပါလား။ ဘာကြောင့် ငါ့ကို အသိမပေးကြတာလဲ”

“ဘယ်သူမျှ မရှိပါဘူးအဘ။ ဟိုတစ်လောက အထွေထွေ အုပ်ချုပ် ရေးဦးစီးဌာနအဖွဲ့တွေ တည်းသွားတာ နောက်ဆုံးပါပဲ။ ဒီနောက် ဘယ် သူမျှ မတည်းပါဘူး။ ညကလည်း တည်းခိုသူမရှိပါဘူးအဘ။ အခန်းလွတ်သော့အားလုံးကလည်း ရုံးအဖွဲ့မှူးဆီမှာ ပဲ သိမ်းထားတာပါအဘ”

“ဟေ့ . . .”

မျက်လုံးပြူးကြရသည် ။ ကျွန်တော်တို့ အားလုံး အံ့ဩထူးဆန်းလွန်း၍ ကြက်သီးမွေးညင်းပင် ထောင်ထလာကြရသည် ။ ရန်ကြီးအောင်ရိပ် သာတွင် လည်း အခိုက်အတန့်မျှတော့ ဝုန်းခိုင်းကြသွားသည် ဟု ပင် ဆိုရပါမည်။ မရှိတော့သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို တစ်ခန်းဝင်၊ တစ်ခန်းထွက် ရှာကြ ဖွေကြသည် ။ ပုဂ္ဂိုလ်နှင့် ကြုံဆုံခဲ့ရသော ညကအဖြစ်အပျက်ကို တစ်ယောက်တစ်ပေါက် စားမြုံ့ပြန်ကြ၊ အတွေးချင်းအမြင်ချင်း ဆွေးနွေးဖ

လှယ်ကြနှင့် မရှင်းနိုင်သော ချည်ခင်အူပေါက်ကို ဆွဲနေကြသည် မှာ ဆူညံနေတော့သည်။ ။

“လာဗျာ . . . အဘဦးတင်မြနဲ့ ဆရာ ကျွန်တော်နဲ့ လိုက်ခဲ့။ သေသေချာချာ ပြောကြည့်ရအောင်”

ရွှေဘိုအကျဉ်းထောင်တာဝန်ခံ စခန်းမှူး ဦးညွန့်ရွှေလည်း ရောက်လို့ လာသဖြင့် အဘဗိုလ်မှူးကြီး၏ နေအိမ်သို့ ထွက်လာခဲ့ကြသည်။ ။ ရိပ်သာနှင့်သိပ်မဝေးလှပါ။ အိမ်ဧည့်ခန်းတွင် ဧည့်ခံတိုက်ကျွေးသော ကော်ဖီနှင့်မုန့်ပဲသရေစာများကို သုံးဆောင်ကြရင်း ညက ဇာတ်ကြောင်းကို တစ်ကျော့ပြန်ကာ ညှိနှိုင်းအဖြေထုတ်ကြရပြန်သည်။ ။

ပုံမှန်သဘာဝ မဟုတ်လေသော ဂမ္ဘီရ အရာဝင်သည့် အံ့ဩဘနန်း အဖြစ်အပျက်တို့ က ဆင့်ကာ ဆင့်ကာ တွေ့နေ ကြုံနေရသဖြင့် အခြေအနေမှန်များကို ယထာဘူတကျကျ သုံးသပ်ကာ ရှေ့ခြေလှမ်းအတွက် သတိရှိရပါလေတော့မည်။ အရေးကြီးလာပါပြီ။

နောက်ဆုံးတော့အများ သဘော ညီညွတ်သော အဖြေတစ်ခုရခဲ့ကြသည်။ ။ "ဣန္ဒာသာလာ" ကုန်းတော်ကို ဘယ်လိုပုဂ္ဂိုလ်က ဘယ်ပုံဘယ်နည်းညွှန်းပြစေ ခဏလေးမေ့ထားလိုက်။ သူ့ဆီမှာ လမ်းဆုံးမခံလေနဲ့။ ။ "ဣန္ဒာသာလာ" ကုန်းတော်မှာ ဆက်လုပ်မယ့် အစီအစဉ်နဲ့ ရလာမယ့် အဖြေကသာအဓိက။

စခန်းမှူးဦးညွန့်ရွှေကလည်း ညက "အောင်မြေ" နေရာတွင် စိုက်ထူခဲ့ကြသော ကြက်လျှာအလံများမှာ မလဲမပြို။ နဂိုရည်မပျက်မတ်မတ်ခိုင်ခိုင် ရှိနေပါကြောင်း အံ့ဩဝမ်းသာ တင်ပြလာပြန်လေရာ အဘက်ဘက်က အောင်ဟိတ် အောင်နိမိတ်များ ရှိနေပြီဟု မှတ်ချက်ပြုမိရသည်။ ။ သည် သို့ဆိုလျှင် "ဣန္ဒာသာလာ" ကုန်းတော်ဆီသို့ ချီတက်ကြစို့ဟု သဘော

တူညီကြသည်။ ။ ချီလေတည့်ရယ်တဲ့ ချီလေ . . .။ ဆက်လုပ်ပေါ့ခင်ဗျာ . .
.။

*

အလောင်းမင်းတရားကြီးဟာ မုဆိုးဘိုကို ရွှေဘိုလို့ သမုတ်ပြီး ကုန်း
ဘောင်ဆက် အနွယ်တော်ကို ဆက်ခံထူထောင်တဲ့ အခါမှာ ခေတ်ကာလ
အခြေအနေတွေအရ ပြည်ရေးရွာမှုကိုသာခွဲပြီး ဆောင်ရွက်ခဲ့တာ မဟု
တ်ဘူး။ ။ အမျိုး၊ ဘာသာ၊ သာသနာရဲ့ အကျိုးနဲ့ အနာဂတ် အစုအစဉ်အ
ထိ ကောင်းမှုကောင်းရာတွေကို ရည်ရွယ်ခဲ့တာ ထင်ရှားပါတယ်။ ညောင်
ရမ်းမင်းဆက်ဟာ မဟာဓမ္မရာဇာဓိပတိဘွဲ့ခံ ဟံသာဝတီပါ မင်းလက်
ထက်မှာ နိုင်ငံကြေပျက်သွားခဲ့တယ်။ နိုင်ငံနဲ့ သာသနာမြတ်ဟာ ကော
ကံသိမ်းပြုစုမယ့်သူမရှိ။ ပြည်အညှာကြွေကို အလောင်းမင်းတရားကြီး
က မွေခံကာ သိမ်းပိုက်ပြုစုတော်မူခဲ့ရပါတယ်။

“ငါသို့သော မင်းမြေးမင်းမြစ်ရှိသည် ဖြစ်လျက် ဘေးလောင်းတော်
တို့ ၏ အရိုက်အရာ၊ သာသနာတော်၏ အခြေအမြစ်ဖြစ်သောတိုင်းကား
ရှင်လူပြည်သူ သတ္တဝါအပေါင်းတို့ ဆင်းရဲဖြင့် မနစ်မွန်းကောင်း။ "ငါသ
ည် သာ သတ္တဝါအပေါင်းတို့ ၏ ကိုးကွယ်ရာဖြစ်စေအံ့" လို့ ကြုံးပပြီး ပြ
ည့်လက်ရုံးကို စုစည်းထူထောင်တော်မူခဲ့ရာမှာ ရွှေဘိုမြို့နန်းတည်ဖို့ ဘူ
မိနက်သန်နေရာမှန်ကို ရှာဖွေတော်မူခဲ့ပါသတဲ့ ”

ရွှေဘိုမြို့ထောင့် စေတီတော်ကြီးဆီသို့ အလာလမ်းခရီးတွင် ပင် ကျွ
န်တော်တို့ အစုတွင် တကူးတက ပူးပေါင်းပါဝင်လာခဲ့သော ကျွန်တော့်မိ
တ်ဆွေကြီး ဦးမြင့်သန်း (တရားရုံးချုပ်ရှေ့နေကြီး) က သူ၏ လက်တွင်
ကိုင်ထားသည့် ဆရာကြီးဦးမောင်မောင်တင် (မဟာဝိဇ္ဇာ)၏ ကုန်းဘော
င်ဆက် ရာဇဝင်စာအုပ်ကြီးကို လက်ကြားညှပ်ကာ၊ "ဂမ္ဘီရအောင်မြေ" "

ဘူမိနက်သန်အောင်မြေ" "အဓိဋ္ဌာန်အောင်မြေ" ဟု အမည်အမျိုးမျိုးဖြင့် ထင်ရှားရာ အလောင်းမင်းတရားကြီး၏ အောင်မြေ "ရွှေဘုံရတနာ နန်းတော်ကြီး" နှင့် ဆက်ရာနွယ်ရာ အကြောင်းရပ်များကို ရှင်းပြနေခြင်းပါ။

ပါးစပ်ရာဇဝင်လာ လက်ဆင့်ကမ်းစကားများ ဖြင့် ထင်ရှားရာ ဤ အကြောင်းရပ်များကို စာတင်ပေတင် တိတိကျကျသိမှတ်ရ၍ ကျေနပ်ဝမ်းမြောက်ရပါသည် ။ ဦးမြင့်သန်းသည် ဥပဒေပညာရှင်မျှသာမဟုတ်။ ခေတ်ပြိုင်ကျာနယ်၊ မဂ္ဂဇင်းများ တွင် စာပေရေးသားနေသူတစ်ဦးဖြစ်၍ ဖတ်အားမှတ်အား စာအစုအဆောင်းကောင်းလှသူတစ်ဦးလည်း ဖြစ်နေသေးသည် ။ ဥပဒေပညာရှင်ပေမို့ တိကျသေချာမှုကိုလည်း တန်ဖိုးထားဂရုပြုလှသည် ။ ကျွန်တော်တို့ ၏ လက်တွေ့အလုပ်ရည်ရွယ်ချက်နှင့် ကိုက်ညီလှတိ။ အားကိုးအားထား ပြုနိုင်လောက်ပါသည် ။

“ရွှေဘုံရတနာ နန်းတော်ကြီးတည်ရမယ့် ဘူမိနက်သန်မြေနေရာကို ရှာဖွေခဲ့ရာမှာ ယခု "အောင်မြေ" လို့ သိနေကြတဲ့ နေရာမှာ ထင်ရှားသိသာသော အောင်နိမိတ်များ တွေ့ရှိခဲ့ပါသတဲ့ ။ ဖားက မြွေကို မျိုပြီး ကျားကိုသမင်က လိုက်လံဝှေ့ခတ်လို့ ကျားထွက်ပြေးရာ ပင်မြက်မြေစာတို့ အထူးရှင်သန်ပေါက်ဖွားရာ ဒီနေရာမှာ "အဂ္ဂပဒေသ" ပကတိအောင်မြေမြတ်ရဲ့ ကြန်အင်လက္ခဏာနှင့် ပြည့်စုံသော မြေထူးမြေမြတ်ကို တွေ့ရှိတော်မူခဲ့တယ်။ ဒီနေရာကို မင်းတရားကြီးရဲ့ ပညာရှိအများက "ဘူမိနက်သန်အောင်မြေ" အရပ်အဖြစ် အဘိသိက်သွန်းကာ နေရာတော်ရွေးပြီး "ရွှေဘုံရတနာနန်းတော်ကြီး" ကို တည်ခဲ့တယ်။ နန်းတော်ဦးမှာ တော့ အောင်မြေတော်မြတ်ကို သီးသန့်နေရာ သတ်မှတ်ကာ ပူဇော်ခဲ့ကြပါတယ်။

အထက်မြန်မာနိုင်ငံကို အင်္ဂလိပ်တို့ သိမ်းယူကြပြီးတဲ့ နောက် ၁၈၈၆

နိဝင်ဘာမှာ မန္တလေးထောင်ကြီး စတင်တည်ဆောက်ခဲ့သလို ရွှေဘိုအကျဉ်းထောင်ကိုလည်း (၁၈၉၁)မှာ တည်ဆောက်ခဲ့ကြပါတယ်။ ကုန်းဘောင်မင်းဆက်ရဲ့ ရွှေဘိုရတနာနန်းတော်ကြီးကတော့ နန်းမြို့တည်ရာ (၁၇၅၂)ကနေကြည့်ရင် နှစ်ပေါင်းတစ်ရာလေးငါးဆယ် ကြာခဲ့ပြီဆိုတော့ ရွှေနန်းဘုံဆောင်တွေ အခန်းခန်းဟာ ယိုယွင်းပျက်စီးခဲ့ပြီပေါ့။ ဒီကနေ့ကာလမှာ ရွှေဘိုအကျဉ်းထောင်ကြီးသာလျှင် ထီးထီးမားမား တည်နေရှိနေတွေ့နေရပြီး "ရွှေဘိုရတနာနန်းတော်ကြီး" ရဲ့ အရိပ်အယောင်တောင် ရှာမရတော့လောက်အောင် ပျောက်ဆုံးသွားခဲ့ရတာဟာ ကျွန်တော်တို့ သမိုင်းမှာ မျက်ခြည်ပြတ်ခဲ့ရတဲ့ ကွင်းဆက်တစ်ခု။ အဖြေရှာရဦးမယ့် ပဟေဠိတစ်ခုပဲဗျာ။”

“အခု ဆရာတို့ အဖွဲ့ရဲ့ အဓိကဦးတည်ချက်ဖြစ်တဲ့ အောင်မြေနဲ့ ရွှေဘိုရတနာနန်းတော် ဖော်ထုတ်ရေးလုပ်ငန်းဟာ အဲဒီကွင်းဆက်ကိုပါ တစ်ပါတည်း ရှင်းလင်းစေမယ်လို့ ထင်တယ်။ သဘာဝလွန် ဂမ္ဘီရသဘောတွေ၊ အရှေ့တိုင်းရဲ့ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ နာမ်သဘောတွေကို ယုံကြည်မှုနည်းပြီး ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာကိုသာ ဦးစားပေးပါတယ်ဆိုတဲ့ ဗြိတိသျှ နယ်ချဲ့တွေဟာ မြန်မာနိုင်ငံကို ကျွန်ပြုသိမ်းပိုက်ခဲ့ရုံမျှမက ဘာသာ၊ သာသနာကို တိမ်ကောစေ၊ အရောင်အဝါညှိုးစေခဲ့တဲ့ အပြင် မြန်မာတို့ ရဲ့ ယုံကြည်ကိုးကွယ်မှု ဓလေ့ထုံးတမ်းတွေ၊ မြန်မာလူမှုအဆောက်အဦက မြန်မာ့ဦးစွန်း အထွတ်အထိပ်မှန်သမျှကိုပါ အညွန့်ချိုးဖျက်ဆီးပစ်ခဲ့တာကို လက်ဆုပ်လက်ကိုင် ပြနိုင်လိမ့်မယ်လို့ ကျွန်တော်ထင်တယ်ဗျာ”

ဟုတ်လိုက်ပလေ။ ဆရာဦးမြင့်သန်း၏ ဤစကားခွန်းများက ကျွန်တော့်ရင်ကို တည့်တည့်ကြီးပစ်၍ မှန်သည် ။ အကျဉ်းဦးစီးဌာနဝင် အရာရှိတစ်ဦးအဖြစ် နိုင်ငံဝန်ထမ်းဘဝကို ဖြတ်သန်းခဲ့ရာ၌ ဤအတွေးအထင်၊ ဤခံစားချက်ကို မကြာခဏ ကြုံခဲ့ရဖူးသည် ။ ငြင်း၍ မရ၊ ပယ်

၍ မလွယ်သော အမှန်တရားများကို အထောက်အထားများ နှင့်တကွ လက်ပူးလက်ကြပ် ထင်ထင်ရှားရှား တွေ့ရမြင်ရလေတိုင်း ရင်လှိုင်းထဲခွဲ ရသည် လည်း အကြိမ်ကြိမ်။ ကြည့်ပါဦး။ မြန်မာအများ အထွတ်အမြတ်ပြုရာဦးဆံတို့ ကို အကျဉ်းထောင်အတွင်း၌ ရိပ်ပယ်ပစ်ပြီးဘာသာ၊ သာသနာမှု၌ သူတော်စင်တို့ ၏ လက္ခဏာဆောင်သော ဦးပြည်းခေါင်းတုံးကို အကျဉ်းသား၊ အချုပ်သားတို့ အား ထားစေခဲ့သည် ။

မြန်မာတို့ က သစ္စာတရားနှင့် ကုသိုလ်ဓမ္မ၏ ပြယုဂ်အဖြစ် ခံယူသိမှတ်သောအဖြူရောင်ကို အပြစ်သားတို့ ၏ ဝတ်စုံအဖြစ် ဝတ်ဆင်စေခဲ့သည် ။ ယုတ်ညံ့လေစွ။ သိမ်ဖျင်းလေစွ။ သည့်ထက်မိုက်ရိုင်းစော်ကားသော၊ မခံချိဖွယ်ကောင်းသော လုပ်ဆောင်ချက်များ လည်း များစွာရှိနေပါသေးသည် ။ လက်ဝါးဖြင့် ကောင်းကင်ကိုကွယ်လိုသော်လည်း မလုံနိုင်ပါချေ။ ဝံသာနုရက္ခိတအရင်းခံဖြင့် သုတေသီတို့ လုံ့လစိုက်ဖော်ထုတ်က မြောက်မြားစွာ ထပ်မံတွေ့ရှိနိုင်ပါဦးမည်။

“အောင်မြေဆိုတာကို အင်္ဂလိပ်အဘိဓာန် များမှာ တော့ "Advantage d Ground" အခွင့်အလမ်းသာသော မြေလို့ ပြဆိုကြပြီး ပါဠိအဋ္ဌကထာဋီကာတို့ မှာ တော့ အဂ္ဂပဒေသ၊ ဇေယျပထဝီ၊ ဇေယျဘူမိစသည် ဖြင့် ပြဆိုကြပါတယ်။ "ပကတိအောင်မြေဌာန" များ နှင့် ပတ်သက်လို့ ကျေးဇူးရှင်မာန်လည်ဆရာတော်ဘုရားကြီးက မဃဒေဝ လင်္ကာသစ်ပိုဒ်ရေ (၅၆၇) နဲ့ (၅၈၆) တို့ မှာ အသေးစိတ် ရှင်းလင်းစပ်ဆိုတော်မူခဲ့ပါတယ်။ ဆရာတော်ဘုရားကြီးရဲ့ အဘော်အရဆိုရင် "ပကတိအောင်မြေ" ဆိုတာ .

..

(၁)မြေပြင်သည် စည်မျက်နှာပမာ ညီညာပြန့်ပြူးနေခြင်း၊

(၂)ယင်းမြေပြင်၌ ဆံမုတ်ဆိတ်မျှသော မြက်ပင်မရှိကွက်လပ်ဖြစ်နေခြင်း၊

(၃)ငွေရောင်အဆင်း၊ ဖြူလင်းသော သဲတို့ဖြင့် ကြဲဖြန့်ထားသကဲ့သို့ရှိခြင်း။

(၄)ထက်ဝန်းကျင်မှ မြက်ချုံနွယ် တောစိုးသစ်ပင်တို့ သည် ပင်စည်တန်း၏ အစွမ်းဖြင့် အောင်မြေကို လက်ယာရစ်လှည့်၍ သစ်ရွက်တန်း၏ အစွမ်းဖြင့် အောင်မြေသို့ မျက်နှာမူရှေးရှုကာ (ဦးတိုက်ကာ) ပေါက်ရောက်ခြင်း၊

(၅)ခြင်္သေ့၊ ကျားစသည် တို့က သားသမင်၊ ဝက်တို့ကိုလည်းကောင်း...၊ မြွေ၊ ကြောင်တို့က ဖား၊ ကြွက်တို့ကိုလည်းကောင်း... လိုက်လံဖမ်းဆီးစဉ် ထိုအောင်မြေသို့ ရောက်လာပါက သားသမင်၊ ဝက်၊ ဖား၊ ကြွက်တို့က ပြန်လည်ခြိမ်းခြောက်သဖြင့် ခြင်္သေ့၊ ကျား၊ မြွေ၊ ကြောင်တို့ နောက်ဆုတ် ပြန်ပြေးရခြင်းဟူသော အင်္ဂါရပ်တို့နှင့် ပြည့်စုံသောမြေ ဖြစ်သည် လို့ ဆိုရပါမယ် ခင်ဗျာ။”

“ဘုရားဟောပါဦးတော် "ကလိင်္ဂဗောဓိဇာတ်" မှာ ပကတိအောင်မြေရဲ့ အထက်ကောင်းကင်မှာ သိကြား၊ နတ်ဗြဟ္မာတို့ ပဲဖြစ်ဖြစ်၊ ဆင်ပျံ၊ မြင်းပျံတို့ ပဲဖြစ်ဖြစ် ဖြတ်သန်းခြင်းငှာ မစွမ်းနိုင်ဘူးလို့ ဖော်ပြထားပါတယ်။

အဓမ္မဋ္ဌသုတ် အဋ္ဌကထာမှာ တော့ မြေကြန်အတတ်ကို တစ်ဖက်ကမ်းခပ် တတ်မြောက်သော ကပိလရသေ့ရဲ့ မှတ်ချက်မှာ ဤအောင်မြေပေါ်၌ တည်ဆောက်သောမြို့သည် "အဂ္ဂနဂရ" မြို့မြတ် ဖြစ်လတ္တံ့။ ဤအောင်မြေအရပ်၌ တည်ရာ ဒွန်းစဏ္ဍားသားသည် လည်း စကြမင်းစွမ်းပကားဖြင့် အလွန်မြင့်မြတ်သူဖြစ်လတ္တံ့လို့ ဟောကြားခဲ့ကြောင်းဖတ်မှတ်ရပါ

သည် ။

အခုဆရာတို့ ဖော်ထုတ်မယ့် အလောင်းမင်းတရားကြီးရဲ့ အောင်မြေ
ဆိုတာဟာ အဂ္ဂပဒေသအောင်မြေတော် နှစ်ဌာနအနက်
"ပကတိအောင်မြေ" လို့ ဆိုတဲ့ မီး၊ ရေ၊ လေ၊ မြေ ဓာတ်လေးပါးတို့ ရဲ့
ထူးခြားသော ဓာတ်သဘာဝကြောင့် ပေါ်ထွန်းလာရတဲ့ မြေ ဖြစ်ပါတယ်
။ မြေရဲ့ မူလဘူတစွမ်းအားကြောင့် မနောမယပတ္တမြားကဲ့သို့ စွမ်းအင်
သတ္တိရှိတဲ့ မြေ ဖြစ်ပါတယ်။ တစ်စုံတစ်ယောက်က အရာဝတ္ထုတစ်ခုခုနဲ့
ပြုလုပ်ဖန်တီးလို့ ဖြစ်ပေါ်လာတာမဟုတ်ဘဲ ပကတိစွမ်းအင် ရှိတဲ့ မြေဖြ
စ်တယ်လို့ သိရပါတယ်”

ကျေးဇူးကြွေးတို့ ထပ်ကာထပ်ကာ တုံ့တင်ရလေပြီ။ မိမိတို့ ၏ လုပ်
ငန်းတာဝန်များ ၌ အောင်မြေဌာနနှင့် အလောင်းမင်းတရားကြီး၏ ရွှေန
န်းတော်ရာကိုသာ ရှာဖွေဖော်ထုတ်ရန်မဟုတ်။ ဒေသခံရွာ နေပြည်ထိုင်
တို့ အထံမှ စာဟောင်း၊ စကားဟောင်း၊ အကောက်အယူများကိုပါ နာခံစု
ဆောင်းကာ တင်ပြပေးရန်လည်း ပါဝင်လေရာ ဆရာဦးမြင့်သန်း၏ စ
ကားများက အဖိုးတန်လွန်းလှပြီ။ အကိုးအထောက်
သေချာသဖြင့်လည်း ပို၍ တန်ဖိုးမြင့်ရသည် ။ အလုပ်နှင့်စပ်ရာစပ်ရာ
တစစရပ်လုံးရပ်သွင်ပီပြင် ပေါ်လွင်လာနေသဖြင့်လည်း ကျွန်တော့်မှာ
အံ့သြဝမ်းသာ ပီတိဖြစ်နေရပါသည် ။

နံနက်ကိုးနာရီမထိုးမီ မြို့ထောင့်စေတီကြီးသို့ ကျွန်တော်တို့ အဖွဲ့တ
စ်စုတစ်ဝေးကြီး ရောက်ရှိခဲ့ကြသည် ။ ပျော်စရာပင် ကောင်းသေးတော့။
အလောင်းမင်းတရားကြီး၏ ကုသိုလ်တော်မို့ထင့်။ စေတီတော်မြတ်ကြီး
ကား သပ္ပာယ်ခုံညားလွန်းလှပေစွ။ နံနက်ခင်း နေရောင်ခြည်အောက်ဝ
ယ် ခုံခုံထည်ထည်စံပယ်တော်မူနေသော စေတီတော်ကြီးပေါ်၌ ဆောင်ရွ

က်ရမည့် ပြုဖွယ်ကိစ္စများ ရှိနေသေးရာ ဂေါပကအဖွဲ့နှင့် တွေ့ဆုံညှိနှိုင်း ရသည်။ ။ အလုပ်၏ မွန်မြတ်သောရည်ရွယ်ချက်နှင့် မြို့နယ်စုဥက္ကဋ္ဌကြီး ၏ ကြိုတင်စီမံညွှန်ကြား ဆောင်ရွက်ပေးထား မှုကြောင့် ချောချောမွေ့ မွေ့ပင် အခွင့်သာခဲ့ပါသည်။ ။

“ကဲ . . . ဆရာရေ၊ ဆရာတို့ ရဲ့ မူလ အစီအမံ၊ အစီအရင်များ မစတင်မီ အလောင်းမင်းတရားကြီးရဲ့ ဘုရားပူဇော်နည်းကလေးနဲ့ အထွတ်တင်လိုက်စေချင်သေးတယ်။ ပိုပြီးမင်္ဂလာရှိ ကျက်သရေ တိုးသွားအောင်ပေါ့။ အလောင်းမင်းတရားကြီးဟာ ရန်ကုန်ရွှေတိဂုံ ဘုရားကြီးမှာ ဂုဏ်တော်ကိုးပါးတစ်ထောင်ပြည့် လက်ယာရစ်လှည့်ပြီး ရွတ်ဆိုပူဇော်ခဲ့သလို ညောင်ဦးရွှေစည်းခုံစေတီတော်မြတ်ကြီးကိုလည်း လက်ယာရစ်လှည့်ကာ ဂုဏ်တော်ကိုးပါး တစ်ထောင်ပြည့် ရွတ်ဆိုပူဇော်ခဲ့တယ်လို့ ကုန်းဘောင်ဆက် ရာဇဝင်ကြီးထဲမှာ ကြည်ညိုခဲ့ရဖူးပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ ကလည်း ဒီအစဉ်အလာကလေးကို ဆက်ခံထိန်းသိမ်းတဲ့ အနေနဲ့ ဂုဏ်တော်တစ်ထောင်မပြည့်တောင် နိုင်သလောက်၊ စွမ်းသလောက်၊ အချိန်ခွင့်ပြုသလောက်နဲ့ လက်ယာရစ်သုံးပတ်တော့ ပူဇော်ကြပါဦးစို့”

သို့ဖြင့် ကောင်းမှုမြတ်နိုး ကောင်းအောင်ကြိုးစားကာ ကောင်းကျိုးကိုယ်၌ တည်စေခဲ့ကြပါသည်။ ။ စေတီတော်မြတ်ကြီးအား လက်ယာရစ်သုံးပတ်ပူဇော်ကာ အရှေ့မြောက်ထောင့်တွင် အဘဦးတင်မြှဲ၏ အစီအရင်များ ၊ ရွတ်ဖတ်ပူဇော်မှုများ ၊ အဓိဋ္ဌာန်တင် ဆုတောင်းခြင်းများကို ဆောင်ရွက်ကြရပြန်ပါသည်။ ။ သိုဆိုစေကာမူ ကျွန်တော်တို့ ကား အကူသက်သက်သာ။ ဂမ္ဘီရဆို၍ နကန်းတစ်လုံးပင် သိမြင်နဲ့စပ်သူ မဟုတ်၍ လည်း ပွဲကြည့်မျှသာ။ အရန်လူစာရင်းပင် မဝင်နိုင်ခဲ့။

“ဆရာ . . . ဆရာတော်ကြီး ဦးသာသနတဲ့ ။ ကုန်းကြီးစိုးတင့်ရဲ့

ဘကြီးလို့ မိန့်ပါတယ်။ စိုးတင့်ရဲ့ အမေကြီးလည်း ပါလာပါတယ်။ ဆရာနဲ့ တွေ့ချင်လို့ ရယ်၊ ဆရာတော်ကြီးက ဆရာ့ကို မိန့်ကြားစရာလည်း ရှိပါတယ်တဲ့ ။ ဟိုနားက တန်ဆောင်းထဲမှာ စောင့်နေကြပါတယ်”

တပ်သားလေးချောက သတင်းပို့အပြီး သူညွှန်ရာသို့ ကဲ၍ ကြည့်မိသည် ။ စေတီတော်ကြီး၏ အရှေ့ဘက်တန်ဆောင်းအတွင်းဝယ် ထေရ်ကြီးဝါကြီး သံဃာတော်တစ်ပါးနှင့် သံဃာငယ်နှစ်ပါး၊ အမျိုးသားအမျိုးသမီးသုံးလေးဦးခန့်ကို လှမ်းမြင်ရသည် ။

“နေပါဦးကွ၊ ကုန်းကြီးစိုးတင့်အမေနဲ့ မင်းနဲ့ က ဘယ်လိုဆက်မိသွားကြတာလဲ”

“ကျွန်တော်တို့ ရွှေဘိုခရီးစဉ် ထွက်မယ်ဆိုတော့ စိုးတင့်က သူ့ရွာက သူ့အမေဆီကို စကားပါးလိုက်ပါတယ်။ ဒီရွှေဘိုဈေးထဲမှာ သူ့ညီမအငယ်ရှိတယ်လေ။ သူကတစ်ဆင့် သူ့အမေဆီ မှာ လိုက်တာ ကျွန်တော်တို့အဖွဲ့ ရွှေဘိုမှာ ရှိနေတုန်း လိုအပ်တာကူညီဖို့ နဲ့ အစားအသောက် ဒုက္ခမရောက်အောင် စီစဉ်ပေးဖို့ မှာ တာပါ။ ဆရာတော်ကြီးကတော့ ဆရာ့ကို တွေ့ဖို့ ကိစ္စရှိတယ်လို့ မိန့်ပါတယ်”

ကျွန်တော့်မှာ ပါရမီပြောရမည်လား၊ ရှေးဘုန်း ရှေးကံပဲ ပြောရမည်လား၊ တပည့်ကံကောင်းသည် ဆိုရမည်။ ကျွန်တော့်တပည့်များ သည် ကျွန်တော့်အပေါ် မိဘသဖွယ် သဘောထားကာ ပူပန်ကြောင့်ကြ ထားတတ်ကြလွန်းသည် ။ ယခုပဲ ကြည့်တော့၊ ကုန်းကြီးစိုးတင့်ဆိုသည် မှာ ဓားပြမှုဖြင့် ထောင်ကျလာသည့် ကျွန်တော့်လက်ရုံးတပည့်ကျော်။ ရွှေဘိုမြို့ အရှေ့မြောက်ဘက် ကုန်းကြီးကျေးရွာ ဇာတိသား။ မြို့ကျော်၊ ရပ်ကျော် နာမည်ကြီးဓားပြခေါင်းဆောင်ဖြစ်၍ ထောင်ဒဏ်စိုစိုပို့ပို့ ကျထားသူ။ ကျွန်တော့်စက်မှုလက်မှု အလုပ်ရုံတွင် လက်ရက်ကန်း

ဘုတ်ကိုင်အဖြစ် ရက်ကန်းကျွမ်းကျင်လုပ်ဦးစီး (Convict Officer) အဖြစ် တာဝန်ထမ်းဆောင်နေသူတစ်ဦး။

ရွှေဘိုမြို့ခရီးစဉ်ကို အမြွက်မျှသိ၍ မြို့ခံရွာခံအနေဖြင့် စီစဉ်ပေးခြင်း ဖြစ်ပါလိမ့်သည် ။ ကျွန်တော်တို့ မှာ မြို့နယ်စု ဥက္ကဋ္ဌကြီး၏ စီစဉ်ပေးမှုကြောင့် ရန်ကြီးအောင်ဧည့်ရိပ်သာတွင် အဆင်ပြေပြေရှိနေပါသော်လည်း လောကဝတ် ကျေပွန်စေဖို့ လာသူကို ခရီးဦးကြိုကာ တွေ့တော့ တွေ့ရပါမည်။ တပ်သားလေးချောကိုခေါ်ကာ ဧည့်သည် များ ထံထွက်လာခဲ့မိသည် ။ ဆရာတော်ကြီးအား တည်ခြင်း၊ ထိခြင်းငါးပါးဖြင့် ရှိရှိသေသေ ဦးချကန်တော့လိုက်မိ၏။ နံနက်ဦး နေခြည်နုနုအောက်တွင် ဘုရားကျောင်းကန်၏ အရိပ်က အေးမြချမ်းသာလွန်းသည် မို့ စိတ်အနေပင် ပျောင်းပျော့နူးညံ့နေမိသည် ထင်ပါသည် ။ စိတ်မှာ အလိုလို ရွှင်လန်းချမ်းသာနေဘိသည် ။

“သာဓု . . . သာဓု . . . သာဓု ဗျာ”

ဆရာတော်ကြီး ဦးသာသနမှာ သက်တော်၊ ဝါတော်ကြီးရင့်လှပါပြီ။ စာသင်စာချပရိယတ္တိ တာဝန်ထက် ပဋိပတ္တိကျင့်ကြံဝန်ဆောင်မှုတွင်သာ ပျော်မွေ့နေပါချေပြီ။ ထိုက်သင့်သော ဓမ္မရသကို ထောက်တည်မိပြီ မို့လည်း တည်ကြည်ငြိမ်းအေးမှု အသွင်သဏ္ဌာန်ကို သိသိသာသာဖူးတွေ့နေရပါသည် ။

“အေး . . . ဒကာကြီးရေ၊ ဘုန်းကြီးကတော့ စိုးတင့်ဘကြီးပေါ့။ ဒီဒကာမကြီးက စိုးတင့်အမေပ။ စိုးတင့်က စကားပါးလိုက်လို့ ဒကာကြီးတို့ရောက်နေတာကို သိရတာ။ ဒကာကြီးရဲ့ စောင့်ရှောက်မှုအောက်မှာ ဒကာမကြီးရဲ့ သားကို ကောင်းကောင်း မွန်မွန် ချမ်းချမ်းသာသာ နေခွင့်ရတာသိရလို့ ကျေးဇူးရှိပါရဲ့ ။ ဒီမှာ နေကြတုန်းလည်း ရွာဘက်ကို အလ

ည်မလာနိုင်တောင် လိုအပ်တာများ ရှိရင်တော့ သားချင်းဆွေမျိုးလို ပြောကြဗျ။ ပြီးရင် ဒကာမကြီးလည်း ပြောပါဦးမလေ။ ဘုန်းကြီးက တော့ ဒကာကြီးကို သီးခြားမိန့်စရာလေးရှိလို့ ပ”

လေသံခပ်လေးလေးဖြင့် ရိုးရိုးကြီးမိန့်ပါသည်။ ။ သို့ဖြင့် ကုန်းကြီးစိုး တင့်၏ အမေ၊ သူ့ညီမများ နှင့် မိတ်ဖွဲ့ရ၊ ပဋိသန္ဓာရစကား ပြောရဆိုရပြ န်သည်။ ။ သူ့ကျေးဇူး၊ ကိုယ့်ကျေးဇူး ကျေးဇူးအပြန်အလှန် သိတတ်နား လည်မှု ချစ်စရာလေ့ကောင်းကလေးများ ထွန်းကားရာ ကျေးလက်သူ ကျေးလက်သားတွေမို့ စကားကပြောမကုန်။ ဖွယ်ဖွယ်ရာရာ ရင်းရင်းနှီး နှီး အားရပါးရရှိလှသည်။ ။ သူ့သားတော်မောင်ကို သတိရ၍ မျက်ရည်စ မ်းစမ်းဖြစ်လာသော မယ်တော်ကြီးကို ချော့မော့အားပေး နှစ်သိမ့်ရသေး သည်။ ။ ထိုထိုလောကဝတ်တို့ ကျေပွန်လေမှ ဆရာတော်ကြီးကို တစ်ပြန် တစ်လှည့် ဖူးရသည်။ ။

သည် တွင် ကျွန်တော်တို့ ၏ လာရင်းခရီးစဉ်အား လှလှပပ သိမ်းဆ ည်းစေမည့် မြန်မာ့သမိုင်း အစုအစဉ်တွင် မမေ့အပ် မပျောက်ကောင်း သော ဇာတိနွယ်ကို ထင်လင်းစေမည့် စကားခွန်းတို့ ကို ဦးသာသနကို ယ်တော်ကြီးထံမှ ဖူးပွင့်လွင့်ပျံ့လာခဲ့ခြင်းပင်။

“ဒကာကြီးရေ . . . ကျုပ်တို့ မြန်မာစကားမှာ တိုင်းရက်သည့် ပက္က လာ မိုးရွာတာနှင့် အခန့်သင့်ဆိုသလိုပ။ ကျုပ်ကလည်း အိုမင်းလာလို့ ခါးကိုင်းနားထိုင်း၊ ကိုယ့်မသာကိုယ်ရွတ်ပြီး သေမင်းဆီတရွေ့ရွေ့သွား နေတာ သိပ်မကြာခင် ဘဝနေဝင်တော့မယ်။ တစ်ဘဝတစ်ခန္ဓာ လက်စ သိမ်းရပြန်တော့မယ်။ သင့်တင့်မျှတတဲ့ ဓမ္မအသိ၊ ဓမ္မရသလေးတွေ မျ က်မှောက်ပြုထားနိုင်လေတော့ တုန်လှုပ်စရာတော့ မဟုတ်လှပေမဲ့ ဆ ရာစဉ်ဆရာဆက် လက်ကမ်းလာခဲ့တဲ့ တာဝန်ကလေးတွေ ကျေအောင်

မှ ဆောင်နိုင်ပါ့မလားလို့ စိတ်တော့အပူသား။

ဒီတာဝန် မကျေပွန်နိုင်ခဲ့ရင် ကိုယ့်ရဲ့ အစုအစဉ်က အသိနွမ်းပါးလို့ ပျက်စီး၊ ပျောက်ဆုံးကုန်မှာ လည်း သတိပြုရသေး။ အိမ်း . . . အခုတော့ ရေအသင့်၊ ကြာအသင့်ဆိုသလို ဒကာကြီးတို့ ရဲ့ လုပ်ငန်းအကြောင်း စကားအဆက်အစပ်ရမိတော့ ဝမ်းသာလိုက်တာလေ။ ညကဆို အိပ်လို့ တောင်မပျော်ချင်ဘူး။ ညတာနှယ် ကုန်နိုင်ခဲ့ရန်ကောလို့ တောင် ညည်းမိရဲ့ ။ ဒီမနက်တော့ ဒကာတို့ ဆီ အစောထွက်လာခဲ့ကြတာပဲ”

ဆရာတော် ဦးသာသနာက တစ်လုံးချင်း ဖြည်းဖြည်းမိန့်နေသည် ။ သို့ရာတွင် စကားလုံးတိုင်း၊ စကားလုံးတိုင်းက နားစည်ကို ဖြတ်လျက် ကျွန်တော်တို့ ၏ နှလုံးသားကို ဝင်မှန်နေသည် ။ ကိုယ့်လုပ်ငန်း၊ ကိုယ့်ဦးတည်ရာ၊ ကိုယ့်ရည်ရွယ်ချက်အချက်အဆက်သို့ ဖြုန်းခနဲ၊ ဒိုင်းခနဲ ဆိုက်ဆိုက်မြိုက်မြိုက် ရောက်သွားရသည့် အခြေအနေမို့လည်း အံ့ဩဝမ်းသာစိတ်တို့က ဝှန်တက်ကဲလွန်နေသည် ။ အဓိကအကြောင်းအရာများကို ဒိုင်းခနဲ ကြားသိရပြီးသည့်နောက် ကျန်စကားခွန်းတို့က ကြားတစ်ချက်၊ မကြားတစ်ချက် နားလျှံနေသည် ။

သည် လိုပါခင်ဗျာ။ သည် လိုပါ။ သက်တော်လေးဆယ်ကျော် ဝါတော်နှစ်ဆယ်စွန်းစ စာချဆရာတော် ဦးသာသနအား ငယ်ဆရာဘုန်းကြီးဘုရားက စောင့်ရှောက်ထိန်းသိမ်းသွားရမည့် ပေစာ၊ ပုရပိုက်စာနှင့် ရွှေဇဝါဆေးရေ ရှေးစာတိုက်သေတ္တာကြီးများကို အမွေခံစွန့်ကာ တစ်ဘဝငြိမ်းတော်မူခဲ့ပါသည် တဲ့ ။

ဆရာဘုန်းကြီးဘုရား စွန့်တော်မူသော ပေစာ၊ ပုရပိုက်စာများ တွင် ပထမရွှေကျင်ဆရာတော် ဘုရားကြီး (ဥူးဇာဂရာဘိဝံသ) ပြုစုတော်မူသော "ဂမ္ဘီရာ ဂမ္ဘီရနိဗ္ဗူတဒီပနီ" ကျမ်းကဲ့သို့သော လောကုတ္တရာပေစာ

များ ၊ ဓာတ်ကျမ်းဆေးကျမ်း အဂ္ဂိရတ်ကျမ်း၊ ဗေဒင်ကျမ်းများ အဖုံဖုံပါဝင်ခဲ့ပါသည် တဲ့ ။ ထိုအထဲတွင် မှ ကျွန်တော်တို့ တသီးတသန့် ရှာဖွေဖော်ထုတ်နေသော အလောင်းမင်းတရားကြီး၏ "ဘူမိနက်သန်အောင်မြေ" ဆိုင်ရာ "အဂ္ဂပဒေသ" ပေစာတစ်ဆူနှင့်တကွ၊ "ရွှေဘုံရတနာနန်းတော်ရာ" ၏ ပန္နက်မြေပုံတော်ဘုရား ပုရပိုက်တစ်ဆူပါဝင်တော်မူခဲ့ပါသတဲ့ ။ ဘုရား . . . ဘုရား။ တိုက်ပဲတိုက်ဆိုင်လှချည့်။ ရင်တဒိတ်ဒိတ်ခုန်ကာ သွေးတိုးနှုန်းပင် မူမမှန်ချင်။ ဒက်ထိတိုးပဲ တိုးတတ်လွန်းလှချည့်။ ဆရာတော်ကြီး ဦးသာသနာကိုသာ အခါခါဦးတင်နေမိပါတော့သည် ။

“ကိုင်းအဲဒါပဲ ဒကာကြီး၊ ကျုပ်နှစ်ပေါင်းများစွာ ထိန်းသိမ်းလာခဲ့တဲ့ ဆရာစဉ်ဆရာဆက်က ပေ၊ ပုရပိုက်တွေ၊ ရှေးဟောင်းကျမ်းဂန်စာအုပ်တွေကိုလည်း ဒကာကြီးကတစ်ဆင့် သက်ဆိုင်ရာကို ပေးအပ်လှူဒါန်းချင်တယ်။ ဒကာကြီးနဲ့ တကွ နိုင်ငံတော်အစိုးရမင်းများက ရှာဖွေဖော်ထုတ်ကြမယ့် အလောင်းမင်းတရားကြီးရဲ့ အောင်မြေနဲ့ နန်းတော်ဆိုင်ရာ ပုရပိုက်များကိုလည်း လှူချင်ပါတယ်။ ကျုပ်တို့ မျက်စိမမှိတ်ခင် ကုန်းဘောင်မင်းဆက်ရဲ့ ရွှေပြည်ရွှေနန်းစံရာ "ရတနာသိင်္ဃ၊ ကုန်းဘောင်ရွှေပြည်" ကြီး တည်ခဲ့ရာ ဒီမြေပေါ်မှာ အထိမ်းအမှတ် နန်းတော်ကြီးနဲ့ တကွ "အဂ္ဂပဒေသ ဂမ္ဘီရအောင်မြေတော်" မှာ စေတီတစ်ဆူ ဖူးတွေ့သွားချင်သပ။ ဒါပါပဲ . . . အိမ်း . . . အိမ်း”

“ဝမ်းသာလွန်းလို့ မျက်ရည်များ တောင်လည်ရှာတယ်” ဟု ဂီတစာဆိုတစ်ဦးက တေးချင်းဖွဲ့သီခဲ့ဖူးသည် ။ ကျွန်တော်မှာ မူ ဘယ်အချိန်က ဖြစ်တည်ခဲ့သည် မသိသော မျက်ရည်တစ်စက် လျှံကျလို့ ပင်လာခဲ့သည် ။ သည် အချိန်မှာ ပဲ မြို့ထောင့်စေတီရင်ပြင်တော် ပေါ်ဝယ် အစီအရင်ပြုနေကြသော အဘဦးတင်မြတို့ လူသိုက်ဆီမှ အောင်စည်အောင်မောင်း၊ ကြေးမောင်းကြေးစည်သံများ လွင့်ပျံလာသည် ။ အောင်ပြီ . . .

အောင်ကြပေပြီ။ ဝံသာနုရက္ခိတတရားဖြင့် ထုံမွမ်းအပ်သော အမျိုးအနွယ်စောင့်တရား၏ လားရာဂတိကား ဖြောင့်ဖြူးလှပစွာ အောင်မြင်ခဲ့ပေပြီ။

*

(၇)

မမျှော်လင့်ဘဲ အံ့အားသင့်ဖွယ် ပြောင်းလဲပေါ်ပေါက်လာသည့် အခြေအနေအရ လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များကို ချက်ချင်းပြုပြင်ဆောင်ရွက်ကြရပြန်သည်။ ။ ကျွန်တော်က မြို့နယ်စုဥက္ကဋ္ဌ၊ အဘဗိုလ်မှူးကြီးမင်းဆွေထံ ချက်ချင်းတယ်လီဖုန်းဆက်ကာ ဝမ်းမြောက်ဖွယ်သတင်းကောင်းကို သတင်းပို့ရသည်။ ။ "ကွန်ဂရက်ကျူလေးရှင်း"ပဲ ဆရာရေ။ အောင်အတိတ်အောင်နိမိတ်နဲ့ အောင်ဟိတ်ယူပြီး လာကြတဲ့ သူတွေပဲဗျာ။ အောင်မြေမှာ အောင်တံခွန်ထူကြဖို့ ပဲရှိတာပေါ့။ ကဲ . . . ဒီလိုလုပ်ကြရအောင်။ ဦးဇော်မြင့်တို့ က ဆရာတော်ကြီးနဲ့ သံဃာများကို "ရန်ကြီးအောင်ဧည့်ရိပ်သာ" ကို ပင့်ခဲ့ကြဗျာ။

“ကျုပ်က ဒီမှာ ပေ၊ ပုရပိုက်များ နဲ့ တကွ ရှေးဟောင်းအမွေအနှစ်များကို စိစစ်လက်ခံထိန်းသိမ်းရေးအဖွဲ့ကလေး တစ်ခုဖွဲ့လိုက်မယ်။ ဆရာတော်ကြီးရဲ့ အခွင့်ပြုတော်မူချက်အရ ဒီကနေ့ပဲ မော်တော်ယာဉ်စီစဉ်ပြီး အားလုံးလက်ခံထိန်းသိမ်းဖို့ စီစဉ်ပါမယ်။ ဦးဇော်မြင့်တို့ ကတော့ အောင်မြေနဲ့ နန်းတော်ရာဆိုင်ရာ အထောက်အထားများကို စိစစ်ပြီး ပကတိမြေပြင် အခြေအနေပေါ်မှာ ရှိနေတဲ့ အဆောက်အဦတွေ၊ တည်နေရာတွေကို တိုက်ဆိုင်ညှိနှိုင်း ဖော်ထုတ်ပေးပါ။ လက်ရှိတည်ရှိမှုအနေအထားနဲ့ ယခင်နန်းတော်ရာ

ဟောင်းရဲ့ နန်းဆောင်အနေအထားတွေကို နှိုင်းယှဉ်ဖော်ပြတဲ့ မြေပုံကြမ်းလဲ ဆွဲပေးကြပါဦး”

ဗိုလ်မှူးကြီးက လက်ငင်းဆောင်ရွက်ရမည့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များကို ချက်ချင်းပင် လျာထားချမှတ်ပေးသည်။ ။ ကျွန်တော်တို့ ကလည်း ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာပင် လက်ခံဆောင်ရွက် ပေးသည်။ ။ တက်တက်ကြွကြွ ပျော်ပျော်ရွှင်ရွှင်။ ဟုတ်သည် လေ . . . မြန်မာတို့ ၏ ဇာတိပုညဂုဏ်မာနကို တူးဆွဖော်ထုတ်ရာ မော်ကွန်းတစ်ရပ်ကို ကျွန်တော်တို့ ပုံဖော်သွန်းထုနေကြခြင်းပင် မဟုတ်ပါလား။

ဆရာတော်ကြီးကို အစီအစဉ်များအား လျှောက်ထားတင်ပြရသည်။ ။ ပင့်ဖိတ်ရသည်။ ။ ကျွန်တော် ဗိုလ်မှူးကြီးနှင့် သတင်းပို့ဆက်သွယ်နေဆဲတွင် အဘဦးတင်မြဦးစီးသည့် ကျွန်တော့်အဖွဲ့က ဆရာတော်ကြီးအား ယခင်နေ့က ကြုံတွေ့ခဲ့သမျှ ဂန္ထိရဖြစ်ရပ်ဆန်းများကို လျှောက်တင်နှိုးနှောပြီးပေပြီ။ အားလုံးလည်း အံ့ဩတကြီး။ သို့တစေ မျက်နှာငွေလ ရွှင်ပျပျ။

“ဒကာကြီး ဦးတင်မြက "ဂန္ထိရကိစ္စ" လို့ ဆိုတယ်နော်။ ယခင်ယခင် အနွယ်တော်ဝင် ပရလောကသားများ ရဲ့ ပံ့ပိုးကူညီမှုလို့ လည်း ယုံကြည်ထားတယ်။ ဘုန်းကြီးလည်း လက်ခံပါတယ်။ ဘုန်းကြီးတို့ ဘုရားဟော ဒေသနာတော်မှာ လည်း ကြံဆတွေးတောခြင်းဖြင့် ဖြေရှင်းလို့ မရနိုင်တဲ့ "အစိန္တေယျတရား" တွေ ရှိနေတာကို မငြင်းခဲ့ဘူး။ "အတက္ကာဝစရာ၊ ပဏ္ဍိတဝေဒနီယာ" တဲ့ ။ အချို့ချို့သော သဘောသဘာဝတွေဟာ ကြံစည်စိတ်ကူး၊ တွေးခေါ်မြော်မြင်ရုံမျှ သက်သက်၏ အရာမဟုတ်။ ပညာရှိတို့ ၏ အရာသာလျှင် ဖြစ်တယ်လို့ လဲ ဆိုထားတယ် မဟုတ်လား။

ဘုန်းကြီးကတော့ ဗုဒ္ဓရဲ့ ဓမ္မလမ်းကြောင်းပေါ်ကနေ သွားနေတာဆို

တော့ လောကီအစီအရင်တွေထဲ ဝင်မပါလိုဘူး။ မေတ္တာဆောင်အောင် သတဲ့ ။ အရာရာ မေတ္တာရှေ့ထားရင် မြင်အပ်၊ မမြင်အပ် ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ အားလုံး ချစ်ခင်လေးမြတ်ကြပြီး နိုင်သမျှ၊ စွမ်းသမျှ ပိုင်းဝန်းကူညီကြမှာ ပေါ့။ လူလိုမှ နတ်လို၊ နတ်လိုမှ ဂြိုဟ်မဆိုတာလို အလိုလို အောင်မြင် ပြီးမြောက်ရမှာ ပေါ့။”

“အခုလည်း ဂမ္ဘီရဖြစ်ရပ်ဆန်းကြယ်လို့ တော့ မထင်လေနဲ့ ။ ဥုံမခံ၊ အင်းအိုင်ခါးလှည့် လက်ဖွဲ့မဆောင်ဘဲ ခင်ဗျားတို့ ရှာနေတဲ့ ရချင်နေတဲ့ “ရွှေဘုံရတနာ နန်းတော်ကြီးရဲ့ ပန္နက်မြေပုံတော်” ကို တစ်ထိုင်တည်း ချက်ချင်းရမယ်ဆို မလိုချင်ဘူးလား။ ဘယ်လိုလဲ”

လုပ်ပြန်ပြီ။ ရှင်ဘုရင့်ပုဆိုးပိုးချည့်ဟု ဆိုရမလောက် ဖြစ်နေရသည့် အထဲ ဆရာတော်ကြီးက ကျီစယ်နေပြန်တော့သည် ။

“တင်ပဲ့။ ရရင်တော့ လိုချင်တာပေါ့ဘုရား။ ဒါပေမဲ့ အထိတ်တလန့် တွေတော့ မကြုံမတွေ့ချင်ပါဘူး ဘုရား”

ကျွန်တော်က အပြုံးကလေးဖြင့် လျှောက်တင်မိရသည် ။ ထပ်ကာထပ်ကာ မထိတ်သာမလန့်သာတွေကို တွေ့နေရလျှင် နေ့ချင်းပင် နှလုံး ရောဂါရရချည်ရဲ့ ။

“ကိုင်း . . . ဒကာကြီး၊ ဘုန်းကြီးတို့ အခုထိုင်နေတဲ့ နေရာရဲ့ အပေါ်က မျက်နှာကြက်ကို ကြည့်လိုက်။ ဗုဒ္ဓဝင်ပန်းချီကားကို တွေ့ရမယ်နော်။ ဒီအရှေ့ဘက်စောင်းတန်းပြာသာဒ်ရဲ့ တတိယမြောက် မျက်နှာကြက် ပန်းချီကားဟိုဘက်ခြမ်းမှာ ဒကာကြီးတို့လိုချင်နေတဲ့ မြေပုံတော်ရှိနေတယ်။ ဂမ္ဘီရ မဟုတ်ဘူး ။ ဘုန်းကြီးကိုယ်တိုင် သက်ရွယ်ငယ်စဉ်က မပျောက်မပျက်စေလိုတဲ့ စေတနာနဲ့ ပန်းချီဆရာကြီးဆရာမြစ်ကို အပ်နှံရေးဆွဲစေခဲ့ပြီး စီမံထားခဲ့တာပဲ။ ပေ၊ ပုရပိုက်တွေများ ပျက်စီးသွားခဲ့ရင်တောင်

ဒီမြေပုံတော်ကိုတော့ နောင်လာနောင်သားတွေကို လက်ဆင့်ကမ်းနိုင်အောင် စဉ်းစားလုပ်ကိုင်ထားခဲ့တာပဲ။ ကဲ . . . ကဲ လက်တွေ့ ကြည့်ကြရအောင်”

ဆရာတော်ကြီး ညွှန်ပြတော်မူသည့်အတိုင်း၊ ရွှေဘုံရတနာ နန်းတော်ရာ၏ ပန္နက်မြေပုံအား ကူးယူရေးဆွဲထားသည့် မြေပုံတော်တစ်ဆူကို လက်ဆုပ်ပိုင်ပိုင် ရရှိခဲ့ပါလေပြီ။ ရှေးဟောင်း ပေစာ၊ ပုရပိုက်စာ အဆူဆူတို့ ကြားတွင် သာ တိမ်မြုပ်ကွယ်ပျောက်ရမည့် မြန်မာဇာတိမာန်ဝီရအလျဉ်သည် ဘွားခနဲ ဦးလည်ဆံမော့ တကြော့ကြော့ဖြင့် ပေါ်လာခဲ့လေပြီ။

“တစ်ဆယ့်ရှစ်မင်း၊ ပယ်ကွင်းရပ်သာ၊ စည်မျက်နှာသို့၊ ဇေယျာပထဝီ၊ ဘူသီခရာဇ်၊ မြေနှစ်မဏ္ဍ၊ ကမ္ဘာသေတ္တာ၊ အောင်ကိန်းစုသား၊ ဇေမ္ဗူမင်္ဂလာ၊ ဗြဟ္မထက်ချာထက်၊ မဟာဗုဒ္ဓဟေ၊ ငါးမာရ်ခြွေသည် ၊ ညောင်ရွှေဗောဓိ၊ သီရိဝေလျှပ်၊ အောင်မြေရပ်ကို အောင်တပ်နင်းတော်မူသတည်း”

(မန်လည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ မဃဒေဝလင်္ကာသစ် ပိုဒ်ရေ (၅၆၇))

*

(၈)

“တောက်”

“ယုတ်မာရိုင်းစိုင်း လိုက်လေဗျာ။ ကမ္ဘာတစ်ခွင်လုံးမှာ ဒီမိုကရေစီဘိုးအေ လူကြီးလူကောင်း နိုင်ငံကြီးအဖြစ် သိန်နဲ့ ဒြပ်နဲ့ နေလာခဲ့တယ်ဆိုတာကို ပြောလို့ သာယုံရတော့မယ်။ ကျုပ်တို့ နိုင်ငံအပေါ်မှာ တော့ထီးကျိုးစည်ပေါက်ဘဝ ရောက်ရုံ၊ စိန်မှန်ကင်းအစစ်က ထင်းဖြစ်ခဲ့ရရုံ

သာမက အနွယ်အစဉ်တစ်ခုလုံးကို အညွန့်ပြန်မလူနိုင်အောင် အမြစ်အခြေကိုပါ ရေနှေးပူလောင်းလိုက်တာပဲ။ ယုတ်ညံ့လိုက်ပလေဗျာ”

“ဟုတ်တယ် . . . အဘရေ။ ဗုဒ္ဓဓမ္မနဲ့ ပရလောက၊ နာမ်လောကရဲ့ ဂမ္ဘီရကိစ္စတွေကို စိတ်နယ်လွန်လို့ သမုတ်ပြီး ယုံကြည်လက်ခံဖို့ တွန့်ဆုတ်နေတဲ့ သင်းတို့ တွေက ဒီလောက်နိမ့်ကျတဲ့ အစီအရင်အဆောင်အရွက်မျိုးတွေကို စနစ်ကျကျလုပ်ခဲ့ကြတယ်ဆိုတာ ကိုယ်တွေ့မို့ ယုံရတော့တာပဲ”

“ပြောမယုံ၊ ကြုံဖူးမှ သိ” ဟု စကားစဉ်ရှိပါသည် ။ မြို့နယ်စုဥက္ကဋ္ဌကြီး ဦးစီးသော ကျွန်တော်တို့ လူစုမှာ ရွှေဘိုအကျဉ်းထောင်၏ လက်ရှိအဆောက်အဦများ တည်နေရာပြ ပန္နက်ပုံစံ (Location Plan of Shwe Bo Jail) နှင့် ကျွန်တော်တို့ လက်တလော ရှာဖွေဖော်ထုတ် တွေ့ရှိထားသော ရွှေဘုံရတနာ နန်းတော်ရာ၏ ပန္နက်ပုံ (Plan of Palace) နှစ်ခုကို ရှေ့တွင် ချကာ အံ့ဩမှု၊ စက်ဆုပ်မှု၊ မုန်းတီးနာကြည်းမှုနှင့် မခံမရပ်နိုင် လောင်မြိုက်လာသောဒေါသ စသည် တို့ ကို အတင်းကြိတ်ကာ မျှချနေရပါ၏။ သည် မျှထိ မျှော်လင့်မထား၍ လည်း လက်ဆုပ်လက်ကိုင် ပိုင်ပိုင်ကြီး တွေ့သိလိုက်ရသည့်အခါ ခံစားရချက်ဆိုးလှသည်။

ကြည့်ပါ။ သင်သာမြန်မာမျိုးစစ်လျှင် နှလုံးသား၌ မီးတောက်သွားနိုင်သည် ။

ရွှေဘိုမြို့ဆိုသည် က အလောင်းမင်းတရားကြီးက ပျက်သုဉ်းခဲ့ရသော ညောင်ရမ်းဆက်ပြည် အညာကြွေကို စုစုစည်းစည်း၊ ထုပ်ထုပ်ပိုက်ပိုက် တည်ဖန်ပြုစုကာ ယနေ့ခေတ် မြန်မာနိုင်ငံ၏ သန္ဓေကို အမြဲတေတည်စေခဲ့သော ကုန်းဘောင်မင်းဆက်၏ အဦးအစ။ မုဆိုးဘိုကျေး

ရွာကို "ရွှေဘို" ဟု သမုတ်လျက် ငါးမည်ရကုန်းဘောင်ရွှေပြည်ကို တည်
ခဲ့ခြင်းသည် ပင်လျှင် ပစ္စုပ္ပန်ကာလ မြန်မာ့ဝိညာဉ်အစပြုခဲ့ခြင်း မဟုတ်
ပါလား။ အမရပူရမှ သည် ရတနာပုံအထိ စီးဆင်းခဲ့သော သမိုင်းအလျဉ်
ကို ရွှေဘိုက စခဲ့သည် ။ ဧရာဝတီသိသည် ၊ မြန်မာသိသည် ၊ ကမ္ဘာသိသ
ည် ။

သို့ဆိုလျှင် အဘယ်မည်သော အကြောင်းကြောင့် ကုန်းဘောင် အနွ
ယ်အစဉ်၏ မူလအစ "ရွှေဘိုရတနာနန်းတော်ကြီး" နှင့် ဝိသေသထူးတို့
ဖြင့် ဖြစ်တည်လာသော မြန်မာဘုန်းကံကြောင့် ရခွင့်ကြုံခဲ့သော "အဂ္ဂပ
ဒေသ ပကတိအောင်မြေတော်မြတ်" ကိုင့်လျက် မြန်မာမျိုးချစ် အာဇာန
ည်များအား နှိပ်ကွပ်သုတ်သင်ရာ အကျဉ်းထောင်ကြီး တည်ဆောက်ခဲ့ရ
ပါသနည်း။ တည်စရာမြေ ရှား၍ လော။

ကုန်းဘောင်မင်းဆက် အနွယ်တော်ဝင်တို့ ပြည်ရေးရွာမှု စုဝေးစီရင်
ဆောင်ရွက်ရာ ဘုရင့်ညီလာခံသဘင်ဆောင်နေရာကို အဘယ်သို့သော
ရည်ရွယ်မှုဖြင့် ကြိုးဒဏ်ကျ အကျဉ်းသားတို့ ထားရှိရာ ကြိုးတိုက်နေရာ
အဖြစ် သတ်မှတ်တည်ဆောက်ခဲ့ရပါသနည်း။ နေရာရှား၍ လော။ ကုန်း
ဘောင်ရွှေပြည်၏ ဥကင်၊ ဘုရင်မင်းတရားတို့ ခံတော်မူရာ
ပလ္လင်တော်မြတ်နေရာကိုမှတစ်ဆင့်၍ အဘယ်မည်သောအကျိုးကို မှ
န်းကာ သေဒဏ်ကျအပြစ်သားကို ကွပ်မျက်စီရင်သည့် "ကြိုးစင်" ဆော
က်လုပ်ခဲ့ရပါသနည်း။ တိုက်ဆိုင်မှုဟု ဆိုရအံ့လော။

“မှတ်လော့နောင်လာ၊ သမိုင်းဖြာလိမ့်

မဟာစုံမြိုင်၊ ပန်းစုံလှိုင်လျက်

ဂနိုင်ဦးဆောက်၊ ဖြိုးဖြိုးမောက်နှင့်

ထက်အောက်သံတောင်၊ ရှစ်ဆယ်အောင်လျှင်

ပြီးပြောင်စက္ကီ၊ နတ်သံရှိ၍
ဘူမိဇာလ၊ နာမထင်ရှား
မြွေကြောင်ကျားကို၊ ဖားကြွက်သမင်
အောင်မြင်နိုင်ရာ၊ မော်ကွန်းသာသား”

ဟု မော်ကွန်းပြုအပ်သော မြန်မာ့အောင်မြေတော်မြတ်နေရာကိုမှ
အဘယ်မည်သော စိတ်အကြံဖြင့် အမျိုးသမီးအချုပ်သူ၊ အကျဉ်းသူ၊ အပြစ်
သားတို့ ထားဖို့ (မိန်းမထောင်) ဆောက်လုပ်ခဲ့လေသနည်း။ ရင်သပ်အံ့
သြဖွယ်ကြုံကြိုက်မှုဟု သတ်မှတ်ရအံ့လော။

“တောက်”

တက်ခေါက်သံပြင်းပြင်းတစ်ချက်က ထွက်လို့ လာပြန်သည်။ တက်
ခေါက်သံတွေ မျိုချထားသည့် ရင်တစ်ပြင်လုံး ပူလောင်ပြင်းပြလွန်းလှ
၏။ အမျိုးအနွယ်ကို အမြတ်တနိုးထားတတ်လွန်းသည့် စစ်သားကြီး
(မြို့နယ်စုဥက္ကဋ္ဌကြီး) ၏ မျက်နှာကား နီမြန်းခက်ထန်လျက်။

“အခု ဖော်ထုတ်တွေ့ရှိချက်တွေကို ဦးဇော်မြင့်က အစီအရင်ခံစာ အ
ကျဉ်းရေးပေးဗျာ။ အကျဉ်းဆိုပေမဲ့ ပါသင့်ပါတိုက်သမျှတွေတော့ မကျန်
အောင် ပြည့်ပြည့်စုံစုံလေးလုပ်ပေး။ ဒီတွေ့ရှိချက်တွေကိုလည်း မြေပုံ
တွေနှင့်တကွ ရှင်းလင်းဖော်ပြပေးပါ။ အမြန်တော့လုပ်ကြပါ။ အစီရင်ခံ
စာရရင် ကျုပ်က တိုင်းမှူး (အနောက်မြောက်တိုင်းဌာနချုပ်၊ ဗိုလ်မှူးချုပ်
လှမြင့်ဆွေ) ဆီကတစ်ဆင့် နဝတကို ဆက်တင်ပြမယ်။ ဦးဇော်မြင့်တို့
ကလဲ ဝန်ကြီးဌာနအစီအရစဉ်အရ ဆက်တင်ကြပေါ့။ လူကြီးတွေ
ညွှန်ကြားချက်အရ ဆက်လုပ်ကြရမှာပဲ”

ဥက္ကဋ္ဌဗိုလ်မှူးကြီးမင်းဆွေက တည်ကြည်လေးနက်သော မျက်နှာဖြူ

ငုံ လမ်းညွှန်မှုပြုသည်။ မိမိကတော့ ရင်ထဲမှာ ကျိတ်၍ ဆုံးဖြတ်ထားပြီး ပါပြီ။ သမိုင်းတစ်ကွေ့တွင် ကုသိုလ်ကံအခွင့်ကြုံ၍ မြန်မာ့ဝံသာနုရက္ခိ တအမွေကို ပွေ့ပိုက်ဆုပ်ကိုင်မိပြီ။ ထူးခြားအံ့ဖွယ် "ဂန္ထီရအောင်မြေ" ကို လည်း တွေ့ပြီ။ ရှားပါးလှကြုံကြုံကံခဲလှသည့် ဖြစ်စဉ်ကြီးနှင့် တည့်တည့်တိုးမိနေပြီ။ အကြောင်းကောင်းအောင်သာ ကြိုးစားရတော့မည်။ သည် အသိက မိမိကိုယ်ကိုယ်ကျိတ်၍ ဘာသာသတိပေးနေမိသည် လေ။

*

“ဗိုလ်မှူးကြီးခင်ဗျာ။ ကျွန်တော်တို့ အတည်ပြုဆောင်ရွက်ဖို့ အလုပ် တစ်ခုတော့ ကျန်နေဦးမယ်ထင်တယ်ခင်ဗျ”

အဘဦးတင်မြ၏ အသံ။ အားလုံး၏ မျက်လုံးအစုံတို့ က သူ့ဆီစုပြု ရောက်ရှိကာ တစ်စုံတစ်ခုကို ငုံ့လင့်နေကြသည်။

“ပြောပါအဘ။ ကျွန်တော်တို့ ရဲ့ လုပ်ဆောင်ချက်တွေ ပြီးပြည့်စုံလေ၊ အထက်အကြီးအကဲတွေ သုံးသပ်ဆုံးဖြတ်ရတာ မှန်ကန်လေပါပဲ။ လုပ် သင့်လုပ်ထိုက်တာ မှန်သမျှ မကျန်စေချင်ပါဘူး”

“ဒီလိုပါခင်ဗျာ။ အခု ကျွန်တော်တို့ တွေ့ကြုံရသမျှဟာ အိပ်မက်ပမာ ပါပဲ။ နိုင်ငံဘုန်းကံ၊ ဘာသာ၊ သာသနာတော်ရဲ့ ဘုန်းကံကြောင့် မထင်မှတ်မမျှော်လင့်တဲ့ အဖြစ်တွေနဲ့ ထူးထူးလည်လည်ကြုံဆုံရပြီး ကျွန်တော် တို့ရဲ့ လုပ်ငန်းတွေ အောင်မြင်ခဲ့ပါတယ်။ ဝမ်းသာစရာပါပဲ။

ဒါပေမဲ့ ဒီတွေ့ရှိချက်တွေထဲက ဘယ်အချက်တွေဟာ အမှန်လဲဆိုတာ မျက်မြင်ဒီဋ္ဌိအတည်ပြုဖို့ တော့ လိုအပ်လိမ့်မယ်ထင်ပါတယ်။ ဆိုပါတော့ . . . အခုဖြစ်ရပ်တွေကိုပဲ ကြည့်ပါ။ “အောင်မြေ” ဆိုတာ ပကတိဇေယျပထဝီ မဟုတ်ပါလား။ အစစ်အမှန်ဖြစ်ကြောင်း စမ်းသပ် အဖြေ

ထုတ်ကြည့်ဖို့ လိုပါမယ်ခင်ဗျာ။ ယုံမှ လည်း ကြည်လင်ကြည်ညိုနိုင်မှာ ပါ”

တဒင်္ဂတော့ အသံတွေတိတ်နေသည် ၊ အဘဦးတင်မြပြောတာ ဟုတ်လည်း ဟုတ်လို့ နေသည် ပင်။

“ဒါကလွယ်ပါတယ်ခင်ဗျာ။ အခု ကျွန်တော်တို့ အတည်ပြုထားတဲ့ “ဂမ္ဘီရအောင်မြေ” နေရာဟာ “အောင်မြေ” အစစ်အမှန်ဖြစ်ကြောင်း အများ လက်ခံ ဘဝင်ကျနိုင်လောက်တဲ့ အတွေ့အကြုံ ကျန်တော့မှာ ရှိပါတယ်။ ကိုယ်တွေ့ဆိုပေမဲ့ ဘယ်သူမျှတော့ မပြောခဲ့သေးပါဘူး။ အခုတော့ ဒါကိုပဲ တင်ပြပါရစေ”

တစ်ခန်းထလာသူက စခန်းမှူး ဦးညွန့်ရွှေ။ လက်ရှိ ရွှေဘိုအကျဉ်းထောင် (ရဲအချုပ်) ၏ တာဝန်ခံ စခန်းမှူးဖြစ်သည် ။ အတွေ့အကြုံရင့်၊ သမ္ဘာရင့် ရဲဝန်ထမ်းကောင်း တစ်ဦးပင်။

“၁၉၈၈ ခုနှစ်၊ ဆူပူဆန္ဒပြမှုတွေနဲ့ တစ်တိုင်းတစ်ပြည်လုံး အုန်းအုန်း ကျွက်ကျက်ဆူပွက်နေတဲ့ အချိန်ကလည်း ကျွန်တော်ဒီရဲအချုပ်မှာ ပဲ ရှိနေခဲ့ပါတယ်။ ဗိုလ်မှူးကြီးတို့ သိခဲ့ကြတဲ့ အတိုင်းပါပဲ။ အဲဒီက ၁လ ဆိုးကြီးထဲ မှ ၁ ကျွန်တော်တို့ စစ်ကိုင်းတိုင်းက ထိတ်ထိတ်ကြဲဖြစ်ရပ်ကြီးတွေ ကြုံခဲ့ရပါတယ်။ တန့်ဆည်မှာ ရဲတပ်ဖွဲ့ကို လူအုပ်နဲ့ ဝိုင်းလို့ မြို့နယ်ရဲတပ်ဖွဲ့မှူး အပါအဝင် ရဲတပ်ဖွဲ့ဝင်တွေ၊ မိသားစုတွေကို ရက်ရက်စက်စက်သတ်တဲ့ ဖြစ်ရပ်၊ ရေဦးမှာ လည်း ရဲတပ်ဖွဲ့စခန်းကို ဆူပူသူ လူအုပ်စုကြီးက ဝိုင်းဝန်းရန်ပြုတဲ့ ဖြစ်ရပ်တွေ ရက်ပိုင်းအတွင်း ဆင့်ကဲ ဆင့်ကဲ ဖြစ်လာနေတော့ ကျွန်တော်တို့ ရွှေဘိုရဲစခန်းလည်း တထိတ်ထိတ်ပေါ့။

စခန်းလုံခြုံရေးကိုလည်း နေ့၊ ည တင်းတင်းကျပ်ကျပ် ဆောင်ရွက်

နေရတာပေါ့ဗျာ။ စီခနဲ ညံခနဲဆိုရင် ဘာဖြစ်မှာ လဲ၊ ဘာဖြစ်မှာ လဲ ကျီး
လန့်စာ စားနေရတဲ့ အချိန်။ စိတ်တွေလည်း တင်းကျပ်ကြွပ်ရွံ့နေကြတဲ့
အချိန်။ နေ့တကုပ်ကုပ်၊ ညတကုပ်ကုပ် မအိပ်မနေလုံခြုံရေးစောင့်နေရ
တဲ့ တပ်ဖွဲ့ဝင်တွေဆိုတော့ စက်ရုပ်ကလေးတွေလိုပဲ။

တစ်နေ့တော့၊ မနက်အရုဏ်မတက်ခင်လေးမှာ ပဲ၊ အကျဉ်းထောင်
တောင်ဘက် ဈေးလမ်းမှာ လူစုလူဝေးနဲ့ အော်ဟစ်သံတွေ၊ ကြွေးကြော်
သံတွေနဲ့ ကြားလာရတယ်။ လူအုပ်ကလည်း ခန့်မှန်းရတာ သိပ်မနည်းဘူး။
သူတို့ ဦးတည်လမ်းကြောင်းက ဘယ်ဆီဆိုတာ မသိပေမဲ့ လုံလောက်တဲ့
လုံခြုံရေးစည်းမရှိတဲ့ ကျွန်တော်တို့ အတွက်တော့ လိုရမည်ရချက်ချင်း
စီစဉ်လိုက်ရတာတွေရှိတယ်။ မိသားစုတွေကို
ထောင်ဘူးတံခါးကြီးထဲမှာ နေရာချထားပေးပြီး အပြင်စည်း၊ အတွင်းစ
ည်း လုံခြုံရေးယူထားကြရတယ်။

ကျွန်တော်ဆိုရင်လည်း ဘူးတံခါးကြီးအပေါ်ဆုံးထပ် ဗဟိုကင်းနှင့်
လက်နက်တိုက်ရှိတဲ့ နေရာက မခွာရဲဘူး။ ဝီရိယလွန် ကျွန်ဖြစ်ဆိုသလို
ပါပဲ။ ကျွန်တော်တို့ က ကိုယ့်အကြောင်းနဲ့ ကိုယ် လှုပ်လှုပ်ရွရွလုပ်လေ
လူအုပ်က သတိထားမိပြီး ရှေ့ဆက်မရွေ့ဘဲ ထောင်ခြံစည်းရိုး အပြင်မှ
အုံ့ လာလေလေပဲ။ ကျွန်တော်ထင်တယ်၊ အင်အားငါးထောင်ထက်တော့
လျော့မယ်မထင်ဘူး။ ဘယ်သူက စတယ်မသိလိုက်ပါဘူး။ ကျောက်ခဲ
တွေ၊ အုတ်ခဲကျိုးတွေ၊ တုတ်ပိုင်းတွေ ပလူပျံအောင် ပစ်ခတ်ဝင်လာ
တော့တာပဲ။”

“ရေဦးနဲ့ တန့်ဆည်အရေးကိစ္စကလည်း ဖြစ်ပြီးခါစ၊ ဒီလိုမျိုးအတွေ့
အကြုံကလည်း မရှိဆိုတော့ လုံခြုံရေးတာဝန်ကျ ရဲဘော်ကလေးတစ်
ယောက်က လူအုပ်ဆီ ရိုင်ဖယ်ထိုးချိန်ပြီး ပစ်တော့တာပေါ့။ ရုတ်တရက်

စိတ်ပူခနဲ၊ ထိတ်ခနဲဖြစ်ပြီး ပစ်မိန့်နာခံဖို့ လည်း မေ့သွားဟန်တူပါရဲ့ ။
ကျွန်တော်လည်း လှမ်းတားလိုက်သေးတယ်။ ဒါပေမဲ့ ကိုယ်တော်ကလည်း လက်သွက်လိုက်တာ။ ပစ်ခလုတ်ဆွဲပြီးနေပြီ။ ဒါပေမဲ့ . . .”

ပွဲကောင်းတုန်း လင်းကွင်းကြိုးပြတ်။ စခန်းမှူးကြီးက ကျွန်တော်တို့အား အဓိပ္ပာယ်ပါပါ မျက်လုံးဝင့်ကြည့်ကာ စကားစကို ရပ်ထားလိုက်သည် ။ ခက်ပဲခက်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်။

“လုပ်ပါဦးဗျ။ ဒါပေမဲ့ ဘာဖြစ်သလဲ”

မြို့နယ်စု ဥက္ကဋ္ဌကြီးက သိလိုစိတ်ဖြင့် တွန်းသည် ။ တော်သေးရဲ့ ။

“ဒါပေမဲ့ ကျည်မထွက်ဘူးခင်ဗျ။ ကျွန်တော်တော့ ဒီတစ်ချီတော့သွားပဟ၊ ပြဿနာကြီးတော့ တွေ့ရပြီ ထင်ထားတာ။ “ချောက်” ခနဲ မောင်းခလုတ်သံ၊ ကျည်ရိုက်တံက ရိုက်လိုက်တဲ့ အသံပဲ ကြားရတယ်။ ကျည်ထွက်မလာဘူး။ ရင်ထဲတော့ တော်တော်အေးသွားပေမဲ့ တကယ့်ကြက်ရေး ငှက်ရေးမှာ ကိုယ့်လက်နက်ကို မယုံရရင် သိပ်အရေးမလှနိုင်တာမို့ ချက်ချင်းပဲသေနတ်ရော ကျည်ရောစစ်ကြည့်လိုက်မိတယ်။ သေနတ်လည်း တိုက်ထားတာ ပြောင်လို့ ၊ ကျည်ဆန်ကလည်း အသစ်၊ အရာခံကြီးကတော့ အဖြေထုတ်ပေးပါရဲ့ ။ သူ့သေနတ်ပစ်တဲ့ ကျည်လမ်းကြောင်းက “အောင်မြေ” အစစ်ဆိုရင်၊ အောင်မြေရဲ့ အထက်ကောင်းကင်မှာ သိကြား၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာ၊ ဆင်ပျံ၊ မြင်းပျံ၊ ဈာန်၊ အဘိညာဉ်ရပုဂ္ဂိုလ်တို့ ပင်ပျံသန်းခြင်းငှာ မစွမ်းဘူးဆိုမှ ဖြင့် ဘယ်ကျည်ဆန်က ကျည်ထွက်နိုင်တော့မလဲ။ မဟုတ်ဘူး လား”

စခန်းမှူးကြီး၏ စကားသံအဆုံးတွင် ဥက္ကဋ္ဌ၊ ဗိုလ်မှူးကြီးက စိတ်မြန်လက်မြန် ဖြုန်းခနဲ မတ်တတ်ထရပ်သည် ။ “ဟုတ်ပီ . . . လာ သွားကြမယ်” ဟု သာဆိုကာ ဧည့်ရိပ်သာ စုစည်းခန်းမမှ ကားဆီသို့

ခြေလှမ်းကျဲကြီးများ ဖြင့် ဆိုးဆိုးဆတ်ဆတ် ထွက်သွားတော့သည် ။
ဘာလုပ်မှာ လဲ၊ ဘယ်သွားမှာ လဲ မမေးမိ။ ကားပေါ်တွင် လူစုံထိုင်မိကြ
ကာ ကားစက်နှိုးစပြုမှ ပင် စပ်စုကြည့်ရတော့သည် ။

“အဘ . . . ဘယ်ကိုလဲခင်ဗျ။ ဘယ်သွားမှာ လဲ”

“ခင်ဗျားတို့ ပြောတဲ့ “ဂမ္ဘီရအောင်မြေ” ကို ကိုယ်တိုင်ဆင်းကြည့်မ
ယ်ဗျာ။ စခန်းမှူးကြီးပြောတဲ့ ဗဟိုကင်းဂါတ်မကြီးနဲ့ အောင်မြေရဲ့
အကွာအဝေး၊ အနေအထား မျက်မြင်သုံးသပ်မယ်။ တွေ့ရတဲ့ အခြေအ
နေတွေကို ကွင်းဆင်းလေ့လာသုံးသပ်ပြီးမှ ကျုပ်ကကျုပ်ရဲ့ အုပ်ချုပ်မှု
လမ်းကြောင်းကတစ်ဆင့် သေနတ်နဲ့ ပစ်ခတ် စမ်းသပ်ခွင့် (Firing Orde
r) တောင်းမယ်။ ဦးဇော်မြင့်တို့ ကလည်း ကိုယ့်လမ်းကြောင်းနဲ့ ကိုယ် အ
စီအရင်ခံတင်ပြ။ လူကြီးတွေ ခွင့်ပြုရင် “အဂ္ဂပဒေသ ပကတိအောင်မြေ
” ကို အစစ်အမှန်ဟုတ်၊ မဟုတ် ကျုပ်တို့ စမ်းသပ်အတည်ပြုနိုင်ပြီ။
အဲဒါပဲ”

အကွင်းကွင်း မုန့်တီဟင်းသို့ ရှင်းရှင်းကြီး လင်းရပါပြီ။ ကျွန်တော်
လည်း ကျွန်တော်ညွှန်မှူးကြီးထံ အကျိုးအကြောင်း အစီရင်ခံဖို့ စိတ်ထဲ
တွင် အကွက်ချစီစဉ်ရင်း ရွှေဘိုအကျဉ်းထောင်ဆီသို့ ပြေးနေသော ကား
ကလေးပေါ်တွင် ကိုယ်နှင့်စိတ်မကပ်ဘဲ လိုက်ပါလာခဲ့ရပါတော့သည် ။

*

အုပ်ချုပ်မှု မြဲမြံခိုင်ခန့်ခြင်းနှင့် ဆုံးဖြတ်ချက်ပြတ်သား လျင်မြန်ခြင်း
၏ အကျိုးတရားကို မျက်မှောက်လက်ငင်း ခံစားရပါသည် ။ ထင်တောင်
ထင်မထားမိ။ တစ်နာရီသာသာကာလအတွင်း ကျွန်တော်တို့ ၏ စီမံချ
က်လုပ်ငန်းများ “ဆက်လုပ်” ရန်နှုတ်မိန့်များ အသီးသီး ရခဲ့ကြပြီ။

မြို့နယ်စု ဥက္ကဋ္ဌကြီးက န.မ.ခ တိုင်းမှူးကြီးထံ ဆက်လက်ခွင့်ပြုမိန့်တောင်းခံနေဆဲကလည်း ကျွန်တော်ညွှန်မှူးကြီးအား ဖြစ်ကြောင်းရယ်ကုန်စင်ကို နတ်သံနောကာ ပြောပြရ၊ တင်ပြရပါသည်။ ။ ကိုယ်စွမ်းနိုင်တာ ကိုယ်လုပ်ခဲ့ပြီးမို့ ကိုယ့်အရေးမဟုတ်တာကို အမိန့်ခံယူရပါမည်။ မိမိဆောင်ရွက်ချက်၊ တွေ့ရှိချက်၊ သုံးသပ်ချက်များအားလုံးကို အိတ်သွန်ဖာမှောက် အစီရင်ခံတင်ပြပြီး ယခုနောက်ဆုံး တိုင်းမှူးကြီးထံက အမိန့် (Firing Order) တောင်းခံထားကြောင်း အထိ ပြည့်ပြည့်စုံစုံကလေးတင်ပြရပါ၏။ ဟုတ်ပါသည်။ ။ ကျွန်တော်တို့ ဆရာညွှန်မှူးကြီး ဗိုလ်ချုပ်ကြီးကျော်ထွန်း (ယခု ညွှန်ချုပ် (ငြိမ်းစား၊ အကျဉ်းဦးစီးဌာန) က အရာရာတိကျသေချာ စေ့စပ်လွန်းသူ၊ အလုပ်နှင့် ပတ်သက်၍ အူမချေးခါးမကျန် ကျွမ်းဝင်နွဲ့စပ်သူ။ ဆုံးဖြတ်ချက်နှင့် အမိန့်ပေးတိကျပြတ်သားသလို တာဝန်ခံရဲ၊ တာဝန်ယူရဲသူမှန်း အနီးနေတပည့်ရင်း ကျွန်တော်က အထာကျေပြီးသား မဟုတ်ပါလား။

“အေးလေ . . . ညွှန်ချုပ်ရုံးကနေတစ်ဆင့် ဝန်ကြီးရုံးအထိ ငါဆက်တင်ပြထားမယ်။ မင်းတို့ ဆက်လုပ်မဲ့ အစီအစဉ်တွေကတော့ ဒေသအာဏာပိုင် အဖွဲ့အစည်းဖြစ်တဲ့ တိုင်းမှူးကြီးရဲ့ အမိန့်အတိုင်းပဲ ဆက်လုပ်ပါ။ မြို့နယ်စု ဥက္ကဋ္ဌကြီးနဲ့ မင်းတို့ အဖွဲ့တွေ အတည်ပြုလုပ်ငန်းတွေ ပြီးရင်တော့ ချက်ချင်းထပ်သတင်းပို့။ အစီအစဉ်တွေကို ဒီကနေ့ လုပ်ဖြစ်မယ်ဆိုရင်ပြီးတာနဲ့ ချက်ချင်းပြန်လာဖို့ လုပ်ပါ။ ဘယ်အချိန်မှာ မန္တလေးရောက်ရောက်၊ ရောက်တဲ့ အချိန်မှာ ငါ့ကို သတင်းပို့။ ရုံးမှာ မြဲဦး (ဦးမြဲဦး၊ လက်ထောက်ညွှန်မှူး (ငြိမ်း) အကျဉ်းဦးစီးဌာန) နဲ့ ရဲဌေး (ဦးရဲဌေး၊ လက်ထောက်ညွှန်မှူး (ငြိမ်း) အကျဉ်းဦးစီးဌာန) တို့ ကို တာဝန်ချထားပေးမယ်။ သေချာတော့ လုပ်ခဲ့”

သည် လေသံမျှဆိုလျှင်ပင် ကျွန်တော်တို့ လုပ်ရပ်များကို

ဘဝင်ကျကြောင်း ရိပ်စားမိရပါသည်။ ကိုယ့်ဆရာမို့ ကိုယ်သာသိပါသည်။ နှုတ်ကထုတ်၍ ချီးမွမ်းခဲ့လှသည် မို့ ငါ့ဟယ်သူဟယ် ဆူဆူပူပူမရှိလျှင်ပင် ကျေနပ်မှု၏ သင်္ကေတပါခင်ဗျာ။

မြို့နယ်စု ဥက္ကဋ္ဌကြီးထံသို့ အားချင်းပင် ကျွန်တော်ညွှန်မှူး၏ ထပ်ဆင့်အမိန့်ကို တယ်လီဖုန်းဖြင့် တင်ပြရပါသည်။

“အတော်ပဲ ဦးဇော်မြင့်ရေ၊ ကျုပ်လည်း တိုင်းမှူးကြီးဆီက Pass ရပြီးပါပြီ။ ခင်ဗျားတို့ အဖွဲ့ စားသောက်ပြီးရင် ရွှေဘိုအကျဉ်းထောင်မှာပဲ ဆုံကြမယ်။ နေ့လယ် (၁)နာရီပေါ့ဗျာ။ စခန်းမှူးကြီးအားလုံး စီစဉ်ပြီး စောင့်နေပါလိမ့်မယ်။ See You ဗျာ”

ကောင်းဗျာ။ အားလုံးကောင်းပါသည် ခင်ဗျာ။ ကျွန်တော်တို့ အကျဉ်းထောင်များ တွင် အကြောင်းထူးမရှိ အခြေအနေအေးချမ်း သာယာနေသည့် အခါများ တွင် ကင်းတာဝန်ကျအဖွဲ့က သတင်းပို့သည့် ထုံးစံစကား အတိုင်းသာ ရင်ထဲမှာ ကြွေးကြော်လိုက်မိပါတော့၏။

*

လက်ညှိုးကို ၃၀၃ ရိုင်ဖယ်၏ ပစ်ခတ်အား ဆွဲထားရင်း ပထမမောင်းကို တင်းတင်းဖိထားမိ၏။ မျက်စိက သေနတ်၏ ရှေ့ချိန်သီးနှင့် တစ်တန်းတည်းတွင် ရှိနေသော နှစ်ပေပစ်မှတ်ငယ်များ ၏ ဗဟိုစက်ဝိုင်းတည့်တည့်ကို ကြည့်ထားသည်။ ရင်ကမငြိမ်။ နိုင်ငံဝန်ထမ်းဘဝ သက်တမ်းအတွင်း သေနတ်ကိုင်၍ နှံ့ခဲ့ရသည့်ပွဲလည်း မနည်းလှတော့သည့်တိုင် သည် တစ်ကြိမ်၊ သည် ကျည်တစ်တောင့်ကို ရုပ်ပုံပစ်မှတ်တစ်ခုအား ပစ်ခတ်ရမည်ကိုပင် အာရုံက စုစည်း၍ မရချင်။ လှုပ်လှုပ် ခတ်ခတ်၊ ပြေးပြေးလွှားလွှား။ အစောကလေးက စခန်းမှူးကြီး ဦးညွန့်ရွှေ၏ ပစ်ခတ်စဉ် စမ်းသပ်မှုရလဒ်က မိမိ၏ သိလိုဇောကို ကလိကာ ဆ

နှစ်စောနေမိခြင်း ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။

ဟုတ်ပါသည် ။ ကျွန်တော်နှင့် ကျွန်တော့်လက်ရင်းတပည့်ကျော် တပ်သားအောင်မိုး (ယခုတပ်ကြပ်၊ ကျွမ်းကျင်မှုဆိုင်ရာ အတတ်သင်ကျောင်း၊ အကျဉ်းဦးစီးဌာန၊ မန္တလေးတွင် နည်းပြဆရာ တာဝန်ထမ်းဆောင်နေကြောင်း သိရပါသည် ။) အဘဦးတင်မြတို့ အဖွဲ့သည် ရွှေဘိုအကျဉ်းထောင်သို့ နေ့လယ် (၁၂) နာရီခွဲခန့်တွင် ရောက်ရှိကာ စခန်းမှူးကြီးထံ သတင်းပို့ပူးပေါင်းနိုင်ခဲ့ကြ၏။ မကြာမတင် မြို့နယ်စု ဥက္ကဋ္ဌကြီးနှင့် သူရုံးအဖွဲ့မှူးတို့ လည်း ကားဖြင့်ပေါက်ချလာပါသည် ။

စခန်းမှူးကြီးက ကြိုတင်စီစဉ်ထားသော အောင်မြေအတည်ပြုရေး ပစ်ခတ်စဉ် စမ်းသပ်မှုစီမံချက်ကို အကြမ်းဖျင်း ရှင်းလင်းတင်ပြရာ အားလုံးဝိုင်းဝန်းဆွေးနွေးကြပြီး ဗဟိုကင်း (Main Guard & Arms Court) ပေါ်သို့ တက်လာခဲ့ကြသည် ။

လူတွေ တစ်လှေကြီးတော့ မဟုတ်ပါ။ မြို့နယ်စု ဥက္ကဋ္ဌကြီးတို့ က နှစ်ဦး၊ မိမိအဖွဲ့ကသုံးဦး၊ စခန်းမှူးကြီးနှင့် ရဲအရာခံကြီးတို့ စုစုပေါင်း ခုနစ်ဦးသာ။ လိုအပ်ပါက ဗဟိုကင်းတာဝန်ကျ ကင်းအဖွဲ့ကို သုံးနိုင်သည်လေ။

ရွှေဘိုမြို့အကျဉ်းထောင် (ယခင်ထောင်ဟောင်း) ၏ တည်ထားပုံမှာ ပေလေးရာပတ်လည် လေးထောင့် စတုရန်းပုံဖြစ်ပြီး အရှေ့ဘက်သို့မျက်နှာမူထားပါသည် ။ ဗဟိုကင်းအပါအဝင် သုံးထပ်ဘူးကြီး (Gate & Security Building) ကလည်း အရှေ့ဘက်မျက်နှာလှည့်ကာ ခုံခုံညားညား ရှိလှသည် ။

အပေါ်ဆုံးထပ်တွင် ဗဟိုကင်းအဖွဲ့နှင့် လက်နက်တိုက်ရှိကာ အကျဉ်းထောင်တစ်ခုလုံးအား အပေါ်စီးမှ စိုးမိုးထားပါ၏။ ပစ်ကွင်းမြင်

ကွင်း ရှင်းလင်းအောင်လည်း အကျဉ်းသားအိပ်ဆောင်များ အပါအဝင် အုပ်ချုပ်မှု အဆောက်အဦများအားလုံးကို ဆောက်လုပ်ထားရာ အရေး အကြောင်း ကြီးငယ်ရှိက အဆောက်အဦအတွင်း ဝင်မနေမိလျှင် ပစ်ကွင်းရှင်းရှင်းဖြင့် နှိမ်နင်း၍ ရနိုင်ပါသည်။ ။

အကျဉ်းထောင်၏ အရှေ့တောင်ထောင့်တွင် ပေ ၁၀၀ ပတ်လည်ခန့် ကို (၁၅) ပေအမြင့် အုတ်ရိုးကာထားသော “အဂ္ဂပဒေသအောင်မြေ” နေရာရှိသည်။ ။ အမျိုးသမီးအကျဉ်းသူ အိပ်ဆောင်ဟု သတ်မှတ် ဆောက်လုပ်ထားသော နှစ်ထပ်အဆောက်အဦတစ်လုံးနှင့် တံခွန်တိုင် တစ်ခုမှ အပ အခြားဘာမျှမရှိ။

မြေညီ၊ မြေသန့်၊ မြေဖြူဖြူတွင် မြေစာမြက်ခင်းစိမ်းစိမ်းက ကမ္မလာစိမ်း ကော်ဇောတစ်ချပ်ကို ပွဲဝင်ဗဟိုကင်းပေါ်ကကြည့်လျှင် အခမ်းအနားတစ်ခုအတွက် အသင့်ခင်းထား သည့်နယ်။ တည့်တည့်တန်းတန်းမျက်နှာမူရာ တောင်ဘက်ထောင်အုတ်နံရံကြီး (Main Wall of jail) ကို မှီလျက် နှစ်ပေရပ်ပုံ ပစ်မှတ်ငယ်သုံးခုက အတိတ်မြန်မာ ဘုန်းကျက်သရေနှင့် ဂုဏ်သိန်ကို အဆုံးအဖြတ်ပြုပေးရတော့မည်မို့ ရင်ကော့ကာ ခပ်ကြွားကြွား ရပ်နေဘိသကဲ့သို့ ရှိ၏။

စခန်းမှူးကြီး၏ အစီအမံများ ပါ။ မနေ့ညက အဘဦးတင်မြ၏ အစီအရင်များ အတိုင်း ကျွန်တော်တို့ စိုက်ထူခဲ့သော ကြက်လျှာတိုင်ကလေးသုံးတိုင်က တံခွန်တိုင်အနီးတွင် မတ်မတ်တည်နေသည် ။ လာလှည့်၊ ကြည့်လှည့်၊ စမ်းသပ်လှည့်ဟု လက်ယပ်ခေါ်နေ၏ သို့။

ကျွန်တော်တို့ စီမံချက်အရ ပထမပစ်ခတ်စဉ်ကို စခန်းမှူးကြီး တစ်ဦးတည်းက .၃၀၃ ရိုင်းဖယ်ဖြင့်ပင် ကျည် (၅) ချက်၊ ကျည်စုပစ်ခတ်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ ။ ပြီးမှ ကျွန်တော်၊ စခန်းမှူးကြီးနှင့် ရဲအရာခံကြီးတို့ သုံးဦး

က .၃၀၃ ရိုင်ဖယ်ဖြင့်ပင် ကျည် (၅) တောင့်စီ ပစ်ခတ်စမ်းသပ်ကြရန် ဖြစ်ပါ၏။ လူငယ်များအား တာဝန်မပေးပါ။ တစ်စုံတစ်ရာ အထစ်အငေါ့ လွဲချော်မှု မရှိနိုင်အောင် သတိထား၍ ကြိုတင်ပြင်ဆင်ထားခြင်းပါ။

ဗဟိုကင်းသည် သုံးထပ်အမြင့် ပေသုံးဆယ်ခန့်တွင် ရှိနေပြီး မြောက် ပြန်လေကလေး တညင်းညင်း တိုက်ခတ်နေ၍ နေ့လယ်ခင်း ဖြစ်သည့် တိုင် အပူချိန်က မပြင်းလှ။ သို့တစေ စခန်းမှူးကြီး၏ မျက်နှာတွင် ချွေး စချွေးနုကလေးများကို တွေ့နေရသည် ။ ပထမဦးဆုံးပစ်ခတ်စဉ်က ဗွေဆော်ဦးပစ်ခတ်ရမည်မို့လား။ သူကိုယ်တိုင်သာ သိပေမည်။

စခန်းမှူးကြီးက .၃၀၃ အီတလီရိုင်ဖယ်တစ်လက်ကို ပြောင်းထိုးချိန် ကာ ပစ်ခတ်ကို ဆွဲချလိုက်သည် ။ သူ၏ ပစ်မှတ်အညွှန်းက ပစ်မှတ် တစ်။ “ချောက်” ခနဲ မောင်းရိုက်သံတော့ ကြားလိုက်ရသည် ။ သေနတ် သံထွက်မလာ။ သေနတ်ကို မတ်တတ်ရပ်လျက် ပစ်ခတ်သည့် အနေအ ထားအတိုင်း ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် ကိုင်တွယ်ကာ လက်ကျန်ကျည်များကို ဆက် တိုက်ပစ်သည် ။

“ချောက် . . . ချောက် . . . ချောက် . . . ချောက်”

ဟုတ်ကဲ့။ လုံးဝသေနတ်မီးမကူးပါခင်ဗျာ။ (၁၉၆၄) ခုနှစ်ထုတ်၊ က. ပ.စ ကျည်အသစ်ငါးတောင့်ကို အသစ်ကျပ်ချွတ်ထုတ်၍ ထည့်ထားလို့ ကျည် ‘အ’ ဖြစ်တော့ မဟုတ်နိုင်ပါ။ ကျည်အ၊ ကျည်အဆန်ချောင်လည်း မဟုတ်ပါ။

ကျည်ရိုက်တံကလည်း ပုံမှန်အလုပ်လုပ်ပါလျက် ဘာကြောင့် မီးမ ကူးသလဲ။ ကြိုးမှ ယုံမည်ထင်သည် ။ လက်တွေ့မျက်မြင်မို့ မယုံရဲစရာ မရှိ။ စခန်းမှူးကြီးက မြို့နယ်စု ဥက္ကဋ္ဌကြီးထံ မျက်နှာရိပ် မျက်နှာက လှမ်းကြည့်ကာ သူ့သေနတ်ကို ကျည်ရှင်းသည် ။

၃၀၃ ကျည်အသစ် တစ်တောင့်ထပ်ထည့်ကာ ယခင် သူပစ်နေသည့် ပစ်မှတ်နှင့်လွဲ၍ အကျဉ်းထောင်၏ အနောက်မျက်နှာ မိုးပေါ်သို့ထောင် လျက် ပစ်ချလိုက်သည်။

“ဒိုင်း”

အားရှိပါးရှိ မြည်ဟည်းသွားသည့် ကျည်ပေါက်ကွဲသံက တုန်သွားသည်။ ။ ကျွန်တော်တို့ အားလုံး၏ “ဟူးခနဲ” မှုတ်ထုတ်လိုက်သည့် သက်မသက်ပြင်းချသံက နောက်ဆက်တွဲ ပါလာသကဲ့သို့ အချုပ်သား အိပ်ဆောင်များ ဆီက “ဟေး” ခနဲ ဟစ်အော်လိုက်သော အသံများ လည်း စီညံလာသည်။ ။

ဘာမှန်းညာမှန်း တိတိကျကျမသိသည့်တိုင် မြန်မာ့အမွေ “ပကတိအောင်မြေ” တော်မြတ်ကို ဖော်ထုတ်ရောင်တော် ဖွင့်နေကြမှန်းတော့ တစ်ယောက်စကား၊ တစ်ယောက်နား သူတို့ ရိပ်မိကြသည်။ ။ မြန်မာတွေ မို့ မြန်မာ့အရေး စိတ်ဝင်စားသည်။ ။ မြန်မာ့သွေးမို့ မြန်မာ့ကိစ္စမှာ အာရုံငြိသည်။ ။

ပေါက်ကွဲမြည်ဟည်းသွားသော သေနတ်သံတစ်ချက်သည် ကုန်းဘောင်ရွှေပြည်ကစခဲ့သော မျက်မှောက်ခေတ်မြန်မာ၏ ရတနာတစ်ပါး ပွင့်ထွန်းလာကြောင်း အခါတော်ပေးမင်္ဂလာသံဟု သူတို့ မသိကြငြား၊ အရေးပါသောကိစ္စ၊ ကောင်းသောကိစ္စဟု တော့ ခံစားနားလည်ကြသည် ထင်သည်။ ။

မတိုင်ပင်ဘဲထ၍ အော်လိုက်ကြသည့် သူတို့ ၏ အသံတွင် ရန်လိုမှု၊ ဒေါသအငွေ့အသက်မပါ။ တက်ကြွရွှင်လန်းခြင်းနှင့် ဝီရအရိပ်အယောင်တို့ တို့ သာလျှင် တွဲယှဉ်ပူးကပ်နေဟန်သည် တကား။

ဥက္ကဋ္ဌဗိုလ်မှူးကြီးက နှုတ်မှ အသံမထွက်။ မျက်ရိပ်ပဲပြသည်။ ။ ကျွန်

တော်၊ စခန်းမှူးကြီးနှင့် ရဲအရာခံကြီးတို့ က ကိုယ်စီကြိုတင် ရွေးချယ်ထားသော ၃၀၃ ရိုင်ဖယ်တစ်လက်စီကို အသစ်စက်စက် ကျည်(၅) တောင့်စီထိုးသွင်း၍ ပြောင်းထိုးချိန်ကာ “အောင်မြေ” ပေါ်တွင် ထူထားသော ပစ်မှတ်များ ဆီ ပစ်ခတ်လိုက်ကြပြန်သည်။

သေနတ်လက်နက်နှင့် ယဉ်ပါးသူတိုင်း သိကြပါသည်။ အပစ်ခတ်တွင် လက်ညှိုးကိုကွေး၍ ဒုတိယမောင်းကို ညှစ်ဆွဲလိုက်သည် နှင့် ကျည်ရိုက်တံက ကျည်ဆန်ကို ရိုက်ထုတ်လိုက်ပြီး “ဒိုင်းခနဲ” ကျည်ထွက်သွားသံ၊ ထိုထွက်သွားသောကျည်သည် ကိုယ် ချိန်ရွယ်ထားသော ပစ်မှတ်ကိုထိ၊ မထိ၊ သိကိုသိသည်။ တိတိကျကျ။ ဟောသည့် လက်ညှိုးကွေးကလေးမှ သည် အာရုံက စီးစီးပိုင်ပိုင်သိနေတတ်ပါသည်။ ထလျှင်ထိမည်။ လွဲလျှင်လွဲပြီ။ ဒက်ထိ။

ယခုလည်း ကျွန်တော်ပစ်ခတ်သော ကျည်ငါးတောင့်စလုံး ပစ်မှတ်ကို သေချာချိန်၍ ပစ်သော်လည်း ပေါက်ကွဲမှုမဖြစ်။ တချောက်ချောက်နှင့် လုံးဝကို မီးမကူးပါ။ အလားတူပင် စခန်းမှူးကြီး၊ ရဲအရာခံကြီးတို့ ဆီကလည်း သေနတ်သံတစ်ချက်မျှ ထွက်လာသံမကြားရ ထူးခြားနား။

“ကိုင်း . . . ကိုင်း ဒီလောက်ဆို လုံလောက်ပါပြီဗျာ။ ဦးဇော်မြင့်တစ်ယောက်ပဲ အောင်မြေနဲ့ လွဲပြီး ကျည်တစ်တောင့်ပစ်ကြည့်လိုက်ပါ။ ခင်ဗျားက တရားဝင် အဖွဲ့ခေါင်းဆောင်လည်း ဖြစ်၊ နောက်ဆက်လုပ်မယ့်လုပ်ငန်းတစ်ခုလုံးလည်း လုပ်ငန်းဦးစီးအဖြစ် ဆောင်ရွက်ရမှာ ဆိုတော့ ခင်ဗျားဝန်ကြီးဌာနကို ခင်ဗျားကိုယ်တွေ့ တင်ပြနိုင်တာပေါ့။ စခန်းမှူးကြီးတို့ ကတော့ အေးစေပေါ့ဗျာ”

အဘဗိုလ်မှူးကြီးက အဆုံးအဖြတ်ပြုသည်။ ခွင့်ပြုချက်ရသည် နှင့် ကျွန်တော်သည် လက်ထဲက ၃၀၃ ရိုင်ဖယ်တွင် ကျည်တစ်တောင့်ထိုးထ

ည့်ကာ အကျဉ်းထောင် အနောက်ဘက်လယ်ကွင်းများ ဆီ မိုးပေါ်ထောင်
၍ ပစ်ခတ်လိုက်သည်။ သိလိုက်သည်။ လက်ထဲ စေးစေးပိုင်ပိုင်ရှိလှသ
ည်။ သည် ကျည်တစ်တောင့်တော့ ပေါက်ကွဲသည်။

“ဒိုင်း”

ဂန္တီရဆိုသည် သိရခက်ခဲသော နက်နဲလှသည့် အရာကိုဆိုသည်။ ။
လောကတွင် လည်း သိရခက်ခဲနက်နဲလှသည့် ဂန္တီရအမှုကိစ္စတွေလည်း
ဗရမ္မ။ သိခွင့်မရလက်လှမ်းကွာ လွန်းလှသည့် ဂန္တီရတွေလည်း အနန္တ။

ယခုပင်ကြည့်။ သည် ကျည်တစ်တောင့်ကို ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင်သ
ည် .၃၀၃ ရိုင်ဖယ်ဖြင့် ပစ်ခတ်ခဲ့ခြင်းပါ။ ကျွန်တော်၏ ပစ်ခတ်မှု အတွေ့
အကြုံသည် လုံလောက်သည် ဟု ထားလိုက်လျှင် မတူညီမှုက ပစ်မှတ်
၏ ညွှန်းရပ်။ ပစ်မှတ်တစ်ခုက အောင်မြေပေါ်ထောင်ထားသည်။ ။ နောက်
ပစ်မှတ်က အောင်မြေပစ်မှတ်နှင့်ကွဲလွဲရာ အခြားအရပ်တစ်ခု။

သို့လျှင် ပစ်ခတ်စဉ်၌ ပစ်မှတ်၏ ညွှန်းရပ်မတူရုံနှင့် သည် ကျည်က
ဘာကြောင့်မပေါက်ကွဲရ သနည်း။ ကျည်တစ်တောင့်ပေါက်ကွဲမှု ဖြစ်စဉ်
၏ အဆုံးအဖြတ် ပြုအပ်သောအရာသည် ပစ်မှတ်တွင် တည်သလား။
အကြောင်းရှာလျှင် ခေါင်းမှာ ချာချာလည်သွားနိုင်သည်။ ။

“ရပြီဗျာ . . . အောင်မြင်ပါပြီ”

ဥက္ကဋ္ဌ ဗိုလ်မှူးကြီးက ပြောသည်။ ။ ပြောပြောဆိုဆိုပင် နောက်သို့လှ
ည့်၍ ဗဟိုကင်းမှ ပြန်ဆင်းရန်ပြင်သည်။ ။ ကျွန်တော်တို့ လည်း လက်ထဲ
က သေနတ်များကို စနစ်တကျကျည်ရှင်းပြီး တာဝန်ကျကင်းမှူးထံ အပ်
နှံလိုက်သည်။ ။ ပြီးမှ ဥက္ကဋ္ဌကြီး နောက်လိုက်ဖို့ ခြေလှမ်းပြင်ရသည်။ ။

သို့သော် ဗိုလ်မှူးကြီး၏ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးက တစ်ပတ်ပြန်လည်လာသ

ည် ။ နှုတ်ကတိုးတိုးရွတ်ဆို၍ အောင်မြေဆီသို့ ပစ်ခတ်စမ်းသပ်ရာ နေရာကိုရှေ့မှ သွားသည် ။ ပြီးလျှင် သူ့ခါးပတ်ပေါ်ကပစ္စတိုကို ဆွဲထုတ်မောင်းတင်ကာ အောင်မြေပေါ်မှ နှစ်ပေပစ်မှတ်ကို လျှပ်တစ်ပြတ် ပစ်ခတ်နည်းဖြင့် ပစ်လိုက်သည် ကို မြင်ရသည် ။

“ချောက်” ။ ကျည်မထွက်။ ဆက်တိုက်ပစ်သည် ။ ကျည်တစ်တောင့်မျှမထွက်။ အကျဉ်းထောင်အနောက် မျက်နှာ၌ မိုးပေါ်ထောင်လျက် ထပ်ပစ်သည် ။

“ဒိုင်း . . . ဒိုင်း . . . ဒိုင်း”

ပစ္စတိုသေနတ်သံသုံးချက်က ဆက်တိုက်ထွက်လာသည် ။ ယမ်းခိုးငွေ့ငွေ့ဝေနေသော ပစ္စတိုသေနတ်ကိုကိုင်လျက်၊ မျက်စိကို မှေးမှိတ်ကာ တစ်စုံတစ်ခုကို အာရုံပြုနေသော ဗိုလ်မှူးကြီး၏ အသွင်က တည်တည်ငြိမ်ငြိမ်။ ပြီးမှ “အဂ္ဂပဒေသ” ပကတိအောင်မြေ အရပ်ဌာနဆီ ဦးတည်ကာလ လက်အုပ်ချီလျက် အာရုံပြုနေပြန်တော့သည် ။ ကျွန်တော်တို့ လည်း မှ င်တက်မိနေကြပြီ။

“ဗိုလ်ကြီး၊ ဗိုလ်ကြီး . . . အချုပ်သားတစ်ယောက် သရဲပူးနေလို့ အချုပ်ဆောင် (၁) ခန်းထဲမှာ ပြောင်းဆန်နေပြီ။ ဗိုလ်ကြီး ခဏလိုက်ကြည့်ပါဦး”

ရဲတပ်ကြပ်တစ်ဦးက အရေးတကြီး သတင်းလာပို့သည် ။ သုံးထပ်ကို ပြေးတက်လာရသည် မို့ မော၍ နေသည် ။ ခစန်းမှူးကြီးက ဥက္ကဋ္ဌဗိုလ်မှူးကြီးအား လှမ်းကြည့်သည် ။ ဗိုလ်မှူးကြီးက ခေါင်းညိတ်ပြသည် ။ ကျွန်တော့်ကိုလက်ဆွဲကာ ခစန်းမှူးကြီးက အကျဉ်းထောင်သို့ ဝင်ခဲ့သည် ။ ရဲအရာခံကြီးနှင့် အဘဦးတင်မြတို့ လည်း နောက်မှ ပါလာသည် ။ ဗိုလ်မှူးကြီးတော့ ရုံးခန်းမှာ ခေတ္တနားရင်း စောင့်နေပါလိမ့်မည်။

“အချုပ်ဆောင် (၁) ခန်းမှာ ပါ ဗိုလ်ကြီး”

ရဲတပ်ကြပ်က ရှေ့မှ လမ်းပြသည် ။ ရွှေဘိုအကျဉ်းထောင် အတွင်း နှစ်စဉ်ကဆုန်လပြည့် ညောင်ရေသွန်းပွဲတော် ကျင်းပလေ့ရှိသည် ဆိုသော အဓိကညောင်ပင်ကြီးဘေးမှ ဖြတ်ကာသွားရသည် ။ ညောင်ပင်ကြီးက အိုလှပြီ။

အသက်ရာကျော် မထေရ်ကြီးတစ်ပါး၏ ရင့်ကျက်တည်ကြည်မှုနှင့် ဇရာပေါင်းစပ်ထားသည့် မျက်နှာတော်သဖွယ်လူ့န္ဒြေရရ။ ခုံခုံညားညား ရှိသော်ငြား အိုမင်းလွန်းနေခြင်းကိုကား ဖုံးကွယ်မရ။ ပြီး ထူးခြားသည့် အာနိသင်တစ်မျိုး ဩဇာကရောက်မှု မျိုးရှိအံ့ထင်။ သူ့ဘေးမှာ ဖြတ်သွားရသည် ကပင် ရင်ထဲမှာ စိမ့်၍ အေးသည် ။

“သျှောင်ကြီးဗွေဦးအောင်လှပါ ဗိုလ်ကြီး။ တအံ့သုသာန်က အလောင်းဖော်လို့ တရားစွဲခံရတဲ့ ဆေးဆရာပါ။ အချုပ်တရားခံပါပဲ။ သတိလက်လွတ်တော့ ဖြစ်နေတယ်။ တစ်ခုခု ပူးကပ်နေသလိုမျိုးပါ။ ဝိုင်းချုပ်ထားပါတယ်”

အိပ်ဆောင်တာဝန်ကျ ရဲအကြပ်တစ်ဦးက စခန်းမှူးကြီးအား တင်ပြသည် ။ စခန်းမှူးကြီးက ခေတ္တမျှအခြေအနေကို အကဲခတ် စဉ်းစားနေဟန်ရှိသည် ။ ငြိမ်နေသည် ။ ကျွန်တော်ကတော့ ကိုယ့်ဒေသမဟုတ်၊ ကိုယ့်အုပ်ချုပ်မှုမဟုတ်၍ အကူအညီပေးရန်မှ တစ်ပါး ဘာမျှမလုပ်နိုင်။ ပွဲကြည့်သက်သက်။

“ဆရာရဲဝင်း၊ အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်ကို ဝိုင်းချုပ်ပြီး ရုံးခန်းခေါ်ခဲ့ဖို့ လွယ်မလား”

“မလွယ်ဘူးထင်တယ် ဗိုလ်ကြီး။ အခုတောင် မနည်းချုပ်ထားကြရတာ”

“ဟေ . . . နည်းနည်းတော့ ခက်နေပြီကွာ”

“မခက်ပါဘူး စခန်းမှူးကြီး။ ဒီချည်မန်းကွင်းလေးကိုသာ ဦးခေါင်းကနေ လည်ပင်းမှာ စွပ်ပေးလိုက်ပါ။ လက်ဆွဲခေါ်ခဲ့ရင်တောင် ငြိမ်ပြီး လိုက်လာပါလိမ့်မယ်”

အဘဦးတင်မြက အပ်ချည်ဖြူဖြင့် စီမံထားသောအရာကို ပေးလိုက်သည် ။ ရဲတပ်ကြပ်က အခန်းအတွင်းဝင်သွားပြီး ပြုဖွယ်ကိစ္စများကို ဆောင်ရွက်သည် ။ သိပ်မကြာပါ။

“ဗိုလ်ကြီးရေ . . . ရပြီ၊ ရပြီ။ ကျွန်တော်တို့ ရုံးခန်းဆီခေါ်လာခဲ့မယ်။ ဗိုလ်ကြီးတို့ သွားနှင့်ပါ”

*

“ကဲ . . . အခု ပူးကပ်ပြီး အနှောင့်အယှက်ပြုနေဆဲ ပုဂ္ဂိုလ်က ဘယ်သူလဲ။ ဘာအလိုရှိလို့ လဲ။ ဘာကြောင့်လဲ။ သင့်အပေါ် မေတ္တာမပျက်၊ ဘေးဥပဒ် မပေးဘဲနဲ့ ဘာအကြောင်းကြောင့်အခုလို ပူးကပ်ဒုက္ခပေးရတာလဲ ပြောပြပါ”

အဘဦးတင်မြက ပယောဂပူးဝင်နေသည့် သျှောင်ကြီးဗွေ အချုပ်သားကြီး၏ ရှေ့တွင် တည့်တည့်ထိုင်ကာ စိန်းစိန်းကြည့်၍ မေးသည် ။ ဘဝတစ်လျှောက် ဆောက်တည်ခဲ့သော အကျင့်သီလ၏ ဩဇာသည် သူ့အသံတွင် အထင်အရှားပါဝင်နေသည် ။ တည်ကြည်ငြိမ်းချမ်းသော ဥပဓိသွင်ပြင်ကလည်း အာဏာတည်စေလောက်အောင် ခန့်ညားနေသည် ။ သျှောင်ကြီးဗွေပုဂ္ဂိုလ်သည် သတိကပ်ဟန်မရှိ။ မျက်လုံးကြီးများ ပြူးကျယ်ဝိုင်းစက်ကာ ရှေ့တူရှုကိုသာ စူးစူးကြီးကြည့်နေသည် ။ အချိန်အတန်ခန့် ကြာသည် ။ ပြီးမှ မဝီမသ ညည်းသံထွက်လာသည် ။

“အောင်ပြီ . . . အောင်ပြီ . . . အောင်ပြီ”

“ဇေယျတုသဗ္ဗမင်္ဂလာ၊ ဇေယျတုသဗ္ဗမင်္ဂလာ၊ ဇေယျတု သဗ္ဗမင်္ဂလာ”

“အာဒိစ္စမင်းဖျား၊ အလောင်းမင်းတရားကြီး၏ ကျေးတော်မျိုး၊ ကျွန်တော်မျိုး ရွှေတောင်ဗလကျော်”

စကားခွန်းတို့ က ပြတ်တောင်းပြတ်တောင်း၊ တုံ့ဆိုင်းတုံ့ဆိုင်း၊ သို့တစေ အသံဩဇာကား မာမာထန်ထန်။ ရွှေဘိုနယ် အညာသားစစ်စစ် ပီသလွန်းသော သျှောင်ကြီးဗွေပုဂ္ဂိုလ်၏ ခန္ဓာအတွင်း ယာယီကိန်းဝပ်နေသူ၏ စရိုက်သွင်ပြင်က သူ့မျက်နှာမူဟန်တွင် တွေ့နေရဘိသည် ။

“၁၁၂၂ ခုနှစ်၊ ကဆုန်လပြည့်ကျော် (၁၂) ရက်၊ တနင်္ဂနွေနေ့ မုတ္တမနယ်၊ ကင်းရွာတွင် ထီးဘုရားကြီး ရွှေပြည်စံရာကို မျက်နှာမလွဲမီ တာဝန်နှင်းခဲ့သော အမှုကိစ္စကျေကုန်ခဲ့ပြီ”

လေးလေးကြီး ထွက်ပေါ်လာသော အသံက မြန်မာစကား ပီသလွန်းသည် ။ အသံဩဇာ၊ မာမာ၊ အဖြတ်အတောက်အရပ်အနား ပီရိသေသပ်လွန်း၍ လည်း ဇာတ်ထဲပွဲထဲက တမင်လုပ်ယူထားသည့် သဘင်သည်တို့ ၏ နှုတ်ထွက်သံနှင့် ခြားနားသည် ။ ပီလှ၊ မြည်လှ၊ ကြည်လှ၏ စကား၏ ဆိုလိုရိပ်ကား အတိအကျမသိနိုင်။

“ကွန်းရွာ ရွှေတုံတစ်၊ ရှင်မတောင်သီဟတော၊ ပခန်းစည်သူရှင်၊ ဆက်ကျို့ရွှေဂူ၊ သရက္ခန်ဆင်းတုလေးဆူ ကိုးကွယ်တော်မူရသည့်နေ့ ရတနာသီဃ်နန်းဦးစံရာ အောင်မြေတော်အရပ်၌ ဇမ္ဗူဒီပ အနန္တဇေ မဟာရာဇဂုရုအသျှင်က စေတီတည်ရန် အခါပေးခဲ့လည်း ပြည်အရေးကြောင့် မအောင်ခဲ့”

“ယခုကား မင်းဘုရားကြီး ဆန္ဒတော်ပြည့်တော့မည်။ ငါ့ဝန်ငါ့အမှု၊

ငါကူညီအံ့သတည်း”

“ရွှေကရားဖြင့် ရေစင်သွန်း၍ မင်းတရားကြီးအား ကုသိုလ်ဝေလော့
...”

“ဇေယျတု ... ဇေယျတု ... ဇေယျတု”

အသံကား ငြိမ်ဆိတ်သွားပြီ။ သျှောင်ကြီးဗွေ၏ ကိုယ်ခန္ဓာမှာ မူ
ယိမ်းယိုင်လျက် တဟီးဟီးတုန်ယင်ကာ နေတော့၏။ ပီဘိနတ်ဝင်သည်
ပမာ။

“ကောင်းပါပြီ။ အခုလို စောင့်ရှောက်ကူညီတာ ကျေးဇူးတင်လှပါတယ်။
မနက်ဖြန်မနက်ကိုးနာရီမှာ အနွယ်တော်မှန်သမျှကို ရည်စူးပြီး
ကောင်းမှုအလှူလုပ်ပါမယ်။ ကုသိုလ်အဖို့ ဘာဂကိုလည်း ဝေမျှပါမယ်။
ကုသိုလ်ခံယူပြီး ကောင်းရာသုဂတိဘုံဌာနသို့ ရောက်ကြပါစေလို့ ဆု
တောင်းပါမယ်။ ဒီကနေ့ညကစလို့ ခုနစ်ရက်၊ ခုနစ်ည အောင်မြေတော်
ဌာနမှာ ပန်း၊ ဆီမီး၊ အမွှေးတိုင်များ အလုံအလောက်ထားရှိကာ ရွှေဘုံရ
တနာ နန်းစောင့်အနွယ်တော်များ နဲ့ အောင်မြေတော်အစောင့် အရှောက်
ပုဂ္ဂိုလ်များကို အလှူဒါနပြုနိုင်အောင် ဆောင်ရွက်ပါမယ်။ ရတနာသုံး
ပါးပူဇော်ကြပါ။ ကုသိုလ်ယူကြပါ။ ယခုလည်း ယနေ့ယခုအထိ ပြုပြုသ
မျှကောင်းမှုတို့ ၏ အဖို့ ဘာဂကို အမျှပေးဝေပါတယ်။ အမျှ ... အမျှ ...
အမျှ ယူတော်မူကြပါခင်ဗျာ”

အဘဦးတင်မြက စကားသံကို တစ်လုံးချင်းပီပီသသပြောကာ အမျှ
အတန်းဝေငှသည် ။ သျှောင်ကြီးဗွေပုဂ္ဂိုလ်ကား အဘဦးတင်မြအား မျ
က်ရည်ယိုစီးနေသော မျက်လုံးအစုံဖြင့် မမှီတ်မသုန် စိန်းစိန်းကြည့်ကာ
တုန်ယင်နေဘိသည် ။

အဘဦးတင်မြက ချည်မန်းကွင်းကို ယင်း၏ လည်ပင်းမှ ချွတ်ကာ

ရေစင်ဖြင့် တောက်ပေးနေသည့် ခဏသားတွင် ၎င်းပုဂ္ဂိုလ်သည် ခေါက်ခနဲ ခွေလဲသွားပါလေတော့၏။

“ကဲ . . . ကဲ၊ သယ်ယူသွားပြီး ခေတ္တသိပ်ထားလိုက်ပါ။ ကောင်းသွားမှာ ပါ”

အဘဦးတင်မြ၏ စကားသံအဆုံးဝယ် ရဲတပ်ကြပ်နှင့် အဖွဲ့က သျှောင်ကြီးဗွေအား သယ်ယူသွားကြ၏။ ဘုမသိဘမသိဖြင့် အငှားခန္ဓာမြှောင်တင်ခံလိုက်ရသော သျှောင်ကြီးဗွေကား ရွှေဘိုမြို့အရှေ့၊ ကျောက်မြောင်းရွာကြီး သွားလမ်းဘေး တအုံကျေးရွာမှ တိုင်းရင်းသား ဆရာတစ်ဦးဟု ဆိုပါသည် ။

ဂမ္ဘီရအစီအရင်တစ်ခုပြုရန် တစ်ရွာတည်းနေ သေဆုံးသူ အပျိုကြီးတစ်ဦး၏ ရုပ်အလောင်းအား သင်္ချိုင်း၌ တိတ်တဆိတ်ခိုးယူ တူးဖော်စဉ် ပက်ပင်းမိကာ တရားစွဲခံထားရခြင်းဟု ဇာတ်ပေါင်းပါ၏။

ထို့နယ် စခန်းမှူးကြီး၏ ထွေထွေလီလီ တင်ပြချက်များကို စုံလင်အောင် နားဆင်ပြီးနောက် မြို့နယ်စုဥက္ကဋ္ဌကြီး ထိုင်ရာမှ ထသည် ။

“ကဲ ဦးဇော်မြင့်ရေ၊ အောင်မြေရှာပုံတော်တော့ အောင်မြင်စွာ နိဗ္ဗိတံပြီထင်ပါတယ်။ ကျွန်တော်လည်း တိုင်းမှူးကြီးဆီ အကျိုးအကြောင်း အပြည့်အစုံကို အစီရင်ခံလိုက်ဦးမယ်။ ခင်ဗျားလည်း ခင်ဗျားဌာန ဆက်တင်ပြပေါ့။ စခန်းမှူးကြီးကတော့ အဘဦးတင်မြနဲ့ တိုင်ပင်ပြီး လုပ်သင့်လုပ်အပ်သမျှ ကိစ္စတွေကို အသေးစိတ် ဆက်ဆောင်ရွက်ပါဗျာ။ ကုန်ကျသမျှကို ရုံးအဖွဲ့မှူးဆီ တင်ပြပြီးထုတ်သုံးပါ။ သိပ်မကြာခင် အကြီးအကဲတွေ ရောက်လာလိမ့်မယ်ထင်တယ်။

အကျဉ်းထောင်အတွင်းအပြင်နဲ့ ပတ်ဝန်းကျင်သန့်ရှင်းရေး၊ လမ်းများ ပြုပြင်ရေးအထူး ဆောင်ရွက်ပါ။ ဪ . . . ထောင်ဘေးက အ

လောင်းမင်းတရားကြီးရဲ့ သင်္ချိုင်းတော်အုတ်ပြာသာဒ်နဲ့ စေတီကိုလည်း ပြုပြင်သန့်ရှင်း ထုံးသင်္ကန်းကပ်ထားပါဗျာ။ ရှေ့ဆက် အလုပ်တွေများ လာဦးမှာ မို့ ခါးတောင်ကျိုက် မဖြုတ်ကြပါနဲ့ ဦး။ ကဲ . . . အားလုံး ကျေးဇူးတင်ပါတယ်”

ဥက္ကဋ္ဌ ဗိုလ်မှူးကြီးက စကားလက်စသိမ်းကာ ပြန်ဖို့ ပြင်သည် ။ ပြီးချိန်၌ ကြည်နေသော သူ့အသံ သူ့ဟန်က ကျွန်တော်တို့ အား ကူးစက်ကာ စိတ်လက်များ ပေါ့ပါးရပါသည် ။

မြို့နယ်စု ဥက္ကဋ္ဌကြီးအား တစ်လက်စတည်း နှုတ်ဆက်ကာ ယင်းနေ့ည သုံးနာရီခန့်တွင် ရွှေဘိုမြို့မှ အပြန်ခရီးကို နှင်ခဲ့ကြပါ၏။ နှစ်ရက်နှင့် တစ်ညဆိုသော သုံးဆယ့်ခြောက်နာရီ အတွေ့အကြုံများက ကမ္ဘာတစ်ခု နယ် ရှည်ကြာလွန်းသည် ထင်ရပါသည် ။

ဘဝ၌ မရင်းနှီး၊ မယဉ်ပါးခဲ့ဘူးသော ဂမ္ဘီရအဖြစ်ဆန်းများက ကိုယ်တွေ့မျက်မြင် ကြုံခဲ့ရသည် မို့လည်း ပရလောကနယ်ကို မျက်နှာမူခွင့်ရခဲ့ရပါသည် ။

သည် အတွေ့အကြုံများကို စနစ်တကျ အစီအရီသီကုံးကာ ကျွန်တော့်ဆရာ ညွှန်မှူးကြီးအား တင်ပြရပါဦးမည်။ ကျွန်တော့်သားမြေး အစုအစဉ်အတွက်လည်း မှတ်တမ်းပြုစရာ မော်ကွန်းလေးတစ်ခုတော့ ထုဆစ်နိုင်ခဲ့ပြီမို့ ရင်မှာ တသိမ့်သိမ့် ကြည်နူးရပါသည် ။

★

(၉)

မကြာမတင်မီကာလအတွင်း ကျွန်တော်တို့ ၏ အစီအရင်ခံစာနှင့် အချက်အလက်အထောက် အထားများကို အထက်ဌာန အသီးသီးနှင့် ညှိနှို

င်းကြပါ၏။ ယခင်ကပင် စုဆောင်းရှိနှင့်ပြီးသော ဆရာကြီး ဦးမောင်
မောင်တင် (မဟာဝိဇ္ဇာ)၊ ဆရာဦးဝင်းမောင် (တမ္မဝတီ)၊ ဆရာကြီး ဦး
အောင်ကြိုင်(ရှေးဟောင်းသုတေသန) တို့ ၏ အထောက်အထား အကိုး
အကားများ ၊ ရှေးဟောင်းပေ ပုရပိုက်များ နှင့် တိုက်ဆိုင်ကာ အထပ်ထပ်
စိစစ်ညှိနှိုင်း လေ့လာဆန်းစစ်ကြသည် ဟု သိရပါသည် ။

ကျွန်တော်နှင့် ကျွန်တော့်အဖွဲ့ကား (၁-၁၂-၉၁) မှ (၂၉-၁၂-၉၁) အထိ
ရက်ပေါင်း (၂၈) ရက်ဖြင့် "အဂ္ဂပဒေသ" အောင်မြေတော်မြတ်ကို ရွှေဘို
အကျဉ်းထောင် အုတ်နံရံကြီးအား ဖြိုဖျက်လျက် အကျဉ်းဝင်းအပြင် ထု
တ်ခဲ့ရပါ၏။

ထောင်အုတ်နံရံကို အသစ်ပြန်လည် တည်ဆောက်ခြင်း၊ မိန်းမထောင်
ဟောင်းအား စနစ်တကျဖျတ်သိမ်းခြင်း၊ အောင်မြေတော်မြတ်ကို
သဲဖြူခင်းရာဇမတ်ကာ၍ သုံးပေအမြင့် အုတ်တံတိုင်းပတ်လည်ကာခြင်း
လုပ်ငန်းများကို နေ့ညမနားဆောင်ရွက်ခဲ့ရပါသည် ။

(ကုသိုလ်ကံအခွင့်ကြွ၍ မြန်မာ့မော်ကွန်းတွင် ပါဝင်ထိုက်သော
အောင်မြေတော်မြတ် မြေသန့်မင်္ဂလာပြုခြင်း လုပ်ငန်းနှင့်ကြုံတွေ့ခဲ့ရ
သော အံ့ဩဘနန်းဂန္ထီရဖြစ်ရပ်များကိုလည်း ဆက်လက်တင်ပြပါဦးမည်
။)

ယခုမူ "အဂ္ဂပဒေသ" အောင်မြေတော်မြတ်နေရာတွင် ဉာဏ်တော် (၂၇)
ပေရှိ စေတီတစ်ဆူကို ကြည်ညိုသပ္ပာယ်စွာ ဖူးတွေ့နိုင်ပါပြီ။
ရွှေဘိုမြို့သူ မြို့သားတို့ ဝင့်ကြွားဂုဏ်ယူကာ ဧည့်ခံစရာ "ရွှေဘုံရတနာ
နန်းတော်ကြီးလည်း " ဝင့်ဝင့်ကြွားကြွားတည်နေပါပြီ။
အကျဉ်းထောင်ကြီးကိုလည်း ရွှေဘို - မြစ်ကြီးနား ပြည်ထောင်စုကားလမ်း
မကြီးဘေး၊ ရွှေဘိုမြို့အတွက် တမာတန်းအနီးတွင် ပြောင်းရွှေ့တည်

ဆောက်ပြီးခဲ့ပါပြီ။ အဟောဝတ၊ ကောင်းစွ။

*

(၁၀)

ကြုံဖူး၍ လည်း ဂမ္ဘီရနယ်အဖျားအနားကို နင်းလျှောက်ခွင့် ရခဲ့ပါသည် ။ အရွက်အနွယ်တို့ ဖြင့် ဖုံးအုပ်တိမ်ကောအံ့သော အရိုးအစဉ်ကိုလည်း ထောက်မိရုံမျှ လမ်းစရှာဖွေပေးနိုင်ခဲ့ပါသည် ။ ကြုံခဲ့သော ဤကုသိုလ်အဖို့ ကိုမူ ဝံသာနုရက္ခိတ အခြေခံရင့်သန်ခိုင်မာသော လုလင်ငယ်သွေးတို့ အတွက် ချန်ထားရစ်ခဲ့ချင်ပါသည် ။

“ဂမ္ဘီရအောင်မြေ” မှ သည် . . . ။

လေးစားလျက်

ဇေယျမင်းသျှင်

*